د تعلیم الاسلام ویب پاڼې له خوا:
www.taleemulislam-radio.com

د ښځو
د لباس او ځان جوړوني
شرعي حدود

مؤلف

حافظ مولوي محمد مجاهد

مدرس ورکن دار الافتاء جامعه اشرفيه

Ketabton.com

ناشر

جامعه اسلاميه اشرفيه

کندهار ـ افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب ټول چاپي حقوق په خپرونکي اړه لري!

د کتاب پېژندنه

- د کتاب نوم : د ښځو د لباس او سینګار شرعي حدود
- مؤلف : مولوي محمد مجاهد
- خپرونکی : جامعه اسلامیه اشرفیه/ کندهار
- کمپوز او ډیزاین : علامه رشاد خپرندویه ټولنه
- کمپوزر : م. روهیال
- چاپ کال : ۱۳۸۹ش – ۲۰۱۰ع
- چاپ شمېر : ۱۰۰۰ ټوکه
- کچه : ۱۳/۵۰×۲۱ سانتي متره
- د مخونو شمېر : ۱۲۹ مخه
- اړیکي : ۰۷۰۰۳۰۲۵۶۵، ۰۷۰۰۳۲۸۵۰۴

د تعلیم الاسلام ویب پاڼې له خوا پر لیکه کیږي:
www.taleemulislam-radio.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

صفحه	مضامین	شمیره
۱	دمؤلف عرض	۱
۵	**لومړی فصل** په دنیا کي دجنتي ښځو صفات	۲
۵	دښو ښځو علامې	۳
۵	دښځو دخلورو کارو کولو انعام	۴
۵	دیوې ښځي دوجي ټوله دنیا روښانه او خوشبویه کېدل	۵
۶	دجنتي ښځي تاج	۶
۶	دښځو لپاره کوم شی بهتر دئ ؟	۷
۶	دحورو یواځي دلاس دښائست والي اندازه	۸
۷	ددنیا ښځي دحورو څخه افضل دي ؟	۹
۷	ددنیا ښځه ترحوري (۷۰۰۰۰)اویا زرګونه افضلي دي	۱۰
۷	دنیکي ښځي عمل داویاو صدیقینو برابردئ	۱۱
۸	ددوزخ دتکلیفو بیان	۱۲
۸	ددوزخ غټ والی	۱۳
۸	ددوزخ ژوروالی	۱۴
۸	ترټولو دکم عذاب اندازه	۱۵
۹	ددوزخ دمارانو دغټ والي اندازه	۱۶
۹	دجنت ښه والی او ددوزخ بد والی	۱۷
۹	په دنیا کي ددوزخي ښځو صفات او نښاني	۱۸
۹	دعطر (خوشبوي) وهونکو ښځو مثال	۱۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

صفحه	مضامین	شمیره
۱۰	درې کسان جنت ته نه سي داخلېدای	۲۰
۱۱	ملعوني(لعنت پر سوي)ښځي څوک دي ؟	۲۱
۱۱	ددنیا دښځو په جنت کي دکم والي وجه	۲۲
۱۲	دښځو څخه دقیامت په ورځ لومړی څه سوال کیږي؟	۲۳
۱۲	دجهالت په زمانه کي دښځي اهمیت او مقام	۲۴
۱۷	دیهودو په دین کي دښځي مقام او مرتبه	۲۵
۱۸	په مسیحي دین کي دښځي مقام او مرتبه	۲۶
۱۹	په اسلام کي دښځو صحیح مقام او مرتبه	۲۷
۱۹	تمهید	۲۸
۲۰	په اسلام کي دښځي حیثیت	۲۹
۲۹	داسلام دښمنان دښځو دعزت او دهغوی دحقوقو پای ماله کېده غواړي	۳۰
۳۱	**دوهم فصل**	۳۱
۳۱	د شرعي احکامو څو اصطلاحات	۳۲
۳۲	فرض	۳۳
۳۲	واجب	۳۴
۳۲	سنت	۳۵
۳۳	سنت مؤکده	۳۶
۳۳	سنت غیر مؤکده	۳۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمېره	مضامين	صفحه
۳۸	مستحب	۳۳
۳۹	حرام	۳۳
۴۰	مكروه تحريمي	۳۴
۴۱	مكروه تنزيهي	۳۴
۴۲	مباح	۳۴
۴۳	د ښځي اصلي حسن	۳۵
۴۴	د لباس مقصد	۳۶
۴۵	د لباس قسمونه	۳۷
۴۶	فرض لباس	۳۷
۴۷	د ښځي او نارينه د ستر حدود	۳۸
۴۸	مستحب لباس	۳۸
۴۹	مباح لباس	۳۹
۵۰	مكروه لباس	۳۹
۵۱	حرام لباس	۴۰
۵۲	د تشبيه يا مشابهت څخه څه مراد دئ؟	۴۰
۵۳	تشبه يعني د نورو قومو د طريقو د اختيارولو شرعي احكام او درجي	۴۵
۵۴	د تشبه د ختمېدو نښاني	۴۶
۵۵	د لباس شرطونه	۴۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شميره	مضامين	صفحه
۵۶	د ستر پټول	۴۹
۵۷	د ښځو لپاره څنګه لباس اغوستل په کار دي؟	۵۱
۵۸	د مروجه فېشن د لباس حکم	۵۱
۵۹	د ښځو فېشن پرستي	۵۲
۶۰	د هري ښادۍ لپاره جلا جلا لباس اغوستل يا جوړول	۵۳
۶۱	د ښځو لپاره کوم رنګ لباس مناسب دي	۵۳
۶۲	د ښځو لپاره د باريک (نازک) لباس د اغوستلو حکم	۵۳
۶۳	د باريک (نازک) پوړني د پر سرولو حکم	۵۴
۶۴	ايا د ښځو لپاره لڅ سر ګرځېدل جائز دي؟	۵۵
۶۵	د ښځو لپاره د کوټ پتلون (پينټ شرټ) اغوستلو حکم	۵۵
۶۶	د ساړۍ اغوستلو حکم	۵۶
۶۷	د فراکي لباس اغوستلو حکم	۵۶
۶۸	د بې لستوڼو يا نيم لستوڼي لباس د اغوستلو حکم	۵۷
۶۹	د خلاص ګرېوان د قميص اغوستلو حکم	۵۷
۷۰	د ښځو لپاره د برچاکي قميص اغوستلو حکم	۵۸
۷۱	د چسپ لباس د اغوستلو حکم	۵۹
۷۲	د چوړي پايجامې د اغوستلو حکم	۵۹
۷۳	د بارچاکي پايجامې د اغوستلو حکم	۶۰
۷۴	د پرتوګ د اغوستلو حکم	۶۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمېره	مضامين	صفحه
۷۵	د مکسي قميص د اغوستلو حکم	۶۱
۷۶	د عام مکسي قميص د اغوستلو حکم	۶۲
۷۷	د پنجابي لباس حکم	۶۲
۷۸	د انارکلي لباس حکم	۶۳
۷۹	د چوري پنجابي لباس د اغوستلو حکم	۶۳
۸۰	د ساوريا لباس د اغوستلو حکم	۶۳
۸۱	د بنگله (جانکټ او لمن) لباس د اغوستلو حکم	۶۴
۸۲	د شاراره لباس د اغوستلو حکم	۶۴
۸۳	د گير پرتوگ د لباس د اغوستلو حکم	۶۵
۸۴	د افغاني لباس حکم	۶۵
۸۵	د شېرواني (چپنه والا) لباس حکم	۶۶
۸۶	د زنانه جانکټ (انگيا) د اغوستلو حکم:	۶۷
۸۷	د سينه بند د استعمالولو حکم	۶۷
۸۸	د ښځو لپاره د رخچيني د استعمال حکم	۶۸
۸۹	پر لباس باندي د تصوير (عکس) حکم	۶۸
۹۰	پر لباس باندي د ذي روح (ساه اخيستونکو) شيانو د عکسونو حکم	۶۸
۹۱	که پر لباس باندي د ذي روح (ساه اخيستونکي) د پر کوچني عکسونه وي؟	۷۰
۹۲	پر لباس باندي د سر پرې سوي ذي روح شيانو عکسونه	۷۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمیره	مضامین	صفحه
۹۳	پر لباس باندي د غیر ذي روح شي د تصویر حکم	۷۱
۹۴	پر لباسو باندي د کفارو د شعائرو او تصویرونو حکم	۷۱
۹۵	د کفارو د بیرغونو د لباس د اغوستلو حکم	۷۳
۹۶	که پر لباس باندي تصویر (عکس) وي نو څه به کوي؟	۷۴
۹۷	د نوروز د ورځي په نیت د نوي لباس د اغوستلو حکم	۷۵
۹۸	د نقش او کشیده کاري لرونکي لباس حکم	۷۶
۹۹	د دستکلو او جرابو د استعمال حکم	۷۶
۱۰۰	په عده کي د ښایسته لباس اغوستل جائز دي؟	۷۷
۱۰۱	د ښځو لپاره د وریښمو لباس اغوستل جائز دي؟	۷۷
۱۰۲	د لویو او کوچنیو نجونو په لباس کي فرق سته؟	۷۷
۱۰۳	د لباس آداب	۷۸
۱۰۴	د لباس په اغوستلو کي ښه نیت	۷۸
۱۰۵	د لباس د اغوستلو دعا	۷۹
۱۰۶	لباس اغوستل د راسته طرفه څخه شروع کول	۷۹
۱۰۷	د لباس کښل د چپه طرفه شروع کول	۸۰
۱۰۸	د لباس د کښلو دعا	۸۰
۱۰۹	د لباس د اغوستلو دمخه په لباس کي کتل	۸۰
۱۱۰	د لباس اوږدوالی	۸۱
۱۱۱	په لباس کي د لویي (تکبر) څخه ځان ساتل	۸۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمېره	مضامين	صفحه
۱۱۲	په لباس کي تواضع کول	۸۲
۱۱۳	پاک لباس اغوستل	۸۲
۱۱۴	د ښځو لپاره مخصوص آداب	۸۲
۱۱۵	د نارينه وو د مجلس اجازه	۸۲
۱۱۶	په کښته اواز خبري کول	۸۳
۱۱۷	د لاري پر کناره تلل	۸۳
۱۱۸	په لوړ آواز خندل	۸۳
۱۱۹	په لاره کي په زوره خبري نه کول	۸۳
۱۲۰	د لباس او د ناستي په کيفيت کي احتياط کول	۸۳
۱۲۱	په يوازي ځای کي لباس بدلول	۸۳
۱۲۲	د حمام دروازه ښه بندول	۸۴
۱۲۳	**دريم فصل**	۸۴
۱۲۴	د ښځو د سينگار په اړه د زينت، جمال او تجمل معنی	۸۴
۱۲۵	زينت	۸۴
۱۲۶	جمال	۸۴
۱۲۷	تجمل	۸۵
۱۲۸	د زينت او جمال فرق	۸۵
۱۲۹	د تجمل او تزين فرق	۸۶
۱۳۰	زينت او سينگار د شريعت له نظره	۸۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمېره	مضامين	صفحه
۱۳۱	د سینګار کولو شرطونه	۸۸
۱۳۲	**څلورم فصل**	۹۷
۱۳۳	د ښځو د وروېښتانو په اړه	۹۷
۱۳۴	د ښځو لپاره د سر د وېښتانو پرې کول (لنډول) جائز دي؟	۹۷
۱۳۵	د ښځي لپاره د سر د مخ (پېکي) وېښتان پرېکول یا لنډول جائز دي؟	۹۹
۱۳۶	د ښځي لپاره د سر د وېښتانو پرېکول جائز دي؟	۹۹
۱۳۷	د ښځي لپاره د ناجوړۍ یا بل عذر د وجي د سر وېښتان خریل یا ډېر کوچني کول جائز دي؟	۱۰۰
۱۳۸	د فېشن او زینت لپاره ښځي کولای سي چي د سر په وېښتانو کي مختلف ډیزاینونه جوړ کي؟	۱۰۰
۱۳۹	د ښځي لپاره د سر وېښتان د بوک په ډول پر سر باندي یو ځای کول جائز دي؟	۱۰۱
۱۴۰	تر څه وخت پوري د وېښتانو پرې کول یا کوچني کول جائز دي؟	۱۰۲
۱۴۱	پیدائشي وېښتان خریل یا پرې کول ضروري دي؟	۱۰۲
۱۴۲	د مصنوعي (جوړ سوو) وېښتانو د ایښودلو حکم	۱۰۳
۱۴۳	یادونه	۱۰۵
۱۴۴	د ښځو لپاره د سر د وېښتانو رنګول جائز دي؟	۱۰۵
۱۴۵	د ښځي لپاره وروځي کښل (کول یا نري کول) جائز دي؟	۱۰۶
۱۴۶	پاملرنه	۱۰۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمېره	مضامين	صفحه
۱۴۷	د ښځي لپاره پر مخ باندي راغلي (شنه سوي) وېښتان کښل جائز دي؟	۱۰۷
۱۴۸	د ښځي لپاره د لاسو (بازوګانو) پښو (پنډيو او ورنو) وېښتان خريل جائز دي؟	۱۰۷
۱۴۹	د ښځي لپاره د زيرناف او بغلو د وېښتانو د خريلو حکم	۱۰۸
۱۵۰	د ښځي هغه وېښتان چي پخپله يې پرې کړي وي يا خودبخوده ختلي وي نو څه به په کوي؟	۱۰۸
۱۵۱	**پنځم فصل** د سينګار او زينت د شيانو په اړه دئ	۱۱۰
۱۵۲	د خاوند لپاره د زينت او سينګار کولو حکم	۱۱۰
۱۵۳	د ميک اپ (د سرخي او سفېدې کولو) حکم	۱۱۱
۱۵۴	د مېلمنو او کوربه ښځو لپاره د زينت او سينګار کولو حکم	۱۱۲
۱۵۵	د خاوند څخه ماسوا د نورو محارمو په مخکي د سينګار کولو حکم	۱۱۲
۱۵۶	د ښځي لپاره د لب شيرين کولو حکم	۱۱۳
۱۵۷	د ښځي لپاره د ناخونو د رنګولو حکم	۱۱۴
۱۵۸	د ښځو لپاره د سترګو مصنوعي (نقلي) باڼوګانو اېښودل يا پر اصلي باندي نور منښلول جائز دي؟	۱۱۴
۱۵۹	د ښځي لپاره پر تندي، شونډانو يا نور بدن باندي خالونه وهل جائز دي؟	۱۱۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

صفحه	مضامین	شمېره
۱۱۶	د غاښو باریک (نري) کول جائز دي؟	۱۶۰
۱۱۷	د ښځي لپاره د سرو زرو یا سپینو زرو غاښونه ایښوول یا د هغو پوښونه ورکول جائز دي؟	۱۶۱
۱۱۸	د ښځو لپاره د سرو او سپینو زرو د استعمال حکم	۱۶۲
۱۱۸	یوازي د اظهار او نمایش لپاره د سپینو زرو استعمال جایز دئ؟	۱۶۳
۱۱۸	د ښځو لپاره داسي زېور استعمالول چي اواز لرونکي وي جائز دي؟	۱۶۴
۱۲۰	د ښځو لپاره د سرو او سپینو زرو ماسوا اوسپنه، پیتل او داسي نور استعمال جائز دئ؟	۱۶۵
۱۲۰	د پلاستیک او ښیښه یي بنګړو په لاسول جائز دي؟	۱۶۶
۱۲۱	د ښځو لپاره د پایزېبونو په پښو کول جائز دي؟	۱۶۷
۱۲۱	په داسي حال کي چي د ښځي اسم الله په غاړه وي پای خانې یا غسل خانې ته تګ جائز دئ؟	۱۶۸
۱۲۲	د ښځو لپاره داسي ساعت په لاسول چي سره یا سپین زر پکښي استعمال سوی جائز دي؟	۱۶۹
۱۲۲	د ښځو لپاره داسي ساعت په لاسول چي لاسبند یې د اوسپني یا پیتل وي جائز دئ؟	۱۷۰
۱۲۳	د ښځي لپاره داسي انګشتری په ګوته کول چي غمي یې د ډبري یا بل شي وي جائز دي؟	۱۷۱
۱۲۳	د ښځو لپاره د پزي او غوږو سوري کول جائز دي؟	۱۷۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

صفحه	مضامین	شمیره
۱۲۴	د ښځو لپاره د لاسو او پښو د سره کېدو حکم	۱۷۳
۱۲۵	د ښځو لپاره د لويو نوکانو د پرېښوولو حکم	۱۷۴
۱۲۶	د ښځو لپاره د نوکانو رنګول جائز دي؟	۱۷۵
۱۲۷	د ښځو لپاره نقلي (مصنوعي) لوی نوکان اېښودل جائز دي؟	۱۷۶
۱۲۷	د ښځو لپاره د جګي کوړی، لرونکي بوټ یا چمپل په پښو کول جائز دي؟	۱۷۷
۱۲۸	د ښځو لپاره خوشبو (عطر) وهل جائز دي؟	۱۷۸
۱۲۸	د عدت په وخت کي د ښځي لپاره زينت او سينګار کول جائز دي؟	۱۷۹

د تعليم الاسلام ويب پاڼي له خوا:
www.taleemulislam-radio.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تقریظ

نحمده ونصلي ونسلم علي رسوله الکریم.

امابعد!

درنو لوستونکو! څرگنده خبره ده چي الله جل جلاله دبشریت دتل ښېرازۍ او سوکالۍ لپاره داسلام سپېڅلی دین هغه وخت وځلاوه چي دانسانانو زیاته برخه بدبختۍ ، هلاکت او بربادۍ په ظالمو موټو وهلې وه ، الله جل جلاله داسلام په پستو او مینه لرونکو وړانگو بشریت ددې ناورین څخه وژغورئ او ډیوې سیده لاري په ښودولو سره یې ددنیا او اخرت نیکمرغۍ ورپه برخه کړې، پاته دي نه وي چي ددنیا مدنیت او پرمختیا که هرڅومره دلوړوالي پر لوري ولاړه سي خو بیا هم ښېرازي ، نیمکرغي او خلاصون هم په همدې دین کي نغښتی دئ ، هغه وخت دتاسف او بدبختۍ دئ چي ددین څخه فاصله پیدا کیږي او یا یې په پوهاوي کي ستونزي پیدا کیږي ، بیا هم دسترسبحان لورونه اوپېرزوینه ده چي تل یې دا مبارک دین په مبارکو انسانانو ساتلی او خلگ یې ترې گټمن کړی دئ چي بوه لاره یې په معاصر وخت کي په هر ټبر کي دهغه ټبر په مورنۍ ژبه باندي دعلماؤ شتون او ددوی لیکني دي چي زیاتي گټي یې په لاس راوړې دي ، دا کار ځکه گټمن دئ چي الله جل جلاله په تېره زمانه کي هم انبیاء علیهم السلام دهغو قومونو په ژبو لېږل ځکه الله جل جلاله فرمایي:

وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن رَّسُولٍ إِلَّا بِلِسَانِ قَوۡمِهِۦ (۱)

ژباړه : موږ هیڅ رسول نه دئ لېږلی مگر دخپل قوم په ژبه مو لېږلی دئ.

حاصل داچي دا دالله جل جلاله لوی فضل دئ چي په هر ټبر کي دهغه ټبر په ژبه

۱: سورة ابراهیم الایة ۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

علماؤ کرامو دوی ته دعوت پیل کړی او په تالیف او ترجمه یې ددوی مذهبي تندي ورماتي کړي په همدې لړ کې داشرفیې مدرسې یو تن جید عالم مولوي محمد مجاهد صاحب توانېدلی چې په معاصر وخت کې پر یوه ډېره اړینه موضوع باندې چې دښځو دلباس او ځان جوړوني موضوع ده ـ رساله ولیکي دنوموړې رسالې مطالعه په اوس وخت کې عامو او خاصو خلګو ته ډېره اړینه ده ځکه فتنې شیبه په شیبه زیاتیږي او زیات ناوړه او ناروا دودونه منځته راغلي دي هر مسلمان ورور کولای سي چې ددغه رسالې دمطالعې په مټ یو شمېر لباسي ناروا دودونه دکور څخه وباسي نوموړې رساله داشرفیې مدرسې دتالیف او ترجمې دڅانګې غړو وکتل په کتلو یې پرېکړه وکړه چې دشوق له اړخه پیاوړی ده آخره داچې اشرفیه مدرسه نوموړې رساله تائیدوي او دټولني داستفادې لپاره یې وړاندې کوي.

په درنښت

دجامعې اسلامیې اشرفیې دتالیف او ترجمې څانګه

دتالیف او ترجمې دڅانګې اراکین	
نوم	دنده
مولوي محمدرسول صاحب	عمومي رئیس
مولوي عبدالهادي حماد	دمدرسې ، تالیف او ترجمې مدیر
شیخ الحدیث مولوي عبدالرحیم صاحب	رئیس دارالافتاء
مولوي سید احمد غفوري	نائب دارالافتاء
مفتي احمد ګل صاحب	عضو دارالافتاء

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمؤلف عرض

تر خوراک او څښاک وروسته دوهم هغه شی چي انسان ډېر ورته محتاج دئ هغه لباس دئ، چي په هغه باندي خپل عورت پټوي او د ګرمۍ او یخ څخه ځان په ساتي او دا ډول په معاشره او ماحول کي ځان په ښایسته کوي، ځکه اسلام داسي یو کامل دین دئ، چي د ژوند په ټولو شعبو (څانګو) کي پر احکامو باندي مشتمل دئ، آن تر دې چي د لباس او زینت لپاره یې داسي اصول وضع کړي دي، چي د هغه څخه د مسلمان لپاره سرغړونه جائز نه ده.

که څه هم بعضي نوي فکر لرونکي انسانان دا ګومان کوي چي لباس او زینت د عادي کارو څخه یو کار بلل کېږي، چي په هر عصر او زمان کي څرنګه چي وغواړي هغسي لباس او زینت کولای سي، د حلال او حرام سره څه اړه نه لري، لیکن د دا ډول ګومان کوونکي که څه فکر او تدبر وکړي نو وروسته به ورته معلومه سي چي لباس د انسان په ژوند کي ډېر مؤثر شی دئ او په واقع کي که څه هم داسي معلومېږي، چي د ظاهري امورو سره تعلق لري لیکن په حقیقت کي پر سیرت، اخلاقو او نفسي احوالو باندي ډېر ژور اثر لرونکی دئ.

او د لباس او زینت اثرات مختلف وي، بعضي اوقات بخل، کبر (لویي)، اود اسراف عادي جوړول. د خلکو حقوق پا یمالول په چا کي پیدا کوي او بعض اوقات په لباس کي بیا د تواضع (عاجزي) تربیه هم اخیستلای سي، او اخلاق حسنه هم پکښي پیدا کیدای سي. که څوک پر لباس او زینت باندي خالص د ظاهري شي ګومان کوي نو هغه د انسان د طبیعت څخه ناخبره دئ.

بل دا چي اسلام د لباس په اړه کوم حکم کوي هغه به د طبیعت غوښتنه او د سالم فطرت سره به موافق وي او اسلام د انسان لپاره د یو خاص ډول د لباس یا زینت یا یو خاص هیئت یا د یو خاص ماحول او معاشرې د لباس امر نه دئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړی، بلکي د لباس او زینت لپاره يې مضبوط اصول او اساسي قواعد ایښي دي، چي پر هغه اصولو باندي عمل کول پر مسلمان باندي واجب دي، چي د کتاب په اوږدو کي به مخته راسي.

په هر صورت د هر انسان لپاره که نارینه وي یا ښځینه وي چي پر خپل سالم فطرت باندي پاته وي د لباس او بدن د پاکوالي مراعت کوي، هغه لباس هم داسي چي د هغه بدن له بل چا څخه پټ وي او دا د انسان فطري غوښتنه هم ده، ځکه کله چي الله تعالی حضرت آدم علیه السلام او حوا رضي الله عنها پیدا کړه نو دواړو ته يې د جنت لباس ورکړ. بیا چي کله شیطان دوی سهوه کړه، نو د الله پاک د حکم خلاف ورزي رامنځته سوه، الله پاک د دوی څخه د جنت لباس واخیستی، نو دوی سمدستي د درختو په بلګونو باندي د خپل بدن پټول شروع کړه، ځکه الله تعالی فرمایي:

وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِن وَرَقِ الْجَنَّةِ (الاعراف: ۲۱)

ترجمه: دوی دواړو د جنت په بلګو باندي خپل ستر پټ کړی.

که څه هم د خاوند او مېرمني پرته بل دریم څوک نه وو، لیکن بیا هم د فطري شرم او حیاء په غوښتنه باندي دوی خپل ستر پټوی.

لهذا معلومه سوه چي شریعت مطهره د خپلو اصولو او قوانینو مطابق نارینه او ښځینه ته د ښه ښایسته لباس د اغوستلو او د ښه زینت او سینګار کولو اجازه ورکړې ده، د هغه څخه يې منع کړي نه دي.

نو هغه مسلماني خوندي چي په داسي لباس اغوستلو یا زینت کولو باندي اخته وي چي شریعت مقدسه د هغه د اغوستلو اجازه نه ورکوي پخپله ځان ورڅخه وساتي.

دوهم هغه کسان چي د کورو سرپرستان وي هغه که نارینه وي او که ښځینه پر دوی لازمه ده چي دوی به خپل اولادونه او خپل ماتحت (چي د دوی تر سرپرستی لاندي وي) صحیح تربیه کوي، او په هغه لباس اغوستلو او په زینت او سینګار کولو يې امر کړي چي شریعت مطهره اجازه ورکړې وي، ځکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په حديث شريف کي نبي کريم ﷺ فرمايي، چي: د قيامت په ورځ د هر سرپرست څخه د خپل ماتحت کسانو پوښتنه کېږي[1].

او الله تعالى فرمايي:

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ قُوٓاْ أَنفُسَكُمۡ وَأَهۡلِيكُمۡ نَارًا (التحريم: ٦)

ترجمه: اې مؤمنانو! تاسي خپل ځانونه او خپل اولادونه د اور څخه وساتئ.

له دې آيت څخه دا معلومه سوه، چي خالص څوک يوازي د ځان په اصلاح باندي نجات او جنت نه سي پيدا کولای، ترڅو چي د خپل ماتحت کسانو اصلاح فکر يې کړی نه وي.[1]

ليکن د اوسني وخت بعضي سرپرستانو خو خپل ځان د ده په فکر پخپل فرضي، واجب او نور نفلي عبادتو باندي خلاص بللی دئ، په کور يا کورنۍ کي چي کوم لباسونه نارينه يا ښځينه اغوندي يا ښځينه کوم زينت او سينګار اختياروي دی بې فکره او بې پروا وي، بلکي د ده په پيسو باندي هغه لباسونه او د زينت او سينګار هغه اسباب چي په شريعت مقدسه کي جائز نه وي رانيسي دی د هغه په ګناه کي ورسره شريک دئ، ځکه ده يو ډول کومک او مرسته په ګناه کي ورسره کړې ده او بيا په هغه کورنۍ کي چي هلته ښځه د اکا د زوی، د خاله د زوی، د ماما د زوی، د عمه د زوی، اخښي او لېور څخه مخ نه پټوي دا ډول لباسونه اغوستل يا سينګار کول که څه هم په شريعت مقدسه کي جائز وي خو په فتنه کي د واقع کېدو د احتمال له ويري جائز نه دي.

او دا ډول زينت او سينګار کول، د بدن صفايي کول په سالم فطرت کي داخل دي او شريعت مطهره د کولو اجازه په څو شرطو باندي ورکړې ده، چي د

---

[1] قال رسول الله ﷺ:...... أَلَا فَكُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ. مسند امام احمد ورقمه ٤٩٢٠ ، ج ٩ ص : ٤٥٦ ، ط : المكتبة الشاملة

[1]: ذاتی عمل نجات کی لئی کافی نهين اصلاحی خطبات ج : ۴ ص : ٢٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغو شرطو مراعتول ضروري دي، ځکه په حديث شريف کي نبي کريم ﷺ فرمايي:

لا يدخل الجنة من كان فى قلبه مثقال ذرة من كبر، قالوا يا رسول الله ﷺ! ان احدنا يحب ان يكون ثوبه حسناً، و نعله حسنة، قال ان الله جميل يحب الجمال، الكبر بطر الحق، و غمط الناس (۱)

ترجمه: نبي کريم ﷺ وفرمايل: چي د چا په زړه کي که د اوړدن د دانې په اندازه کبر (لويي) وي هغه جنت ته نه سي داخليدلای، صحابه وو ﷺ عرض وکړ: يا رسول الله که زموږ څخه يو څوک دا خبره خوښه کړي چي د هغه لباس ښه وي، چوټه (يا چمپل) يې ښه (اعلی درجه) وي (نو آيا دغه هم په کبر [لويي] کي داخل دئ؟)

نبي کريم ﷺ ورته وفرمايل، چي: الله جميل دئ، حسن او جمال خوښوي. کبر دا دئ چي حقه خبره نه قبلوي او خلک تحقيروي يعني د خلکو توهين او سپکاوی کوي.

پر سرپرست باندي لازمه ده چي اول خو هغه لباسونه اغوستل يا هغه زينت کول چي په شريعت کي جواز نه لري يا جواز لري خو د فتنې د واقع کېدو له وجي خپل ځانونه او خپل اولادونه او ماتحت کسان د هغه څخه منع کړي.

۱: (بخاري، کتاب الايمان).

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دنيا کي دجنتي ښځو صفات

دښو ښځو علامې :

دحضرت ابن عباس‏ؓ څخه روايت دئ چي نبي کريم‏ﷺ وفرمايل : ايا تاسو ته ديو شي خبر نه کم در دجنتي نارينه وو په باره کي نو هغه بيان يې وفرمايه .... او تاسوته دجنتي ښځو په باره کي خبر نه درکړم ، جنت ته تلونکي ښځي دادي :

۱ : چي دخاوند سره ښه محبت کونکي وي .

۲ : او ډير اولادونه زيږونکي وي او ښه تربيت کونکي وي .

۳ : کله چي خاوند دهغې څخه ناراضه وي يا په خپله دا ناراضه وي نو دا خپل (خاوند ته) ورسي خپل لاس دخاوند په لاس کي ورکړي او دا به ورته ووايي چي زه تر هغه وخت ته پوري ارام نه سم کولای تر څو چي ته زما څخه راضي نه سي .[۱]

دښځو دڅلورو کارو کولو انعام

نبي کريم‏ﷺ فرمايي :

کومه ښځه چي پنځه وخته لمونځ کوي ، دروژې دمياشتي روژه نيسي او دخپلي پاک دامنۍ حفاظت کوي او دخپل خاوند فرمانبرداري کوي، هغه ته به (دقيامت په ورځ) وويل سي چي دجنت په کومه دروازه چي غواړي داخله سه.(۲)

ديوې ښځي دوجي ټوله دنيا روښانه او خوشبويه کېدل

دحضرت سعيد بن عامر‏ؓ فرمان دئ چي ما دنبي کريم‏ﷺ څخه اوريدلي دي

---

۱ : الاخبركم برجالكم من اهل الجنة .... ونساؤكم من اهل الجنة .... حتي ترضي . كنزالعمال

۲ : اذا صلت المراة خمسها وصامت شهرها وحفظت فرجها واطاعت زجها قيل لها ادخلي اي ابواب الجنة شئت . الترغيب والترهيب .

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي هغه و فرمايل :
که چيري د جنت د ښځو څخه يوه ښځه (دنياته) راسي نو د ټولي دنيا مځکه به د مشکو په بوی معطره سي او د لمر روښنايي به ولاړه سي. (١)

د جنتي ښځي تاج

حضرت انس ﷺ فرمايي چي نبي کريم ﷺ و فرمايل :
که چيري د جنت د ښځو څخه يوه ښځه د دنيا طرفته راسي نو د اسمان او مځکي په مابين کي چي کومه مسافه ده ټوله به په خوشبويي سره معطره سي او د دوئ په مابين کي چي کومه حصه ده هغه به روښانه سي او د دې تاج به تر دنيا او په دنيا کي چي کوم شيان دي تر هغه قيمتي وي .(٢)

د ښځو لپاره کوم شی بهتر دئ ؟

د نبي کريم ﷺ څخه سوال وسو چي د ښځو لپاره بهتره او ښه د کولو شی څه شی دئ ؟ نبي کريم ﷺ په جواب کي و فرمايل : چي د ښځو بهتره او ښه کار دا دئ چي نه (نامحرم) نارينه دوئ ووينی او نه دوئ (نامحرم) نارينه ووينی .
او حضرت فاطمة ((رضي الله عنها)) فرمايي : چي د غه کار هغه وخت مکمل کېدای سي چي ښځي په کور کي اوسي (او د کور څخه بې ضرورته نه وزي) .(٣)

د حورو يوائحي د لاس د ښائست والي اندازه

حضرت کعب بن احبار (رحمة الله عليه) فرمايي :
که چيري يوه حوره خپل لاس د ګوتو سره د آسمان څخه ښکاره کړي نو د هغه د وجي به ټوله مځکه روښانه سي لکه څرنګه چي لمر دنيا والاو ته روښنايي

---

[1] : لو ان امراة من نساء اهل الجنة اشرفت .... ولاذهب ضوء الشمس .الترغيب والترهيب ج : ٤ ص : ٢٢

[2] : لو اطلع امراة من نساء اهل الجنة .... خير من الدنيا وما فيها . مسند احمد .

٣ : في جواب سوال النبي ﷺ اى شئ خير للنساء .... لايرين الرجال ولايرونهن ...... لايمكن الابالاحتجاب بالبيوت . احكام القرآن للتهانوي ج : ٣ ص : ٤٥٦ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسوي . بيا يې دا وفرمايل چې دايي دلاس ښائست دئ نو دهغې د مخ ښائست به په کومه اندازه وي ، او دهغې تاج به د ياقوت ، ملغرو او زبرجدو وي .(۱)

د دنيا ښځې د حورو څخه افضل دي ؟

حضرت حبان بن ابي جبله (رحمة الله عليه) فرمايي :

چې د دنيا ښځې کله جنت ته داخليږي نو دوئ ته په دنيا کې د نيک عملونو په وجې پر حورو باندي فضيلت ورکول کيږي (يعني څومره ډير نيک اعمال چې يې کړي وي په هغه اندازه به يې حسن او درجې زياتي وي)(۲)

د دنيا ښځه تر حوري (۷۰۰۰۰) اويا زرګونه افضلي دي

فائده : علامه قرطبي (رحمة الله عليه) فرمايي :چې داخبره د جناب نبي کريمﷺ څخه مرفوعا روايت سوي ده چې ده مبارک ارشاد فرمايه :

دنياوي ښځې دحور عين څخه ۷۰۰۰۰ زرګونه افضلي دي (يعني څومره ښائست چې دحورو دئ دجنتي ښځو ښائست به ددوي دښائست څخه ۷۰۰۰۰ اويا زره چنده زيات وي)(۳)

دنيکي ښځې عمل داويا و صديقينو برابر دئ

دحضرت ابن عمرؓ څخه روايت دئ چې نبي کريمﷺ وفرمايل : چې دمؤمني (صالحي) ښځې عمل داويا و صديقينو دعمل سره برابر دئ او دګناهکارانو دبدعملۍ په شان دئ (که موږ وګورو په حديث شريف کي دنيکي ښځې څومره لويه درجه او مرتبه بيان سوې ده دبدي ښځې ګناه څومره ډېري ګناوي بلل

---

[1] : وعن ابن عباسؓ قال ... لوان يدا من الحور من السماء بياضها ولؤلؤ وزبرجده الترغيب والترهيب ج : ٤ ص : ٥٣٥

[2] : تذکرة قرطبي ج : ٢ ص : ٤٧٧ .

[3] : ان الادمـ ـت افضل من الحور بسبعين الف ضعف تذکرة قرطبي ج : ٢ ص : ٤٧٧ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوي دي)(۱)

د دوزخ د تکلیفو بیان

نبي کریم ﷺ فرمایلي دي:
چي دوزخ تر زرو کلونو پوري بل کړل سو تر داسي حده چي دده رنګ سور سو او بیا زر کاله نور بل کړل سو تر داسي حده چي سپین سو بیا تر زرو کلونو پوري نور بل کړل سو تر داسي حده چي تور سو.(۲)
اوس ستاسو دغه اور چي تاسو یې بلوئ د دوزخ تر اور په ګرمۍ او حرارت کي اویا (۷۰) درجې کم دئ او هغه اویا (۷۰) درجې تر دغه زیات ګرم دئ.(۳)

د دوزخ غټوالی

نبي کریم ﷺ فرمایي: چي دوزخ راوړل کیږي په داسي حال کي چي دده به اویا زره قیضې وي او هره قیضه به اویا زره ملائکو نیولې وي او تر دغو قیضو به یې راکشوي.(۴)

د دوزخ ژوروالی

رسول الله ﷺ فرمایي: که ډېره درنه ډبره د دوزخ دغاړي ودوزخ ته وغورځول سي او تر اویا کلونو پوري مسلسله ولاړسي نو پس د اویا(۷۰) کلونو څخه به دوزخ وبیخ ته ورسیږي.

تر ټولو د کم عذاب اندازه

نبي کریم ﷺ فرمایي: چي په ټولو کي سپک عذاب په دوزخ کي به دهغه چاوي چي دهغه په پښو کي به فقط داور دوي څپلی وي لیکن ددغه څخه به دده

---

[1] : عن ابن عمر رضي الله عنه عن النبي ﷺ قال وان مثل عمل المراة المؤمنة كمثل عمل سبعين صديقا وان عمل المراة الفاجرة لفجور الف فاجر. كشف الاستار ج : ۲ ص : ۱۵۷.

[2] :عن ابي هريرة رضي الله عنه عن النبي ﷺ قال اوقدعلي النار الف سنة حتى احمرت ... فهي سوداء مظلمة،مشكوة ج : ۲ ص : ۵۰۳.

[3] : عن ابي هريرة رضي الله عنه ان رسول الله ﷺ قال ناركم جزء من سبعين ...مشكوة ج : ۲ ص : ۵۰۳.

[4] :وعن ابن مسعود رضي الله عنه قال رسول الله ﷺ يؤتى جهنم يومئذ لها... الف ... يجرونها... مشكوة ج : ۲ ص : ۵۰۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماغذه دګډوې په ډول ايشيږي ، او دده به داخيال وي چې په ټولو کي زما عذاب ډېر زيات دئ .(۱)

د دوزخ د مارانو دغټ والي اندازه

نبي کريم ﷺ فرمايي : چې په دوزخ کې داسې غټ غټ ماران دي لکه اوښان که يو وار سړی وخوري نو تر څلويښتو کلونو پورې به يې زهر په بدن کې ښپې وهي او لړمان يې داسې لوی دي لکه پالل سوي او کتل سوي غاترې که دوی سړی وخوري نو تر څلوېښتو کلونو به زهر دده په بدن کې ښپې وهي .(۲)

د جنت ښه والی او د دوزخ بدوالی

يو واري نبي کريم ﷺ لمونځ وکړئ و منبر ته يې تشريف راوړئ او وې فرمايل : چې ما نن د جنت او دوزخ نقشه هو بهو اوبعينه وليدله نه تر ننه پورې ما تر جنت زيات يو ښه شی ليدلی دئ او نه مې تر دوزخ زيات يو شی د تکليف ليدلي دئ .(۳)

په دنيا کې د دوزخي ښځو صفات او نښانې

دعطر (خوشبوي) وهونکو ښځو مثال :

رسول اکرم ﷺ فرمايي :

هره ستر ګه زنا کونکې ده ، ښځه چې کله عطر (خوشبويي) ووهي نو پس (دباندي ووځي) د (نارينو) د مجلس سره تيره سي ، هغه داسي يعني

---

[1]: عن النعمان بن بشير قال قال رسول الله ﷺ ان اهون اهل النار عذابا ... لاهوهم عذابا .مشكوة ج:۲ص: ۵۰۲ .

[2] : عن عبدالله بن حارث بن خير قال قال رسول الله ﷺ ان في النار حيات كامثال البخت تلسع ... اربعين فريقا . مشكوة ج : ۲ ص : ۵۰٤ .

[3]: عن انس ان رسول الله ﷺ لنا يوما الصلوة.... في الخيروالشر مشكوة ج : ۲ ص : ۵۰۵ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

زانية ده . (۱)

تشريح : نبي کريمﷺ دهغه ښځي چي عطر په ځان باندي ووهي دباندي دنارينوو دمجلس يا دنارينوو سره تيريږي نو ددغي ښځي مشابهت نبي کريمﷺ دزانيې او فاسقي ښځي سره وکړئ .

درې کسان جنت ته نه سي داخليداى

حضرت عمارؓ روايت کوي چي نبي کريمﷺ وفرمايل :

درې کسان دهميشه لپاره جنت ته نسي داخليداى :

اول : ديوث (دوس) دوهم : والرجلة من النسآء (هغه ښځه چي دنارينوو سره مشابهت کوي) دريم مدمن الخمر (شراب چيښونکى) اصحابانو مبارکو ورته وفرمايل : يارسول الله ! مدمن الخمر خو پيژنو ديوث څه شى دئ ؟ نبي کريمﷺ وفرمايل : ديوث هغه څوک دئ چي پردئ دده کورته داخل سي دى يې پروا نه کوي . صحابي مبارک، فرمايي : موږ ورته وويل چي الرجلة من النساء څه شى دئ؟ رسول اللهﷺ وفرمايل : دا هغه ښځه ده چي دنارينوو سره مشابهت کوي (۲)

تشريح : دنارينوو لپاره دښځو سره په لباس حرکات او په بعضو صفاتو کي مشابهت کول نه دي جائز او دغه ډول دښځو لپاره دنارينوو سره په لباس حرکات او په بعضو صفاتو کي مشابهت کول جائز نه دي .

او دا ډول په يو بل حديث شريف کي نبي کريمﷺ فرمايلي دي چي دا اللهﷻ لعنت دي پر هغه ښځه باندي وي چي هغه دنارينو سره مشابهت کوي . (۳)

---

[1]:عن ابي موسىؓ عن النبيﷺ قال كل عين زانية ، والمراة اذا استعطرت .... يعني زانية . الترغيب والترهيب ج : ۳ص :۸٤

[2] : عن عمار بن ياسر عن رسول اللهﷺ قال ثلاثة لايدخلون الجنة ابدا : الديوث... قلنا فما الرجلة من النساء قال التي تشبهه بالرجال . الترغيب والترهيب ج : ۳ ص : ۱۰۷

[3] : عن ابن عباسؓ قال لعن رسو ل اللهﷺ المتشبهين من الرجال... من النساء بالرجال . ترغيب والترهيب ج : ۳ ص : ۱۰۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملعوني (لعنت پر سوي) ښځي څوک دي ؟

دعبدالله بن عمر (رضي الله عنهما) څخه روايت دئ ، دی مبارک فرمايي چي ما دنبي کريم ﷺ څخه واورېدل ده مبارک وويل چي زما د امت په اخرکي به نارينه وي چي دوي به (دعزت) پر ځينانو باندي سپرېږي (دومره به په عزت وي) لکه هغه خلګ چي مسجدو ته (ځي) او په دروازو کي (ددوئ عزت لپاره نور خلګ انتظار کوي) ددوئ ښځو به لباس اغوستی وي مګر لڅي به وي (يعني داسي باريک يا لنډ يا تنګ لباس به يې اغوستی وي چي دلباس مقصد فوت سوي وي) ددې ښځو سرونه به دبختي اوښ دبوک په ډول وي (يعني دغو ښځو به خپل وېښتيان دخپل سره پر يوه حصه باندي يو ځای راټول کړي وي داسي به معلومېږي لکه داوښ بوک) نو دغه ښځي ملعوني دي (يعني لعنت پرې سوی دئ)(۱)

ددنيا دښځو
په جنت کي دکم والي وجه

دحضرت ابن عمر ﷺ څخه روايت دئ چي نبي کريم ﷺ وفرمايل :

اې دښځو جنس ! تاسو صدقه کوئ او ډېر استغفار (وایاست) ځکه ما تاسو (يعني ستاسو جنس) په دوزخ کي ډېر وليدئ ، يوې ښځي چي په ډېره ښه لهجه باندي خبري کولې عرض يې وکړئ چي يا رسول الله ! زموږ څه نقصان دئ ؟ چي موږ (ښځي) په دوزخ کي ډيري يو ؟ نبي کريم ﷺ وفرمايل : تاسو لعنت (ښراوي ډيري کوئ که خپلو اولادو ته وي او که نورو ته) او دخاوند ناشکري او نافرماني کوئ (يعني چي خاوند هر څومره نعمتونه دوئ ته راوړي بيا هم چي يوه ورځ څه شی کم وي نو دوئ وايي چي ستا کورته زه

---

۱ : عن عبدالله بن عمررضي الله عنهما قال سمعت رسول الله ﷺ يقول : يكون في آخر امتي رجال .... فانهن ملعونات ... نساء الامم قبلكم . الترغيب والترهيب ج : ۳ ص : ۹٤ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغلې یم ما شی نه دئ لیدلي)(۱)

د ښځو څخه د قیامت په ورځ لومړی څه سوال کیږي؟

حضرت انس ﷺ د نبي کریم ﷺ فرمان نقل کوي چي د قیامت په ورځ به د ښځو څخه تر ټولو مخکي د لمانځه پوښتنه کیږي (چي ایا لمونځ یې په پابندۍ سره په خپل وخت کي کاوه او که یې نه کاوه) بیا به د خپل خاوند په اړه پوښتنه ځني وسي چي د هغه سره یې څنګه سلوک کاوه(۲)

د جهالت په زمانه کي د ښځي اهمیت او مقام:

د قرآن کریم د آیاتو څخه دا معلومیږي چي د اسلام د راتګ تر مخه ښځي ډېري مظلومي او په تکلیفو کي وي او قرآن کریم په دې صراحت کړي دئ چي دوي د ښځو څخه نفرت کوئ:

وَيَجۡعَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكۡرَهُونَ (۳)

ژباړه: ثابتوي دا (کفار) الله تعالی ته هغه چي بد ګڼي(دوی د خپلو ځانو لپاره) یعني دوي الله تعالی ته د لوڼو عقیده لري. په بل آیت کي فرمایي:

وَيَجۡعَلُونَ لِلَّهِ ٱلۡبَنَٰتِ سُبۡحَٰنَهُۥ وَلَهُم مَّا يَشۡتَهُونَ ﴿٥٧﴾ (۴)

ژباړه: ثابتوي (کفار) الله تعالی ته لوڼي الله تعالی پاک دئ (د ولده او د شریک څخه) او دوي (کفار) ثابتوي د ځانو لپاره هغه چي دوي (کفار) خوښ وي.

یعني د غه خلک ملائکي د الله تعالي لوڼي بولي او د وي خپله لوڼي نه خوښوي

---

[1] : یا معشر النساء تصدقن واکثرن الاستغفار .... وتکفرن العشیر . ابن ماجة ج : ص : ۴۰۳ في الفتن .

[2] : عن انس ﷺ اول ماسئل المراة یوم القیامة عن صلاتها ثم عن بعلها کیف عملت الیه . کنز العمال ج : ۴ ص : ۶۶

[3] : سورة النحل الایة ۶۲

[4] : سورة النحل الایة ۵۷ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلکي زا من خوښوي . (۱)

تفسیر قرطبي لیکلي دي چې دا آیات د بنو خزاعه او بنو کنانة قبیلو په باره کي نازل سوي دي د هغو عقیده داده چې ملائکي د الله تعالی لوڼي دي او هغو به ویل چې لوڼي د الله ﷻ سره یو ځای کړي (العیاذ بالله)

په بل ځای کي الله ﷻ فرمایي :

وَجَعَلُوا۟ ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ ٱلَّذِينَ هُمْ عِبَٰدُ ٱلرَّحْمَٰنِ إِنَٰثًا ۚ (۲)

ژباړه : دوی (کفار) ملائکي چې د رحمن بندګاني دي ښځې بللي .

نو الله تعالی د دوي پر دغه خبره باندي انکار وفرمایه چې پر دغه خبره باندي دلیل دي چې د جهالت په زمانه کي د ښځو مرتبه ډیره کمه وه او په مظلومیت او تکالیفو به یې ژوند تېروئ او هر ډول لوی والی او فضیلت د نارینوو لپاره وو ، د ښځو لپاره هیڅ حصه نه وه حتی تردې پوري چې ښه شیان نارینوو په خپله اخیستل او بې کاره شیان یې ښځو ته ورکول ځکه الله تعالی په دغه باره کي فرمایي :

وَقَالُوا۟ مَا فِى بُطُونِ هَٰذِهِ ٱلْأَنْعَٰمِ خَالِصَةٌ لِّذُكُورِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلَىٰٓ أَزْوَٰجِنَا ۖ وَإِن يَكُن مَّيْتَةً فَهُمْ فِيهِ شُرَكَآءُ ۚ سَيَجْزِيهِمْ وَصْفَهُمْ ۚ إِنَّهُۥ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿١٣٩﴾ (۳)

ترجمه : او دوي وایي چې د هغو (چارپایانو) په نس کي چې څه دي هغه خالص زموږ د نارینوو لپاره دي ، او ښځیري (پیدا کیدونکي حیوانان . چارپایان) مړه وي نو په هغو کي شریک یو ، ژر به سزا ورکړي (الله ﷻ) دوي ته د دي تقریر بیشکه دغه (الله ﷻ) ښه حکمت والا دي ښه علم والا دئ .

د حضرت ابن عباس ؓ څخه روایت دئ چې د نارینوو لپاره خالص شیدې وي چې هغه دوي د خپلو ښځو لپاره یې حرام بللي وي ، او د دوي نارینوو څیښلي

---

۱ : تفسیر ابن کثیر ج : ۲ ص : ۵۹۴ .

۲ : سورة الزخرف الاية ۱۹

۳ : الانعام الاية ۱۳۹ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

داغه ډول چي کله به يوي بوزې نر سېرلی زېږولی وو نو هغه به يې د نارينوو لپاره وو ، او کچيري ښځه سيرلی زېږولي وای نو نه يې ذبحه کول او نه يې دا غسي پرېښودل ، بيا الله تعالی مسلمانان د دغسي کولو څخه منع کړل . (۱)

ذکر سوی آيات پر دغه خبره باندي دلالت کوي چي هغه خلګ چي د خپل جهالت او ګمراهی د وجي د چارپايانو څخه پيدا سوي نر بچيان د نارينوو لپاره بلل او د ښځو لپاره يې حرام بلل او د چارپايانو څخه مردار (مړه) پيدا سوي بچيان د نارينه او د ښځو مشترک بللي .

ابو جعفر طبري د دغه آيات په تفسير کي واضح نقل کړي دي چي د دغه چارپايانو ژوندي پيدا سوي کيدونکي بچيان خالص د دوي د نارينو د خوړلو لپاره وه او د ښځو لپاره حرام وه او مړه پيدا کيدونکي بچيان نارينوو او ښځو تولو خوړل په دغه باندي به دوي نارينوو ته ترجيح ورکول . (۲)

دغه خلګو د ښځو رتبه او مقام ډېر کم بلی ځکه دوي هغه ښځو ته چي انجلی به يې پيدا سول خوشکه به يې ورته کول يعني بد به يې بلل . که څه هم دوي ته دا معلومه وه چي دغه د تقدير تکويني نظام لاندي دواده په ذريعه پيداکيږي د هغه سره سره بيا هم دوي چي کله به د چا انجلۍ پيدا سوی وای نو هغه يې ژوندي دفن (په خاوره کي پټول) کول .

الله تعالی د قرآن آياتونه د دوئ د دې ناوړه عمل په باره کي نازل کړل لکه څرنګه چي مو مخته ذکر کړل چي الله تعالی د دوي دغه عادت په قرآن کريم داسي تصويروي :

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ ٱلْبَنَٰتِ سُبْحَٰنَهُۥ ۙ وَلَهُم مَّا يَشْتَهُونَ ﴿٥٧﴾ وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِٱلْأُنثَىٰ ظَلَّ وَجْهُهُۥ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿٥٨﴾ يَتَوَٰرَىٰ مِنَ ٱلْقَوْمِ مِن سُوٓءِ مَا بُشِّرَ بِهِۦٓ ۚ أَيُمْسِكُهُۥ

---

[1] : عن ابن عباس رضي الله عنه فهو اللبن كانوا يحرمون ... فهم فيه شركآء فنهي الله تعالی عن ذالک.. تفسير ابن کثير ج : ۳ ص: ۳۱۱

[2] : تفسير طبري ج : ۱۲ ص : ۱۵۳ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

عَلَىٰ هُونٍ أَمْ يَدُسُّهُۥ فِي ٱلتُّرَابِ ۗ أَلَا سَآءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٥٩﴾ (۱)

ترجمه : ثابتوي (کفار) الله تعالى ته لوڼي الله تعالى پاک دئ (دولده او دشريک څخه) او دوي (کفار) ثابتوي دځانو لپاره هغه چي دوي (کفار) خوښوي او کله چي به دوئ (کفارو) څخه يوه تن ته دلور (دپيدا کېدو خبر) ورکړل سو نو دغم څخه به يې مخ تک تور سواو په داسي حال کي چي په قهر کي به وو (چي زما ښځي ولي لور پيدا کړه) دوي (کفار) به دخپل قوم څخه پټ ګرځېدل ترڅو چي هغه دناخوښي خبر ليري کړي ، ايادوی (چي اوس يې لور پيدا سوي ده) په هغه څه (ځان) وساتي دسپکوالي او که يې دی په خاوره چخ کړي ، واورئ خبردار سئ بد دئ دغه چي حکم يې کوي .

علامه ابن کثير ددغه آيات په تفسير کي فرمايي : چي الله ﷻ دمشرکانو بدوالی بيانوي چي هغو الله تعالى ته لوڼي ثابتولي که څه هم الله تعالى ددوئ ددغي غلطي عقيدې څخه پاک دئ اودوئ دخپلو ځانولپاره نارينه اولاد خوښوي او دلوڼو څخه يې ځان ليري کوي او هغه يې الله تعالى ته ثابتوئ ، الله تعالى ددوئ ددغه غلطي عقيدې څخه لوړ دئ يعني پاک دئ . نو ځکه چي کله به ددوئ لور پيدا سوه نو دډېره غمه څخه به پټه خوله وه دليري څخه به چا محسوسوله چي لور يې پيدا سوې ده .او عقيده يې دا وه چي که لور ژوندی پريږدي خو توهين اوذلت دئ دده لپاره او دده سره څوک ښه راشه درشه نه کوي .

نو خپلو نارينوو اولادو ته به يې پر انجونو باندي فضيلت او فوقيت ورکوئ بالاخره به يې انجوني په مځکه کي ژوندۍ ښخولې . ځکه قرآن ددغه انجونو دقاتلانو په باره کي فرمايي:

وَإِذَا ٱلْمَوْءُۥدَةُ سُئِلَتْ ﴿٨﴾ بِأَيِّ ذَنۢبٍ قُتِلَتْ ﴿٩﴾

ترجمه : او کله چي دښځو سوو انجونو څخه سوال وسي چي په کوم جرم باندي

---

[1] : سورة النحل الايات ۵۷ ، ۵۸ ، ۵۹ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

قتل سوي ياست .

علامه ابن کثير د دغه ايت په تفسير کي فرمايي : چي د قيامت په ورځ د دغه کوچنۍ انجلۍ څخه دا سوال کيږي د دې د قاتل د تهديد لپاره کيږي ځکه کله چي مظلوم څخه سوال کيږي نو د قاتل څخه به څرنګه سخت سوال نه کيږي .

دا (کفارو) انجوني د دوو شيانو څخه ښخولې لومړۍ داچي د دوئ دا عقيده وه چي ملائکي دالله تعالی (نعوذ بالله) لوڼي دي ځکه دغه انجوني هغو (ملائکو) ته واستوي .

دوهمه داچي د فقر او افاقې او محتاجۍ د بيري څخه يا د قيد والي دوجي څخه چي هغه به منځي سي د دې وجي څخه يې ښخولې . (۱)

ديهودو په دين کي د ښځي مقام او مرتبه

موږ ته د قرآنکريم په ذريعه دا معلومه سوه چي يهودو په خپل کتاب کي تحريف (لاس وهنه) کړې وه ځکه الله تعالي فرمايي :

يُحَرِّفُونَ ٱلْكَلِمَ عَن مَّوَاضِعِهِۦ (۲)

ژباړه : دوئ (يهوديانو) به کلمې د خپل ځای څخه تغيرولی .

د ښځو په باره کي ديهودو دا موقف او عقيده وه چي په دنيا کي اوله غلطي د ښځي څخه وسوه چي دا هغه غلطي ده چي په جنت کي پيښه سوه چي حضرت آدم عليه السلام او حضرت حوا رضي الله عنها ته حکم ورکول سوی وو چي د غنم دانه به نه خوري مګر شيطان د مار په شکل کي ورته راغلئ په حضرت حوا رضي الله عنها باندي يې د غنم دانه وخوړل او حضرت حوا رضي الله عنها بيا په حضرت آدم عليه السلام باندي د غنم دانه وخوړل . نو دوئ به ويل چي د هغه په نتيجه کي يې موږ مځکي ته راکښته کړو او په مځکه کي نافرمانياني شروع سوې ، بهر حال

---

[۱] : القرطبي ج : ۱۹ ص : ۲۳۲ .

[۲] : سورة مائدة الاية ۱۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

ديهودو د ښځو په وړاندي دا موقف او عقيده چي لومړی غلطي حوا رضي الله عنها وکړه آدم ﷺ نه ده کړې نو له همدې کبله ښځه د نارينه ځخه په ډېرو کارو کي کمه او کښته ده ځکه يهودو ښځه په کار کي ګناه ګاره او منحرفه بلله او دا به يې ويل چي په تورات کي دا ذکر سوي دي چي الله تعالي د آدم ﷺ ځخه سوال وکړئ چي تاته ما دا نصيحت کړی وو چي دغه دغنمو دانه به نه خوري مګر تا وخوړل ؟ حضرت آدم ﷺ عرض ورته وکړئ چي تا زما سره کومه ښځه راسره کړې وه هغه ماته دغه دانه راکړه نو الله تعالي ښځي ته دا وفرمايل چي ته به په حمل کي ډېره په مشقت او په ولادت کي به ډېره په تکليف يې .(۱)

دغه سزا حضرت آدم ﷺ ته د دغه غلطی په وجه ورکول کېده او ښځو ته تر اوسه پوري د حمل او ولادت په وخت کي ورکول کيږي .

ديهودو په اند ښځي دغام مال او سامان او حيواناتو په ډول رانيول کېدې او خرڅېدې .

او په ميراث کي چي به يې ورور هم د پلار ځخه پاته سوی وو نو خور ته د پلار د مال ځخه حصه نه ورسېدل يعني د پلار د ميراث ځخه محرومه کېدل .

او دغه ډول په دوئ کي دا قانون وو چي ښځه به بې اولاده وه او کونډه به سول نو د مړه خاوند د ورور سره به وه د بل چا سره د نکاح کولو حق نه ورکول کېدئ او ددې سره سره به نور هم حقيره او خواره ه ددې ماسوا چي کله به ښځي ته مياشتنی مريضي ورغله په دغه ورځو کي به ښځه نجسه بلل کېده او په دغه ورځو کي به يې د ښځو د لاس ځخه نه يو شی اخيستی او نه به يې خوړي او نه يې ښځه په يوه بستره کي د ځان سره پرېښول .

ديهودو يوه عقيده دا هم وه چي ښځه فطرتا ناپاکه ده او کمي ښځي چي نارينه اولاد وزېږوي اوه ورځي ناپاکه بلل کېده او نوري ورځي به يعني درو ديرش (۳۳) به پاکه بلل کېده او کمي ښځي چي به ښځينه اولاد وزېږوئ نو هغه به دوه چنده ناپاکه بلل کېده او دا هم نارينو پر ښځو باندي د فضيلت يوه عقيده

---

[۱] : حقوق وقضايا المراة في عالمنا المعاصر . ص : ٤٥

(c) ketabton.com: The Digital Library

وه .(۱)
دښځې په مياشتنۍ ناروغي کې به چې څوک پر هغه ځای کښېنستلی وای کوم چې حائضه ښځه پر کښېنستله او يا به يې د حائضې ښځې سره لاس يا بل شی موښتی وای نو هغه هم ديوې ورځې لپاره ناپاکه بلل کېدئ او په يخو اوبو غسل کولو ماسوا په تودو اوبو يې غسل نه صحيح کېدئ او نه پاکېدل.
داغه ډول حائضه ښځې ته خاوند کتل هم نه ترڅو چې چا شاهدي نه وای ورکړې چې هغه ما وليدل چې غسل يې وکړئ .(۲)
يعني يهودي ښځې به په خپل ژوند کې د مستقل شخصيت او ارادې هيڅ کار نسو کولای بلکې هغه بۀ د نارينه تابع وه او ديوې خادمې حيثيت به يې وو او دښځې پلار چې به کله وغوښتله چې ښځه خرڅه کړي خرڅولای يې سوای او دچا سره به يې چې زړه وغوښتی هغه ته يې په نکاح ورکول او هغه به مکمله دخاوند تابع داره او محتاجه وه.
او يهودي ښځې تر نن پوري ديهوديت (دځان څخه په جوړ سوي) دين کې ددغه ذکر سوي مشکلاتو او تکاليفو سره مخامخ دي .(۳)

په مسيحي دين کې دښځې مقام او مرتبه

په مسيحي دين کې دښځې په باره کې هغه عقېدې سته کوم چې په يهودي دين کې وې ځکه ديهودو عامې عقيدې مسلسل تر مسيحي دين پوري راروانې وې چې هغه عقيدې په مسيحي دين کې هم پاته سوې.
په تحريف سوی مسيحيت دين کې ښځې ته هيڅ اهميت او حق نه دئ ورکړل سوي ځکه په دغه دځانه جوړ سوي دين کې مکمل اختيار ونارينه ته ورکړی دئ.
او نوري هغه عقيدې چې په يهودي دين کې وې هغه عقيدې په مسيحي دين

---

[1] : مجموعة من القوانين اليهودية والحادات ص : ۲۲
[2] : المراة في القديم والحديث ص : ۱۸۸ .
[3] : حقوق وقضايا المراة في عالمنا المعاصر . ص ٤٧ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

کي هم تسلسل درلودئ.

په اسلام کي د ښځو صحیح مقام او مرتبه

تمهید :

اسلام د عربو د ژوند لپاره خصوصا او د عامو مسلمانانو لپاره عموما یو نوی اصل او بنسټ کښېښنولی ځکه په عربو کي یو شریعت یا قانون په لیکل سوی شکل کي نه درلودئ چي دوئ په هغه باندي فیصله وکړي بس یو څو عادتونه او رواجونه وه چي د کلونو ، کلونو څخه را روان وه او هغو د عقائدو شکل اختیار کړی وو چي په هغه کي دوئ ته هیڅ شک نه وو او د هغه مطابق د قبیلو سردارانو حکم ورکوئ او بیا هغه حکم عملي کېدئ.

اسلام د نبي آخر زمان سید الخلائق محمد مصطفیﷺ په لاس راغلئ او هغه اخلاقي احکام یې مقرره کړه چي د دوئ معاشرې ، عادات او طریقې چپه وي چي د دوئ د پلرونو او نیکونو د وخت څخه را روان وه.

اسلام یوازي د خلګو د لمونځ او د نورو فرائضو د ادا کولو لپاره نه دئ راغلئ بلکي د انساني ژوند او د هغه په احوالو کي د منظم کولو لپاره راغلي دئ چي پر هغه باندي ټول مسلمانان د ژوند پر لاره برابر ولاړ سي.

نبي کریمﷺ موږ ته د شریعت اصل او حقیقي معنی او مطلب واضح کړی دئ که چیري د خلګو معاشره پر شریعت برابره روانه سي نو د سنت نبويﷺ د اتباع او د ترقۍ سبب به وګرځي.

ټول شرعي قوانین د خپل حقیقت او هدف په اعتبار سره د وو خبرو ته رسیږي یو اخلاق د وهم د انساني ژوند ضرورت اسلام خپل حکمت په کرار کرار رسول غواړي او د دغه حکمت لاندي شرعي احکامات جاري کوي ځکه چي اسلام کرار کرار ښځه د جاهلیت د رسم او رواج څخه یې لیري کړه او اسلامي آزاد حق یې ورکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په اسلام کي د ښځي حيثيت

په قرآنکريم کي الله تعالی ځای پر ځای مسلمانان د ښځي او نارينه په مابين کي ديو والي طرف ته متوجه کړي دي ځکه يوه معاشره هم د ښځي او نارينه څخه نسي خالي کېدای ، بلکي د نسل د دوربښت او انساني ژوند بيله ښځي او نارينه څخه نسي چلېدلای .

ځکه الله تعالی موږ ته فرمايي :

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّا خَلَقۡنَٰكُم مِّن ذَكَرٖ وَأُنثَىٰ (۱)

ترجمه : اې خلکو ! موږ تاسي ديوه نارينه او يوې ښځي څخه پيدا کړي ياست . د انساني تخليق په اعتبار سره ښځه هم د نارينه په ډول پوره جوړه سوې ده په دوئ دوو کي ظاهراً هيڅ فرق نسته او د دوئ څخه يو پر بل فضيلت نه دئ ورکول سوی مګر د فضيلت معيار يې پر تقوی باندي دئ چي کوم يو تقوا دار وي هغه افضل دئ تر هغه غير متقي ځکه او وار قرآني فيصله د ښځو د حقوقو په باره کي دا اعلان سوه:

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱتَّقُواْ رَبَّكُمُ ٱلَّذِي خَلَقَكُم مِّن نَّفۡسٖ وَٰحِدَةٖ وَخَلَقَ مِنۡهَا زَوۡجَهَا وَبَثَّ مِنۡهُمَا رِجَالٗا كَثِيرٗا وَنِسَآءٗۚ (۲)

ترجمه : اې خلکو ! د خپل رب څخه وبيرېږئ چي تاسو ټول ديو نفس (آدم ع) څخه پيدا کړي ياست او د هغه نفس يې جوړه پيدا کړي ياست او خپاره (خواره) يې کړل د دوئ د واړو څخه ډېر سړی او ډېري ښځي .

تشريح : حاصل يې دا سو چي د نارينه او ښځي ديوې سرچينې څخه دوه وجوده دي د انسانيت تر حدودو پوري په دواړو کي هيڅ کمی او بيشی نسته د آيت څخه هم واضح سول چي نارينه د ښځي د انسانيت څخه د ايستلو کوشش کوي

---

[1] : سورة حجرات الاية ۱۳

[2] : سورة النسآء الاية ۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ټول غلط دي ځکه د دوئ دواړو پيدائش د يوه نفس څخه سوی دئ او بيا داچي ښځه جلا مخلوق نه ده هغه هم انسان دئ لکه څرنګه چي نارينه انسان دئ او بل داچي دښځي او نارينه منبع او مخزن يو دئ . بيا په دوئ دوو کي تفاوت کېدلای سي پر ځای د دې چي دانسانيت څخه وايستل سي بايد يو دبل په اهميت باندي فخر وسي او دخپل ځان لپاره يې بايد باعث فخر او عزت وبلل سي ځکه دقرآنکريم مشهور آيت دئ چي وړاندي يې هم ذکر سو :

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَـٰكُم مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَىٰ وَجَعَلْنَـٰكُمْ شُعُوبًا وَقَبَآئِلَ لِتَعَارَفُوٓا۟ ۚ إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِندَ ٱللَّهِ أَتْقَىٰكُمْ ۚ (۱)

ترجمه : اې خلګو ! موږ تاسي د يوه نارينه او يوې ښځي څخه پيدا کړي ياست او ستاسو څخه مو مختلف خاندانونه او قبيلي جوړي کړي دي ځکه چي تاسو يو تر بله سره وپېژنئ او دالله تعالی په نزد ستاسو څخه ښه او بهتر هغه څوک دئ چي په تاسو کي ډېر پرهيزګار وي .

نوري نتيجي هم پيدا کيږ ي او هغه دي طرفته اشاره کړي ده چي يو نارينه داسي نسي کېدای چي دهغه په پيدائش کي دښځي شراکت نه وي داسي نارينه څوک سته چي يوازي دنارينه څخه دپيدا کيدو دعوا وکړي نو بيا نارينه ته څه حق دئ چي نارينه عزتمند بولي او ښځي حقيري او ذليلي بولي چي دانسان دجسم په جوړښت کي ترنارينه دښځي دحصې شراکت ډير طبيبانو ثابت کړی دئ.

الله تعالی چي کله ښځه مور جوړه کړي نو دا خپل اولاد په وجود کي کښيږدي او بيا يې پيدا کړي او هغه ته پرورش او شيدې ورکوي .

لږ فکر هم بايد وسي چي نارينه ددغه په مقابله کي داولاد لپاره څه کولای شي ؟ دښځي په نس کي اولاد شکل او صورت پيدا کوي ، او په هغه کي زموږ دروح تعلق زموږ دبدن سره قائم وي، بالاخره دهغه ښځي وجود دعار او پيغور سبب

---

[1] : سورة الحجرات الاية ۱۳ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

وګرځي.
هیڅ خبره دا هغه وخت نه وه چي دا غه ښځي زموږ تربیت کوي کله چي موږ کي دتګ دوینا او دخپل تکلیف او ضرورت دویلو طاقت نه وو ددي په واسطه موږ ته دتګ قوت راکول سو دویلو صلاحیت را وبخښل سو او داغه جنس په ژوندي شعور باندي زموږ خدمت وکړي ایا په دغه ټولو خدماتو باندي ښځه ذلیله او حقیره سول.
افسوس دي پر هغه عقل باندي چي دا فکر ورګرځي او پر هغه ژبه باندي چي دا خیال ښکاره کوي چي ښځه ذلیل ده او هغه دي ملعون وي چي په زړه کي دا رکم وسوسي راګرځوي.
خیر خو په قرآني نورور آیاتو کي هم الله تعالی انسان ته داغه فرمایلي دي چي ښځه د ذلالت نه ده په ذاتي شرف او کرامت کي تر نارینه کمه نه ده لهذا د ښځي سره باید دحیوانانو په ډول ناجائزه او غیر انساني چلن ونسي چي دانسانیت توهین او دآدمیت دحقارت هغه بد صورت دئ.
په انسانیت کي دپوره اشتراک سره ، سره دوو صنفو په جنسو کي په بعضي عضوي اختلافاتو کي دحکیم چي کوم حکمتونه دي ممکن دهغه څخه ثوک ناخبره نه وي ځکه الله تعالی فرمایي :

لِّلَّهِ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ يَهَبُ لِمَن يَشَآءُ إِنَٰثًا وَيَهَبُ لِمَن يَشَآءُ ٱلذُّكُورَ ﴿٤٩﴾ أَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَإِنَٰثًا وَيَجْعَلُ مَن يَشَآءُ عَقِيمًا إِنَّهُۥ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿٥٠﴾ (١)

ترجمه : داسمانو او مځکو سلطنت (پاشاهي) خالص دالله تعالی ده څه چي وغواړي هغه پیدا کوي ، دچا لپاره چي وغواړي لوڼي ورکوي او چاته چي وغواړي زامن ورکوي ، اویا زامن او لوڼي دواړه ډوله اولادونه ورکوي ، او څوک چي وغواړي بېله اولاد يې (وچ) کړئ ، بېشکه هغه علم والا او قدرت والا دئ.

---

(١) سورة شورى الايتان ٤٩ ، ٥٠ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

بيا دلور په پيدايښت پزه تروه نيول او يا هغه بد محسوسول دانسان کم عقلي ده . چي رحمت يې دځان لپاره تکليف او بد وبلئ که چيري دغه لوښي غتمي ښځي نسي او ستا واده ورسره ونسي نو دغه ځوانان او ځواناني ښځي چي تاسو فخر په کوئ او په ملاقات سره يې خوشحاله کيږي نو دکوم ځای څخه کېدای سي .

دحضرت مريم رضي الله عنها مور چي کله نذر ومنئ دزوی دامید پر ځای يې لور پيدا سوه نو په حسرت سره يې وويل :

قَالَتۡ اِنِّی وَضَعۡتُهَاۤ اُنۡثٰی . (آل عمران)

ترجمه : اې ربه ! ما خو هغه حمل لور وزيږول .

پروردګار ! دا خو زما لور سول زما مراد نه رالئ چي هغه ما دمقدس کار لپاره نذر بللی وو چي په هغه کي دنارينه کار دي انجلی نه پکښي قبليږي رب العالمين دحضرت مريم رضي الله عنها دمور دغه دحسرت ډک اواز واوريدئ او وې فرمايل :

وَاللّٰهُ اَعۡلَمُ بِمَا وَضَعَتۡ وَلَيۡسَ الذَّكَرُ كَالۡاُنۡثٰى .

ترجمه : په هغه (اولاد) الله تعالی ډېر ښه خبر دئ چي هغي (مور) زيږولې دئ ، او نارينه دښځي برابر نسي کېدای .

الله تعالی تر تاسو ډېر علم درلودنکی دئ او دخپل علم مطابق هغه پوهيږي چي ددغه انجلۍ سره هلک نسي برابر کېدلای کوم خير او برکت او خانداني اعزاز چي ددغه انجلۍ دوجي حاصليږي دنارينه څخه نسي حاصلېدلای .

تاسو چي انساني فکر څومره کوئ الله تعالی چي څومره کار ددغي انجلۍ په ذريعه اخستونکي دئ تر هغه ځای پوري ستاسو دفکر او عقل رسيدګي نسي کېدای .

دهغې راتلونکي وښودل چي حضرت مريم رضي الله عنها خپل وجود داعزاز لپاره او ددنيا دکاميابی او نجات لپاره څومره مبارک وجود ثابت سو ، دهغې مريم رضي الله عنها څخه الله تعالی حضرت عيسي عليه السلام وزيږوئ بالاخره يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنيا ته د حق پيغام واوروي او د ټومره خلکو د نجات باعث سو.
تر هغه چې خلکو خپلي لوڼي قتل کولي کله چې اسلام راغلئ خلک يې د لوڼو دقتل کولو څخه را وګرځول او د فقر بيره يې د دوي د زړو څخه وايستل او په هغو کي يې د (الرزاق) قوت متين جذبه پيدا کړه او اعلان يې وکړئ:

وَلَا تَقْتُلُوٓاْ أَوْلَٰدَكُم مِّنْ إِمْلَٰقٍ نَّحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ ....(۱)

ترجمه: تاسو خپل اولاد د مفلسي په سبب مه قتل کوئ، موږ تاسو ته او هغو ته رزق ورکوو.
دا ډول الله تعالی بل ځای هم فرمايي:

وَلَا تَقْتُلُوٓاْ أَوْلَٰدَكُمْ خَشْيَةَ إِمْلَٰقٍ نَّحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَإِيَّاكُمْ إِنَّ قَتْلَهُمْ كَانَ خِطْـًٔا كَبِيرًا ﴿٣١﴾ (۲)

ترجمه: تاسو خپل اولادونه د مفلسئ د بيري مه قتلوئ، موږ هغو ته رزق ورکوو، او تاسو ته، بېشکه د هغو قتل کول غټه ګناه ده.
په دغه آياتو کي الله تعالی د اولاد د قتل څخه بالکل منع فرمايلي ده که هغه نارينه اولاد وي که ښځينه شريعت ديو چا قتل نه دئ جائز کړی او د فقر او افاقي او د هغه مبهم خيالات يې د دوئ د زړو څخه وايستل او قناعت يې ورکړئ چي رزق او روزي ورکونکی الله تعالی دئ څکه الله تعالی فرمايي:

﴿ وَمَا مِن دَآبَّةٍ فِى ٱلْأَرْضِ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِ رِزْقُهَا (۳)

ترجمه: ټومره تلونکي (ذي روح) چي پر مځکه ګرځي د ټولو رزق د الله تعالی پر ذمه دئ.
نو اوس د دي آيت وروسته د رزق فکر کونکي چي څه فکر کوي ګويا د خدای ﷻ

---

۱ : سورة الانعام الاية ۱۵۱ .
۲ : سورة اسرآء الاية ۳۱ .
۳ : سورة هود الاية ٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

دانکار فکر کوي ، اسلام داسي نه دي کړي چي يو څه يې ويلي دي بيا يې پرېښي وي .

ښځي ته يې صحيح مقام ورکړي دئ ، دانجونو قتل يې حرام کړی دئ ، اودرزق دنه درلودلو بيره او انديښنه يې ليري کړي ده ، پر الله تعالی يې داعتماد سبق ورکړی دئ بلکه چيري چي موقع مساعده سوي ده هلته نبي کريم ﷺ دانجونو سره دښه سلوک ترغيب يې ورکړی دئ .

څکه نبي ﷺ فرمايي : څوک چي ددوو انجونو تربيت وکړي تر هغه وخت پوري چي هغه بلوغ ته ورسيږي نو په قيامت کي به زما سره وي او دومره رانژدې به وي څومره چي دا دوې ګوتي سره نژدې دي ،نبي ﷺ خپلي دوې ګوتي سره يو ځای کړې بيا يې اشاره په وکړه .(۱)

حضرت عائشة رضي الله عنها فرمايي چي يوه ښځه ماته راغله دوي لوڼي هم ورسره وي ډيره غريبه اوبې وسه وه حضرت عائشة رضي الله فرمايي چي هغې زما څخه سوال ياغوښتنه وکړه زما سره خالي يوه خرما وه هغه خرما ماودې غريبي ښځي ته ورکړه او هغې خرما دوې حصې کړه يوه حصه يې يوې لورته ورکړه يوه حصه يې بلي لورته ورکړه په خپله يې هيڅ ونه خوړل بيا هغه ولاړه سول ولاړه ، نبي کريم ﷺ چي کله کورته تشريف راوړئ نو ما دا واقعه نبي کريم ﷺ ته بيان کړه ، نبي کريم ﷺ چي واقعه واورېدل وې فرمايل څوک چي دانجونو لپاره تکليف پر ځان تيروي او دهغه سره ښه سلوک او ژوند کوي ، دهغه لپاره دقيامت په ورځ دغه انجوني سپر وي يعني ددوزخ اور به دانجونو روزنکی نه سوځي .(۲)

په لوړ ذکر سوو حديثونو کي که موږ لږ فکر وکړو چي اسلام دانجونو وتربيت ورکونکي ته په څرنګه انداز باندي ترغيب ورکړی دئ او دښه پوهاوي کوشش

---

[1] : عن انس ﷺ عن النبي ﷺ قال من عال جارتين .... وضم اصابعه رياض الصالحين عن مسلم . ص : ١٤٦

[2] :عن عائشة رضي الله عنها قالت دخلت على امراة ومعها انسان لها.. كن له سترا من النار رياض الصالحين عن البخاري ومسلم ص : ١٣٦.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې کړی دئ.
حضرت عائشة رضي الله عنها ديوې بلې غريبې واقعه بيان کړې ده: وايي چي يوه غريبه ښځه چي دوې لوڼي ورسره وې ماته راغله ديو څه شي غوښتنه يې وکړه، دا مبارکه فرمايي چي دا وار ما دغې ښځې ته درې خرماوې ورکړې غريبې ښځې يوه خرما يوې لور ته ورکړه بله خرما يې بلې لورته ورکړه دريمه خرما يې خپله دخوړلو لپاره خولې ته نه وه رسولې چي دواړو لوڼو يې غوښتنه ځني وکړه دغه ښځې هغه خرما نه خوړل چي بايد خپله يې خوړلې واى نيمى، نيمى يې کړه دواړو لوڼو ته يې ورکړه حضرت عائشة رضي الله عنها فرمايي چي ددې دغه عمل ماته ډېر ښه معلوم سو کله چي نبي کريمﷺ کورته تشريف راوړئ ما ددغه مهرباني مور واقعه ورته بيان کړه نبي کريمﷺ وفرمايل:
ان الله قد اوجب لها بها الجنة واعتقها بها من النار.
ترجمه: بېشکه الله تعالى ددوئ دوجي دې ته جنت واجب کړئ اوددغه لوڼو دوجي يې هغه ددوزخ داور څخه ازاده کړه.(١)
داسلام په نظر کي دښځي لپاره داسي عزت ورکول سوى دئ چي مخکي ذکر سوه او نبي کريمﷺ تر اخير پورې دا فرمايل چي خلګو خبردار اوسئ! چي تاسو ته ددوو کمزورو پر حقوق باندي تاکيد کوم او په هغه کي دکوتاهۍ څخه مو بېروم يو يتيم دئ او بله ښځه ده.(٢)
داټوله ددې لپاره کول کېدل چي ښځه ناموس ده دښځي په احترام کي ددوى عزت او عفت محفوظ کيږي، او دغه هغه شواهد دي چي نبي کريمﷺ يوازي دنارينوو لپاره پيغمبر نه دئ بلکي دښځو لپاره هم پيغمبر او رسول دئ.
او دهغو شواهدو څخه خصوصا يو دميراث ورکړه ده چي دقرآن کريم په ذريعه الله پاک اعلان کړه ځکه الله تعالى فرمايي:

---

١ :وعن عائشة رضي الله عنها قالت جاءتني مسكينة تحمل ابنتين لها... واعتقها بها من النار رواه مسلم ، رياض الصالحين ص : ١٣٧

٢ : عن ابي هريرةؓ قال قال رسول اللهﷺ اللهم اني احرج .... اليتيم والمراة سنن ابن ماجة ص : ٢٦١ ج : ٢

(c) ketabton.com: The Digital Library

يُوصِيكُمُ ٱللَّهُ فِيٓ أَوۡلَٰدِكُمۡۖ لِلذَّكَرِ مِثۡلُ حَظِّ ٱلۡأُنثَيَيۡنِۚ فَإِن كُنَّ نِسَآءٗ فَوۡقَ ٱثۡنَتَيۡنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَۖ وَإِن كَانَتۡ وَٰحِدَةٗ فَلَهَا ٱلنِّصۡفُۚ (۱)

ترجمه : الله تعالی تاسو ته داولاد دمیراث په باره کي حکم کوي چي دنارینه حصه ددوو ښځو دحصې سره برابره ده ، که چیري یواځي ښځه وي تر دوو زیاتي وي نو بیا دوی ته دوې حصې رسیږي دغه مال چي مورث پري ایښی دئ او که چیري یوه (ښځه) وه نو هغې ته نیمه حصه ورکول کیږي .

نوی عصر دنر اوښځي دمساوات غوښتونکي داسلام تقسیم ښه نه بولي په حقیقت کي دانیمه دنر تر حصې زیاته ده هغه داچي دښځي نفقه پر خاوند واجب ده ښځه دمصرف څخه خلاصه ده ټولي پیسې پچت ورته پاتیږي او چي یې خاوند وفات سي دده په مال کي بیا اتمه یا څلورمه حصه مال وړي ، وګوره اسلام څومره دښځي مراعات ساتلی دئ او څومره امتیازیې ورکړی دئ.

ښځي چي تراوسه دمیراث څخه محرومه وې اسلام هغوی ته میراث ورکړئ ، فکر که وکړو په (للذکر مثل حظ الانثیین) کي چي دنارینه حصه ددو ښځو برابر حصه ورکول کیږي او کله چي اسلام ښځو ته دغه حق ورکړئ نو ډیرو خلکو تعجب وکړئ چي هغه انجونو ته هم حصه رسیږي چي جنګ نسي کولای او حصه هم دومره زیاته ورکول کیږي .

مګر کله چي اسلام راغلئ په دنیا کي یې حقدارانو ته خپل حق ور و رسوي او ظلم او جبر یې دمظلومانو څخه لیري کړئ ځکه دا داسلام دراتګ منشاء او مقصد دئ او ملکیت اقتدار یواځي دنارینوو لپاره مخصوص نه دئ بلکه په دغه اقتدار کي ښځه هم دنارینه سره شریکه ده ددغه حقیقت اظهار په قرآنکریم کي داسي بیان سوي دي :

للرجال نصیب مما ترک الوالدان والاقربون وللنساء نصیب مماترک الوالدان

---

(۱) : سورة النساء الآية ۱۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

والاقربون مما قل منه او كثر نصيبا مفروضا .(۱)

ترجمه :په هغه شیانو کي چي مور او پلار او ډیرو نژدې قریبانو پرایښي وي دنارینوو لپاره هم حصه سته او د ښځو لپاره هم حصه سته چي قطعي ثابتي سوي دي هغه حصې که لږ وي او که ډیري وي .

اسلام هغه جاهلانه او عیسوي او یهودي دین په نامه چي عیسایانو او یهودیانو کار ورڅخه اخستی دهغوئ دځان څخه جوړ سوی رواجونه او ددین په نامه جوړ ټول کړی عادتونه چي د ښځو په باره کي يې دین بللی وو لیرې او ختم یې کړه اسلام یو داسي نظام خصوصا د ښځو لپاره دنیا ته راوړئ چي دعدل او انصاف څخه ډک دئ نو دغه اسلامي نظام که څوک عملي کړي نو د ښځو دحقوقو په باره کي به د ښځو څخه هیڅ شکایت وانه وریدل سي چونکه خلګو اوس دځان څخه د ښځو لپاره ناقص قانون جوړ کړی دئ نو ولي به د ښځو حقوق تر پښو نه لاندي کیږي ځکه مخلوق چي دمخلوق لپاره قانون جوړ کړی وی نو په هغه کي به نقصان او زیاتوب ولي نه وي لهذا که چیري په دنیا کي دغه د اسلام له طرفه د ښځو لپاره ښودل سوی قانون ته عملي بڼه ورکړل سي نو لکه مخکي چي وویل سوه نو هیڅ حق به یې تر پښو نسي لاندي د ښځي حق دا نه دئ چي غربي نړۍ یې ناري وهي ځکه نن سبا په هغه قانون کي چي غربي نړۍ او چي ناقص العقله مسلمانان یې ورتائیدوي د ښځو لپاره ایښي دي چي په نتیجه کي یې ښځي دجنسي اړیکو ښکار ګرځېدلي دي او دشهوت دپرځای کېدوالي ګرځېدلي دي او دتجارت دګرمېدو ذریعه ګرځېدلي دي او ددنیا یوه ورځ داسي نه ده تېره سوې چي ددغه ډول دحقوقو له وجي چي غربي نړۍ کوشش ورته کوي چي ښځي دخپل ژوند دتنګېدو له امله خود کشی ته اماده سوي نه وي یا یې خپل ژوند دلاسه ورکړی نه وي ایا دغه حقوق د ښځو لپاره صحیح دي ؟ ستاسو په اند ایا په دغه قانون کي د ښځو عفت او عصمت ساتل کیږي ؟ ایا په دغه قانون کي د ښځو دژوند لپاره نجات سته ؟ تاسو فیصله

---

۱ : سورة النساء الاية ۷ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړئ .

داسلام دښمنان دښځو دعزت او دهغوی دحقوقو پای ماله کېده غواړي

په نن زمانه کي داسلام دښمنان بلکي دانسانیت دښمنان کفار منافقین او داسلام څخه مخ اړونکي په اسلام کي ښځو ته ورکول سوی عزت اوشرافت او حفاظت ډېر بد ورته معلومیږي ځکه دغه خلک ښځي په داسي تباهی ، بربادی او هلاکت کي اچول غواړي چي دهغه په ذریعه دوی ښځو ته خپل ځان دشهوت تسکین یعني پوره کېدو ته ورسوي او بیا ددې وروسته کمزوري ایمان والا چي نه قابو کوونکي خواهشاتو مغلوب کړی خلک په خپله پنجه کي ګرفتار کړي الله رب العزت دداسي خلکو په باره کي ارشاد فرمایي :

وَيُرِيدُ ٱلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ ٱلشَّهَوَٰتِ أَن تَمِيلُواْ مَيۡلًا عَظِيمًا ﴿٢٧﴾ (۱)

ترجمه : او اراده لري هغه کسان چي متابعت کوي دشهواتو (دنفس دارزوګانو) ددې کار چي کاږه سئ تاسي (دحق دلاري څخه) په کږېدلو ډېرو لویو اولیرو سره .

تشریح : هغه کسان چي په خپلو شهواتو کښي اخته دي دا غواړي چي تاسو له سمي لاري لیري کړي یعني دهغوی په شان تاسو هم دخپلو شهواتو اتباع وکړئ او ګمراهان سئ نو اوس هر څه چي کوئ ښایي چي پوره عقل اوفکر او پوهي سره یې وکړئ .

کفار او منافقین خو څه بلکي کمزوري مسلمانان هم دښځو دتعلق او رایستلو څخه دا غواړي چي شیطاني خواهشات او شهواني میلان کونکي دتاجرانو دشورم او ددکان دارزانه سامان په ډول کښېږدي چي دخریدارانو په مخ کي ښه معلوم سي ځکه چي لیدونکي دهغوئ دښائست څخه دخوند تسکین وکړي یا

---

۱ : سورة النساء الایة ۲۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه واسطه سره دوی هغه بدعمل ته ځان ورسوي او د دوئ د دې خبري زيات ترغيب چلوي چي ښځي بايد په خپلو کورو کي د څلورديواليو څخه را ووزي د نارينوو د لاس آلې جوړي سي او د خادمي او د مينځي کار ور څخه واخلي.

که مور تاسي وګورو ښځه چي بايد عزت ورکړل سي لکه اسلام چي عزت ورکړی دئ ليکن دوئ د مينځي کار ځني اخلي د مثال په توګه په طيارو کي په حيثيت د دائر هوستس د مزدور کار ځني اخلي خصوصا په هغو ځايو کي د ښځو څخه کار اخلي چي د دوی شکل او صورت او د دوی اوازونه خلګ په فتنو کي مبتلا کړي په لوی شرکتو کي د شرکت د کاميابی لپاره يې ښځه ذريعه ګرځولي وي دغه ډول فحش رسالو او اخباراتو په لوځ عکسونو او تصويرو باندي خپل مارکيټنګ او په بازارو کي د خپل ځان د کاميابی د حاصلولو ذريعه او وسيله جوړه کړې ده.

دغه ډول بعض تاجرانو او صنعتي کارخانو پر دغه نوعيت او ډول د ښځو فحش تصويرونه او عکسونه د خپل تجارت پر سامان باندي او پر خپل جوړ سوو مصنوعاتو باندي د هغه ښه خرڅولو لپاره وسيله او ذريعه جوړه کړې ده حتی چي د ښځي څخه يې يو داسي عام شی جوړ کړی دئ که غواړي څوک پوه کړي نو د تليفون او موبائيل په ذريعه د ښځي په اواز کي پوه کوي.

او هم هر ځای چي د خادمي ښځو ضرورت وي يو ازاده ښځه د خادمي او مينځي پر ځای راولي، خصوصا زموږ په وطن کي پر هغو مسلمانانو خلګو افسوس او ارمان دئ چي ځان خو د ښه دين داره کورنۍ بولي خو لور، خور، مور، خانمه يې په مؤسسو کي کار کوي ديو کافر يهودي، نصراني د څه پيسو په تمه د کافر خادمه او مينځه ګرځولي ده چي د هغه لباس بستره او نور د ځای پاکي د دې په ذريعه حاصله کړي، او يا خو د هغه مسلمانانو په ټولنه کي يې خور، مور، لور، خانمه ناسته ولاړه کوي چي په کمزوري مسلمان باندي د ده خپله هم هيڅ باور نه وي ايا دغه پر دغه کسانو باندي افسوس کول نه دي په کار؟ چي د خور، لور، مور او خانمي په عزت باندي ځان ساتي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددغه ټولو حرکتو او عملو نتیجه دا سول چي ښځو په خپلو کورونو کي خپلي حقیقي او اصلي ذمه داري څخه لاس پر سر سولي ، ددې وجي ددغو ښځو خاوندان دخپلو او لادو دتربیت او دکور دنورو ذمه داریو دپوره کولو لپاره بل چاته اړه سوي دي حتي دبهرنیو هیوادو څخه تربیت ورکونکو ته مجبور سوي دي چي دهغه نتیجه دا راوتلي ده چي او لاد یې بې عقیده سوی او بې تربیې سوی دئ پر ځای ددې چي تربیه سوی وای دښنو اخلاقو دزده کولو پرځای بداخلاقه سوی دي حتي چي په نورو بې حساب فتنو کي ولیدلي دي ځکه لکه څرنګه چي مو مخکي وویل دا کارونه داسلام دښمنان کوي یا هغه ناپوه او دکمزورو ایمان خاوندان یې کوي . اې مسلمانه پوه سه دخپل دین ددښمنانو په فریبو او چلو باندي تر څو به غافله یې .
مسلمانه وروره دغه چي ذکر سول دا دښځو عزت دئ ؟ دا دښځو حفاظت دئ ؟ دا دښځو حقوق دي ؟ که دا سلام دد ښمنانو دښځو دعزت سلب (اخستل) دي ؟

د شرعي احکامو څو اصطلاحات

باید انسان ځان په دې پوه کړي، چي کوم الهي احکام چي د بندګانو تر فعلونو او عملونو پوري تعلق لري هغه پر اته ډوله دي:

۱. فرض
۲. واجب
۳. سنت
۴. مستحب
۵. حرام
۶. مکروه تحریمي
۷. مکروه تنزیهي

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸. مباح

(۱) فرض:

هغه دي چي په قطعي دليل سره ثابت وي او بېله عذره يې پرېښوونکی فاسق او د عذاب لايق ګرځي او منکر يې کافر دئ(۱)

فرض پر دوه قسمه دي:

۱. فرض عين

۲. فرض کفايي

فرض عين هغه دي چي کول يې د هر يوه لپاره ضروري او لازمي دي او بېله عذره يې پرېښوونکی د عذاب مستحق او فاسق دئ، لکه پنځه وخته لمونځ، د جمعې لمونځ او داسي نور.

او فرض کفايي هغه دي چي کول يې پر هر يوه ضروري نه وي، بلکي د بعضو خلکو په ادا کولو سره د نورو خلکو د ذمې څخه ساقطېږي، او که يې هيڅوک ادا نه کړي نو ټول ګنهکاره کېږي، لکه: د جنازې لمونځ او داسي نور.(۲)

(۲) واجب:

واجب هغه دي چي په دليل ظني سره ثابت وي (دليل ظني هغه دئ، چي په ده کي بل ضعيف احتمال هم وي او تر دليل قطعي په درجه کي وروسته وي) او بېله عذره يې پرېښوونکی فاسق او د عذاب مستحق دئ، په شرط د دې چي بېله کوم تأويل او شبهې يې پرېږدي او منکر يې فاسق دئ خو کافر نه دئ(۳)

(۳) سنت:

هغه فعل دئ، چي نبي کريم ﷺ يا اصحابو رضي الله عنهم کړی وي. سنت پر دوه قسمه دي:

۱: ردالمختار: ج ۱، ص ۹۷.

۲: ردالمختار: ج ۱، ص ۹۰۶ – ۹۰۷.

۳: ردالمختار: ج ۱، ص ۹۸.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱. سنت مؤکد
۲. سنت غیر مؤکد

سنت مؤکده: هغه فعل دئ، چي نبي کریم ﷺ یا اصحابو رضي الله عنهم همېشه کړي وي او بېله عذره یې هیڅکله نه وي پرې ایښي، لیکن د تارک یعني پرېښوونکي لپاره یې هیڅ قسم ترټنه او تنبیه نه وي کړې، د دغه سنت مؤکده حکم هم د عمل په اعتبار سره د واجب دئ. یعني بېله عذره دواجب پرېښوونکی او عادت کوونکی فاسق او ګنهکاره دئ اودسنت مؤکد پرېښوونکی د نبي کریم ﷺ له شفاعت څخه بې برخي پاته کېږي، لیکن که یو وخت پاته سي پروا نه لري، مګر د واجب په پرېښولو کي نسبت د دوی پرېښولو ته ډېره ګناه ده.

سنت غیر مؤکده: هغه فعل دئ، چي نبي کریم ﷺ یا اصحابو رضي الله عنهم کړی وي او بېله عذره یې یو وخت هم پرې ایښی وي، کوونکی یې د ثواب مستحق دئ او پرېښوونکی یې د عذاب مستحق نه دئ او دغه ته سنت زائده او سنت عادیه هم وایي.(۱)

(۴) مستحب:

هغه فعل دئ، چي نبي کریم ﷺ یا اصحابو رضي الله عنهم کړي وي، لیکن همېشه او اکثره یې نه وي کړي، بلکي یو وخت وخت یې کړي وي. کوونکی یې د ثواب حقداره دئ او پر نه کوونکي یې هیڅ ګناه نسته او و دغه ته د فقهاوو یعني د فقهي د علماوو په نزد او اصطلاح کي نفل مندوب او تطوع هم وایي. (۲)

(۵) حرام:

هغه دي چي په دلیل قطعي او یقیني سره ثابت وي او منکر یې کافر دئ

۱: ردالمختار: ج ۱، ص ۱۰٦–ج ۵، ص ۳۳۰.
۲: (ردالمختار: ج ۱، ص ۱۰٦–ج ۵، ص ۳۳۰).

(c) ketabton.com: The Digital Library

او بې عذره کوونکی يې فاسق او د عذاب مستحق دئ.(۱)

(٦) مکروه تحريمي:

هغه دي چې په دليل ظني سره ثابت وي او منکر يې فاسق دئ، لکه د واجبو منکر چې فاسق دئ او بې عذره کوونکی يې ګنهکاره او د عذاب حقداره دئ.(۲)

(۷) مکروه تنزيهي:

هغه فعل دئ، چې په نه کولو کې يې ثواب دئ او په کولو کې يې عذاب نسته.(۳)

(۸) مباح:

هغه فعل دئ، چې په کولو کې يې ثواب نه وي او په نه کولو کې يې عذاب نه وي. (۴)

---

[1]: ردالمختار: ج ۱، ص ۹۷.

[2]: شرح التنوير او ردالمختار: ج ۵، ص ۳۳۰.

[3]: ردالمختار: ج ۵، ص ۳۲۹.

[4]: ردالمختار: ج ۵، ص ۳۲۹.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی فصل

د ښځي اصلي حسن

الله تعالی ښځه په حيث د انسان په (احسن تقويم) ښه او بهترين شکل او صورت کي جوړه کړې ده او پيدا يې، په ټولو انسانانو کي د انساني فطرت او طبيعت فطري تقاضا د ښځي طرفته کړې او ښځه يې د کايناتو داهم ترينو رکنو څخه ده او د ښځي په طبيعت کي يې نرمي او ضعف او داسي نور نرم احکام ايښي دي.

د انسان د رحم د جذبې رخ يې د دې طرف ته اړولی دئ او دې ته يې کشش، حيا او حسن ورکړی دئ. دا نو د الله تعالی و ښځي ته د حسن د څو تحفو څخه په يوه تحفه باندي نازول دي، مګر تر ټولو اهمه تحفه د دې طبيعي حياء ده، چي د ښځي اصلي حسن دئ او دا طبيعي حيا د ښځي فطرت دئ، چي د ترتيب اصلي د نه ورکولو په صورت کي هم څه نه څه پاته وي، مګر په حقيقت کي دغه حيا چي کوم بنيادي شی په ښځه کي ايښی دئ، هغه اسلامي تربيت او شريعت مطهره دئ، په کومه ښځه کي چي حياء او شرم نه وي هغه ښځه د طبيعت سليمه په نزد په اصل کي حسينه نه ده. د حياء صفت ښځه پخپل ځان کي مقبوله او ممتازه کوي او د نارينه وو لپاره د انتخاب تر ټولو مهمه وجه ده، چي دغه حياء په اسلامي تربيت سره وي.

په اسلام کي د انتخاب مرکزي او اوله نقطه حياء وي. حياء د ښځي خزانه او زينت دئ، حياء د ښځي زېور دئ، حياء د ښځي اصلي حسن دئ، حياء د ښځي معراج دئ، حياء د ښځي ما فی الضمير دئ، حياء د ښځي د طرفه څخه و

(c) ketabton.com: The Digital Library

معاشرې ته د سیده والي پیغام دئ، حیاء د ښځي د طرفه څخه بهترین او د ښه نسل ورکولو اعلان دئ، حیاء د ښځي د جنتي کېدو ضمانت دئ، حیاء د ښځي د پاکوالي علامت دئ، ښځه خپله حیاء ده، ښځه پرده ده، حیاء د ښځي هر څه دي، حیاء د ښځي اصلي سرمایه ده.

د لباس مقصد:

په اسلام کي لباس دوه مقصدونه لري:

اول دا دئ، چي د ستر د پټولو کار به کوي او دوهم دا دئ، چي لباس به د ښه معلومېدو لپاره هم استعمالوي، ځکه چي په قرآن شریف کي یو ځای د زینت د لفظ څخه ښه لباس هم مراد اخیستل سوی دي. الله تعالی فرمایي:

قُلۡ مَنۡ حَرَّمَ زِينَةَ ٱللَّهِ ٱلَّتِيٓ أَخۡرَجَ لِعِبَادِهِۦ (۱)

ترجمه: ورته ووایه (اې پیغمبره) چي د الله هغه ښایست (جامه) چا حرام کړی ده چي د خپلو بندګانو لپاره یې راویستلی (پیدا کړی) دئ.

دلته د زینت له لفظ څخه مفسرینو ښه لباس مراد اخیستی دئ.

دا دوه الله پاک بل ځای په قرآنکریم کي فرمایي:

يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ خُذُواْ زِينَتَكُمۡ عِندَ كُلِّ مَسۡجِدٖ (۲)

ترجمه: اې د آدم عليه السلام اولادې! د هر لمانځه پر وخت خپل ښایسته (جامې) واخلئ (واغوندئ).

او دا معلومه خبره ده چي اسلام د یوه داسي لباس تعین نه دئ کړی چي خاص هغه لباس اغوستل لازمي وي، بل یو لباس اغوستل حرام وي. البته د لباس لپاره یې څه شرطونه او حدود معلوم کړي دي، چي د هغو شرطو او حدودو موافق لباس اغوستل لازمي او ضروري دي. که څه هم د لباس احکام مختلف دي، چي مختلف والی یې د احوالو او ځایو په اعتبار مختلف کېږي.

۱: (سورة الاعراف: ۳۲ آیت)

۲: سورة الاعراف: ۳۱ آیت

(c) ketabton.com: The Digital Library

او علامه ابن تيميه رحمه الله فرمايلي دي، چي په حقيقت کي د لباس مقاصد د ځايو د مقاصدو په ډول دئ، چي د ښځو لپاره داسي لباس اغوستل ضروري دي، چي په هغه کي د ښځي مکمله پرده وي، لهذا د ښځو او نارينه وو لباس جدا جدا دئ، ښه مستور او پرده کوونکی لباس د ښځو لپاره دئ او دوهمه درجه لباس د نارينه وو لپاره دئ.

لکه څرنګه چي مخکي اشاره ورته وسوه، چي د نبي کريم ﷺ يا يوه صحابي يا صحابياتو څخه د يو داسي لباس تعين نه دئ سوی چي د هغه اغوستل لازمي وي او بل ډول لباس اغوستل ګويا حرام دي، البته شرطونه او حدود لري.(١)

د لباس قسمونه

(١) فرض لباس:

داسي لباس اغوستل د نارينه او ښځي لپاره چي ستر يې مکمل پکښې پټ سي فرض دي، ځکه الله تعالى فرمايي:

يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ قَدۡ أَنزَلۡنَا عَلَيۡكُمۡ لِبَاسٗا يُوَٰرِي سَوۡءَٰتِكُمۡ وَرِيشٗاۖ وَلِبَاسُ ٱلتَّقۡوَىٰ ذَٰلِكَ خَيۡرٞۚ ذَٰلِكَ مِنۡ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ لَعَلَّهُمۡ يَذَّكَّرُونَ ﴿٢٦﴾ (سورة الاعراف: ٢٦آيت)

ترجمه: اې د آدم عليه السلام اولادې! بې شکه موږ پر تاسي باندي جامې نازلي کړي دي (تاسي ته مو داسي جامې پيدا کړي دي) چي ستاسي عورتونه پټوي او (هم مو درته په جامو سره) ښايست (پيدا کړی دئ) او دغه (د تقوی لباس) ډېر ښه دئ (تر مادي لباس څخه) دغه (ذکر سوی مضمون) د الله جل جلاله د قدرتي

١: مجموعة الفتاوى: ٢٢ – ٢٣ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلايلو څخه دئ، شايد چي دوی به پند واخلي.

علامه قرطبي رحمه الله فرمايي، چي: دا آيت د ستر د پټولو پر وجوب باندي دلالت کوي، ګويا د لباس اولين مقصد ستر پټول دي.(۱)

علامه شامي رحمه الله فرمايي، چي د ومره لباس اغوستل چي ستر پټ کړي فرض دي.(۲)

د ښځي او نارينه د ستر حدود:

د نارينه ستر (عورت) د نامه څخه لاندي تر زنګنو پوري دئ او په هر حال کي يې پټول ضروري دي او د ښځي د عورت حدود د سر څخه بيا تر پښو پوري ټوله بدن د ورېښتانو په شمول عورت دئ، البته مخ، لاسونه او پښې د ضرورت په وخت کي ښکاره کولای سي يا د خپل محارم په مخ کي د ښکاره کېدو اجازه سته.(۳)

(۲) مستحب لباس:

د لباس دوهم قسم دا دئ، چي لباس به داسي وي چي په هغه کي د زينت او نعمت اظهار سوی وي، لکه څرنګه چي الله تعالی فرمايي:

وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ﴿۱۱﴾ (سورة الضحی: ۱۱ آيت)

ترجمه: د خپل رب جل جلاله د نعمت بيان وکړه.

او په حديث شريف کي نبي کريم صلی الله عليه وسلم فرمايي، چي: الله تعالی دا خوښوي چي پر خپلو بندګانو باندي د خپل نعمت اثر ظاهر او ښکاره کوي.(۴)

څکه دا هغه لباس دئ، چي د خپل طاقت مطابق ښه لباس پاک لباس

۱: قال كثير من العلماء هذه الآية دليل على وجوب ستر العورة.

۲: اعلم أن الكسوة منها فرض و هو ما يستر العورة ... الخ. (ردالمختار: ج ۹، ص ۵۷۹).

۳: ستر عورة و هی للرجال ما تحت سرته الی ما تحت ركبته ... وللمرأة ... جميع بدنها حتی شعرها النازل و الاصح الوجه و الكفين ... و القدمين (فتاوی شامي: ج ۲، ص ۹۳).

۴: ان الله يحب ان يری اثر نعمته علی عبده (ترمذي: ج ۲، ص ۱۰۹، باب الادب). و مستحب و هو زائد لأخذ الزينة و اظهار نعمت الله تعالی (رد المختار: ص ۵۷۹، ج ۹).

(c) ketabton.com: The Digital Library

واغوندي او په هغه کي د شرعي حدودو هيڅ تجاوز نه وي سوی.

(۳) مباح لباس:

مباح لباس هغه لباس دئ، چي د زينت لپاره اغوستل کېږي، لکه په اخترو کي چي نوي او ښه لباسونه اغوستل کېږي، دغه ډول د جمعې په ورځ يا نورو ښاديو کي اغوستل کېږي.

نبي کريم ﷺ فرمايي: که څوک دوې جوړې کالي د جمعې د ورځي د اغوستلو لپاره رانيسي او دا د دغه چا د عامو لباسو څخه ماسوا وي نو پر هغه باندي هيڅ ګناه نسته.(۱)

د لباس په ذريعه په عباداتو کي تزئين او ښايستوالی خپلول د بعضو صالحينو څخه ثابت دي، څکه حضرت تميم داري رضي الله عنه په زر درهمه د لمانځه لپاره چادر (پټو) رانيولی وو.(۲)

(۴) مکروه لباس:

د مکروه لباس څخه مراد د شهرت لباس دئ، مطلب يې دا دئ، چي لباس يا دومره ګران وي چي هر څوک يې يادوي چي په دومره يې رانيولی دئ او داسي داسي، يا داسي لباس وي چي ډېر ارزانه وي چي هر څوک په عيب ورته ګوري يا بد يې بولي.

د حضرت ابن عمر رضي الله عنه څخه چا پوښتنه وکړه، چي: زه څه ډول (لباس) واغوندم؟ نو ده مبارک ورته وفرمايل، چي: داسي لباس واغونده، چي په کتلو سره څوک عيب پر ونه وايي.

هغه شخص پوښتنه ورڅخه وکړه، چي دا څرنګه لباس دي؟

ده ورته وفرمايل، چي: د پنځو درهمو څخه بيا تر شلو درهمو پوري وي.

۱: عن عبدالله سلام انه سمع رسول الله ﷺ يقول: لو اشتری ثوبين ليوم الجمعة سوی ثوبی مهنته (ابن ماجه: ج ۱، باب: ماجاء فی الزينة يوم الجمعة، ص ۷۷).

۲: (مجمع الزوائد: ج ۵، ص ۱۳۵). و مباح: و هو الثوب الجميل للترين فی الأعياد ... الخ (ردالمختار: ص ۵۷۹، ج ۹).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا معلومه سوه، چې بايد داسې لباس استعمال سي چې اوسط قيمت ولري او اوسط لباس وي، نه ډېر ګران وي او نه ډېر ارزانه وي (۱)

(۵) حرام لباس:

د حرام لباس څخه مراد داسي لباس دئ، چې يا سترمند نه وي يعني د ستر ضروريات يې پوره کړي نه وي يا د کفارو د لباس سره مشابه وي، يا د يو خاص صنف لپاره حرام سوی وي، لکه د نارينه لپاره د ښځي لباس اغوستل يا د ښحي لپاره د نارينه لباس اغوستل يا د نارينه وو لپاره د وريښمو لباس اغوستل چې شريعت مقدسه حرام کړی دئ (۲)

د تشبيه يا مشابهت څخه څه مراد دئ؟

مشابهت يا تشبيه په اصل کي د شبه څخه اخيستل سوی دئ، معنی يې هم شکل کېدل. د مشابهت لفظي معنی ده دوه شيان يا دوه عملونه صورتاً يو کېدل يا يو شکل کېدل او د تشبه معنی ده د بل په ډول شکل جوړول يا اختيارول او په شرعي اصطلاح کي د مشابهت معنی دا ده، چې د کافرانو سره د دوی په عقايدو، عباداتو، عاداتو او معاشرتي او محلي طريقو او رواجو کي هم مثل کېدل.

دغه ډول د بې دينو خلکو سره لکه فاسق، جاهل او نورو بدو خلکو سره هم شکل کېدلو ته مشابهت ويل کيږي.

د مشابهت يا د تشبه د مطلب د واضح کېدو څخه معلومه سوه، چې ډېر کارونه يو ډول او يو شکل کېدای سي، مګر په کوم مشابهت کي چې موږ خبره کوو د هغه څخه مراد دا دئ، چې د کفارو او فساقو د يو عمل يا د دوی د شکل او صورت سره يو شان سي دې ته مشابهت ويل کيږي.

دوهمه اهمه خبره دا ده، چې د کفارو او فاسقانو سره په کومي حليې او

---

[1]: (مجمع الزوائد: باب اللباس الشهورة، ج ۵ –ص ۱۳۵).

[2]: يكره للرجال لبس المعصفر والمزعفر والمورس والمحمر اى الأحمر قال الشامى رحمه الله و وجدنا النهى عن لبسه... من تشبه بالنار او بالاعاجم والتكبر... الخ (رد المختار: ص ۵۹۲، ج ۹).

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکل کي مشابهت راغلی وي هغه مشابهت يې قصداً کړی وي او يا بېله قصد او ارادې څخه مشابهت راغلی وي او بيا په کوم عمل کي چي مشابهت وي هغه به جائز وي يا حرام:

د شرعي حکم په اعتبار سره هغه مشابهت چي قصداً يې د خلکو د ليدلو لپاره کړی وي حرام دئ، البته که په يو شکل و صورت کي پخپله مشابهت راغلی وي په قصد او په نيت سره نه وي نو هغه صورت په تشبه کي نه دئ داخل ځکه داسي کارونه سته، چي ضرورتاً يا د عامو خلکو معمول وي.

لهذا د کافرانو او فاسقانو په ډول عمل يا شکل جوړول که څه هم ظاهراً حرام نه وي خو کول يې بيا هم جائز نه دي. د مثال په توګه د دوی په ډول يا د دوی د لباس سره مشابهه لباس اغوستل جائز نه دي، ځکه چي دا د دوی فېشن خپلول دي او کله چي خلک ورته ګوري نو د کافر خيال پر کوي، ځکه د کافر يا فاسق حليه يا شکل و صورت يې جوړ کړی وي او په بحرالرائق کي ليکلي دي، چي حرام مشابهت هغه ته ويل کېږي، چي د هغه شيانو په شريعت مقدسه کي بد او مزموم بيان سوی وي، لکه په اوسنی زمانه کي ښځي او انجوني ډېر چسپ پرتوګان او کميسان چي ځيګر او اوږې يې راوتلي وي اغوندي يا يې اغوستل رواج دي، دا زموږ د ثقافت او دين سره هيڅ تعلق نه لري او نه يې د اغوستلو ضرورت سته، مګر بيا هم د مغربي انجونو سره د مشابهت لپاره په بعضو کورنيو کي ښځي يا انجوني يې اغوندي، او دا د ستر د پټولو صريح خلاف ورزي ده او پخپله بعضي ښځي يې په اغوستلو شرمېږي يا حياء ورته دربېږي.

نبي کريم ﷺ فرمايي:

من تشبه بقوم فهو منهم[1]

ترجمه: چا چي د يو قوم سره مشابهت اختيار کړي نو هغه د هغه (قوم) څخه دئ.

---

[1]: (ابوداود: ـ ب الباس الشهرة، ص ۳۱۴).

(c) ketabton.com: The Digital Library

علامه ابن تیمیه رحمه الله فرمايي، چې: په دغه حدیث کې وجه د ممانعت دا ده چې دا د یهودو زینت او شکل دئ او د کوم شي چې علت بیان سي او منع سوی وي نو هغه شی بالکل پرېښوول ضروري دي او په کومو شیانو کې چې د یهودو او نصاراوو حلیه او شکل معلوم سي نو هغه په هر صورت پرېښوول ضروري دي که د مشابهت نیت یې وي که نه وي او د بد او مذموم او مکروه لپاره اراده او نیت ضروري نه دي.

که چرې یو خاص شکل یا حلیه د کفارو یا فاسقانو خوښه وي نو هغه اختیارول هم جائز نه دي، ځکه بعضي وخت د یو جائز کار بندول عادت دفاسقانو ګرځېدلی وي جائز دي.

نبي کریم ﷺ فرمايي، چې: تاسي به ضرور د مخکنیو امتو پیرو (تابع) کېږی، لوېشت په لوېشت او ګز په ګز حتی تر دې اندازې پورې که هغوی د سمسارې غار ته داخل سي نو تاسي به هم پسي ور داخل سی.

(صحابه وو رضی الله عنهم عرض ورته وکړ): اې د الله تعالی رسول! د یهودو او نصاراوو هم؟

نبي کریم ﷺ ورته وفرمایل: نو د چا؟ او بیا نبي کریم ﷺ وفرمایل: چې د قیامت ورځ تر هغه وخته پورې نه قائمېږي تر څو چې زما امت د مخکني امت (یهودو او نصاراوو) لوېشت په لوېشت او ګز په ګز (هره کوچنۍ او لویه خبره) یې خپله نه کړي.[1]

نو یو چا ورته وویل: یا رسول الله ﷺ! د فارس او روم په ډول؟

نبي کریم ﷺ وفرمایل: د دوی ماسوا نور څوک دي؟[2]

په دې حدیث شریف کې موږ ته د هغو خلکو ډولونه او اقسام معلوم سول، چې د هغو سره مشابهت کول منع سوی دئ او هغه خلک عام کفار،

---

[1]: (عن ابی سعید الخدری رضی الله عنه عن النبی ﷺ قال: لتتبعن سنن من قبلکم... قال فمن).

[2]: (بخاري: کتاب الاعتصام بالکتاب والسنه، ص ۱۰۸۸، ج ۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشرکین، اهل کتاب، مجوسیان او بدعت کوونکي دي.(۱)

دې آیاتونه په قرآن شریف کي د یهودو، نصاراوو او مشرکینو سره د مشابهت او د دوی په ډول او رنګ کېدلو څخه منع راغلې ده، د الله تعالی ارشاد مبارک دئ:

وَلَا تَكُونُوا۟ كَٱلَّذِينَ تَفَرَّقُوا۟ وَٱخْتَلَفُوا۟ مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ ۚ وَأُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٥﴾ (سورة آل عمران: ۱۰۵ آیت)

ترجمه: (اې مؤمنانو) تاسي د هغو خلکو په شان مه جوړېږئ چي دوی د هغه څخه وروسته چي واضح دلایل ورته راغلل ډلي – ډلي سوه او په جګړو سوه او د دغو خلکو لپاره لوی عذاب دئ.

د الله پاک جل جلاله بل ارشاد مبارک دا دئ:

وَلَا يَكُونُوا۟ كَٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ مِن قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ ٱلْأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ ۖ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَٰسِقُونَ ﴿١٦﴾ (سورة الحدید: ۱۶ آیت)

ترجمه: او چی دوی د هغو کسانو غوندي ونه ګرځي کومو ته چي مخکي (تورات او انجیل) ورکړه سوي وه، نو پر دوی باندي (په غفلت کي) زمانه اوږده سوه نو زړونه یې کلک سول (خشوع یې د لاسه ورکړه) حال دا چي د دوی څخه ډېر کسان فاسقان (د شرعي چوکاټ څخه وتونکي) وه.

إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِى بَيْنَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ فِيمَا كَانُوا۟ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٧﴾ ثُمَّ جَعَلْنَٰكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ ٱلْأَمْرِ فَٱتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَآءَ ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾

(سورة الجاثیه: ۱۷ – ۱۸ آیتونه)

ترجمه: (اې پیغمبره!) یقیناً ستا رب جل جلاله به د دوی تر منځ د قیامت په

۱: (اقتضاء الصراط المستقیم: ۱۳۶ مخ).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځ په هغو قضاياوو کي (حقه) فيصله وکړي په کومو کي چي دوی اختلاف کوي.

بيا موږ ته په (مستقل) شريعت باندي وګرځولې چي د ديني کار څخه عبارت دئ، نو ته د همدغه شريعت پيروي کوه او د هغو کسانو د خواهشاتو پيروي مه کوه هغه چي نه پوهېږي.

له دې ماسوا چيري چي د اهل کتابو او مشرکينو بدوالی او ذم راغلی وي هغه هم د مشابهت د نه کولو دليل دئ.

نبي کرم ﷺ فرمايي، چي:

وَ اِيَّاکُمْ وَالتَّنَعُّمْ وزی اَهْلَ الشِّرکِ.

ترجمه: د تنعم (عيش پرستی) او د مشرکانو دلباس او عاداتو څخه پرهېز وکړئ (۱)

په هر صورت د دغه ارشاداتو څخه نو د تشبه مطلق ممانعت ثابتېږي، يعني که چيري يو څوک د دوی د شعائرو په ډول او رنګ او شکل خپل کړي نو که کفر نه وي نو په اسلام کي خو هم دا د دوی عادات او لباس او داسي نور نسته، بلکي دا څرنګه يو مسلمان نارينه يا مسلمانه ښځه کېدای سي، چي د کفارو او فاسقانو شعار او عادات او لباس يې خپل کړی وي او د خپل پاک دين شعائر او عادات يې پرې ايښي وي. نو د دغه چا حشر به هم د ذکر سوي حديث مطابق د هغه کافرانو سره وي چي ده يې شکل او صورت د دوی په شان جوړ کړی وي او په حساب و کتاب کي به د دوی سره راپورته کېږي د مسلمانانو په صفو کي به نه وي.

علامه ابن تيميه رحمه الله فرمايي: که چيري فاسقان په يو خاص قسم او ډول لباس سره معروف او مشهور وي نو د بل چا لپاره هغه لباس اغوستل منع دئ، ځکه چي د ده په باره کي دا ګومان ونه سي چي دی هم د فاسقانو څخه دي او د کفارو او فاسقانو د لباس اغوستونکي د دوی معاونت کوونکي دي، او

۱: (صحيح مسلم: کتاب اللباس والزينة، ص ۱۹۱، ج ۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه وجه څوک یې په اغوستلو سره ګناهکار بلل کېږي.(۱)

حضرت صنعاني رحمه الله فرمایي، چې: کوم څوک چې د کافرانو او بدعتیانو سره په یو شي کې لکه په لباس او شکل و صورت او داسې نورو کې مشابهت کوي نو هغه به (د قیامت په ورځ) د دوی څخه وي.(۲)

تشبه یعني د نورو قومو د طریقو د اختیارولو شرعي احکام او درجې:

۱. د کفارو سره په اعتقاداتو او عباداتو کې مشابهت کول کفر دئ.

۲. د کفارو سره په مذهبي رسوماتو کې مشابهت کول حرام دي، لکه: د نصاراوو (عیسایانو) په ډول د صلیب نښان یا ټائي (نکټائي) په غاړه کول او یا د هندوانو په ډول زنار په غاړه کول او داسې نور مشابهتونه بېله شکه حرام دي.

۳. د کفارو د معاشرې (محلي) او قومي شعارونو، عاداتو او عملونو کې مشابهت کول مکروه تحریمي دي، مثلاً: د یو قوم خاص لباس استعمالول چې خاص د هغه قوم طرف ته منسوب وي او د هغه لباس استعمالونکي په استعمال سره د هغه قوم یو فرد بلل کېدای سي یا د کافرانو یو بل عمل چې د دوی قومي شعار وي په دې نیت او اراده کول، چې زه د دوی (کافرانو) سره مشابه جوړ سم دا ټول مکروه تحریمي دي.

۴. او کوم شیان چې د کفارو نه قومي، نه مذهبي او نه اعتقادي شیان وي محض دوی ایجاد کړي یا جوړ کړي وي او د ضرورت شیان وي، لکه د ساعتونو، موټرانو، سلاح او طیارو او داسې نورو په استعمال کې حقیقتاً مشابهت نسته، په دې شرط چې په استعمالولو کې یې د کافرانو سره د مشابهت نیت او اراده نه وي کړې جائز دي.

۵. په مسلمانانو کې چې څوک فاسق یا بدعتي وي د هغه وضع او حلیه

۱: (فیض القدیر: ج ۶، ص ۱۰۴).

۲: (سبل السلام شرح بلوغ المرام: ج ۴، ۱۵۵۵ مخ).

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د دوی نور هغه شيان چي د فاسقانو او بدعتيانو عمل او کار بلل کېږي د هغه عمل په کولو سره د فاسقانو او بدعتيانو سره مشابهت دئ او دغه مشابهت کول ګناه ده.(١)

د تشبه د ختمېدو نښاني:

د تشبه (د نورو قومو [کفارو] سره د مشابهت) معيار دا دئ، چي د کومو شيانو په ليدو سره د عامو خلکو ذهن او فکر دې طرف ته تللی چي دا عمل د کفارو دئ او د کفارو سره خاص دئ نو دا تشبه ده او که د عامو خلکو ذهن د کفارو طرف ته نه تلی نو بيا تشبه نه ده او ترڅو چي دغه خصوصيت پاته وي نو تر هغه وخت پوري څوک د دغه مشابهت څخه منع کېږي، لکه د کوټ و پتلون اغوستل يا د ښځو لپاره د هندوانيانو په ډول ساړی اغوستل چي د دغه په اغوستلو سره د مسلمان ذهن دې طرف ته چي دا د کفارو لباس دئ ځي. البته بعضي هغه شيان چي منصوصي په شريعت مقدسه کي منع سوي وي هغه که پر عام حالت باندي پاته وي يا پر خاص حالت باندي وي په هر وخت کي ناجائز بلل کېږي(٢)

د لباس شرطونه:

د لباس په اړه که څه هم د نبي کريم ﷺ څخه د يو خاص لباس حکم يا د دې صحابه کرامو رضي الله عنهم په قول يا عمل باندي دا ثابته سوې نه ده، چي د مسلمانانو لپاره يې د يو خاص لباس اغوستل لازم کړي وي. البته د احاديثو او فقهي د کتابو څخه دا ضرور ثابتېږي، چي د لباس لپاره څه نا څه شرطونه سته او د هغه شرطو مطابق لباس اغوستلای سي، ځکه د ښځو د لباس د اغوستلو لپاره لاندي شرطونه مراعتول ضروري او لازمي دي او د نه مراعتولو په صورت کي د لباس مقصد او مطلب پاته کيږي:

اول شرط دا دئ، چي د ښځي لباس بايد مکمل ساتر (پټوونکی) وي

---

[١]: (اصلاح خواتين، حضرت مولنا اشرف علي تهانوي رحمة الله عليه، ص ٣٧٠).

[٢]: (اصلاح خواتين، حضرت مولنا اشرف علي تهانوي، ص ٣٧١).

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي د سر څخه بیا تر پښو پوري پټ وي. ځکه چي د ښځي ټول بدن عورت دئ، او پټوالی یې ضروري او لازمي دئ.

دوهم شرط دا دئ، چي کم از کم به لباس دومره پنډ وي چي بدن او جسم نه سي معلوم، که چیري لباس باریک وي نو یو بل لباس ورسره اغوستل ضروري او لازمي دي، ځکه چي بدن یې ځني ښکاره نه سي.

یو وخت د نبي کریم ﷺ په خدمت کي حضرت اسماء رضي الله عنها حاضره سوه، هغې یو باریک لباس اغوستی وو، نو کله چي نبي کریم ﷺ ورته وکتل مخ یې ځني واړاوه او ورته ویې فرمایل: اې اسماء کله چي انجلۍ بالغه سي نو د هغې د بدن څخه د لاسو او مخ څخه ماسوا نور بدن پټول ضروري او لازمي دي چي د بدن یوه حصه یې ښکاره نه سي. (۱)

او حضرت عائشه رضي الله عنها د دې وریره حضرت حفصه رضي الله عنها ته راغله، هغې یو باریک نازک لباس اغوستی وو، حضرت عائشې رضي الله عنها د هغې هغه لباس ورڅیري کړ او بل پنډ لباس یې ورکړ. نو ځکه د لباس لپاره پنډوالی او پراخ والی شرط دئ. (۲)

دریم شرط دا دئ چي لباس باید دومره تنګ یا چسپ نه وي چي د بدن یا جسم اعضاء یې معلومېږي، ځکه په حدیث شریف کي نبي کریم ﷺ فرمایي، چي د جهنمیانو او دوږخیانو دوه جماعت یا ټولۍ داسي وې چي ما نه وې لیدلي. یو جماعت د هغو خلکو وو، چي د غوایي د لکۍ په ډول یوه چلاخه یا غمچینه به یې په لاس کي وه چي په هغه سره به یې ناحق خلک وهله او دوهم جماعت د هغو ښځو دئ، چي ظاهراً خو یې لباس او کالي اغوستي وي لیکن په حقیقت کي لڅي وي او دوی نارینه خپل طرفته مائله کوي او پخپله هم

۱: و عن عائشة ان اسماء بنت ابی بکر دخلت علی رسول الله ﷺ و علیها ثیاب رقاق فارعض عنها و قال یا اسماء ان المرأة ... و اشار الی وجهه و کفیه (مشکوة: ص ۳۷۷، ج ۲).

۲: و عن علقمة بن ابی علقمة عن امه قالت دخلت حفصة بنت عبد الرحمن علی عائشة و علیها خمار رقیق فشقته عائشة رضي الله عنها و کستها خمارا کثیفاً (مشکوة: ص ۳۷۷، ج ۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنارينوو وطرف ته مائلي وي، د هغو به سر د بختي اوښ د بوک په ډول جوړ کړی وي يعني د سر ټوله وربښتان به يې د سر په يوه حصه باندي جمع کړي وه، داسي ښځي به نه جنت ته داخليږي او نه به د جنت خوشبويي بوی کړي، که څه هم د جنت خوشبويي تر ډېري فاصلې پوري ځي.(١)

څلرم شرط دا دئ، چي دغه لباس به د کافري يا فاسقي يا بېکاري ښځي فېشن نه وي، ځکه چي د مسلماني ښځي لپاره دا نه ده په کار چي د کافري يا فاسقي ښځي لباس خپل کړي، دا د مسلماني ښځي د شان څخه خلاف دي، ځکه د حضرت عبدالله ابن عمر رضي الله عنه څخه روايت دي، چي:

نبي کريم ﷺ زما څخه دوې جوړې ژړ رنګ کالي چي ما اغوستي وه وليدل نو ويې فرمايل، چي دا د کافرانو کالي يا لباس دي دا مه اغونده.

اوس نو چي د کافرانو د لباس د رنګ د وجي منع وفرمايل نو د کافرانو په ډول يا بعينه د هغو په شکل لباس جوړول خو بيا بېخي نه دئ جائز.(٢)

پنځم شرط دا دئ، چي د ښځي لباس به د نارينه وو د لباس په ډول نه وي، ځکه د ښځو لپاره د نارينه وو لباس اغوستل او نارينه وو ته د ښځو لباس اغوستل جائز نه دي.

نبي کريم ﷺ فرمايي، چي د ښځو سره پر مشابهت کوونکو نارينه وو باندي او د نارينه وو سره پر مشابهت کوونکو ښځو باندي لعنت وي.(٣)

شپږم شرط دا دئ، چي لباس به يې د فخر، تکبر او رياکارۍ نه وي ځکه رياکاري هم يو شرک خفي دي او تکبر د سلو بلاوو څخه يوه بلا ده، او نبي

---

[1]: عن اي هريرة رضي الله عنه قال قال رسول الله ﷺ: صنفان من اهل النار لم ارهما قوم... و ان ريحها لتوجد من سيرة كذا كذا (مسلم كتاب اللباس والزينة: ص ٢٠٥، ج ٢).

[2]: ان عبدالله بن عمرو بن العاص اخبره قال راى رسول الله على ثوبين معصفرين فقال ان هذه من ثياب الكفار فلا تلبسها (مسلم، كتاب اللباس والزينة: ١٩٣، ج ٢).

[3]: عن ابن عباس رضي الله عنه قال لهن النبي ﷺ المتشبهين من الرجال النساء والمتشبهات من النساء بالرجال (صحيح بخاري، كتاب اللباس: صص ٨٧٤، ج ٢).

(c) ketabton.com: The Digital Library

کريم ﷺ فرمايي چا چي په دنيا کي د شهرت لباس واغوستی د قيامت په ورځ به الله تعالی هغه ته د ذلت لباس ور واغوندي. بيا به يې د اوره ور ډک کړي.(۱)

اووم شرط دا دئ، چي: لباس به اعتدال او ميانه روی وي يعني د لباس په اغوستلو کي دغه خبره مراعتول په کار دي، چي نه فضول خرڅي پکښي راسي او نه داسي وي چي د ډېرو کمو پيسو وي، چي بخل پکښي راسي او يا يو سړی خوار پکښي معلوم سي، بلکي متوسطه لار اختيارول په کار دي. د ډېر ګران لباس د اغوستلو څخه پرهېز پکار دئ او ضمناً به د تکبر څخه پرهېز راسي.

اتم شرط دا دئ، چي: په لباس کي به يو داسي شی نه وي موجد چي د هغه د وجي يې اغوستل حرام وي، مثلاً: پر لباس باندي د ذي روح شي لکه د يو حيوان يا انسان عکس و و تصوير وي، ځکه په حديثو کي د عکسو په جوړولو او دغه ډول د خرڅولو او رانيولو بد او مذموم بلل سوی دئ.

او حضرت عائشه ؓ فرمايي چي نبي کريم ﷺ زما څخه د يوې پردې د رانيولو د وجي ناراضه سو، چي پر هغه باندي عکس وو او دغه ډول نبي کريم ﷺ فرمايي، چي هغه کور ته د رحمت ملائکي نه ورځي په کوم کور کي چي عکسونه (انځورونه) موجود وي.(۲)

د ستر پټول:

ستر پټول ضروري او د اسلام د بنيادي احکامو څخه دئ او د انسانيت لوړي مرتبې پوره کوي، ځکه چي د آدم ؑ او حوا ؓ څخه د جنت لباس

۱: عن عبد الله بن عمر ؓ قال رسول الله ﷺ من لبس ثوب شهرة فی الدنيا البسه الله ثوب مذلة يوم القيامة ثم الهب فيه ناراً (ابن ماجه، کتاب اللباس: ص ۲۵۷).

۲: عن عائشة ؓ انها اشترت نُمرقة فيها تصاوير ... ثم قال ان البيت الذی فيه الصور لاتدخله الملائکة (مسلم: کتاب اللباس، باب تحريم تصوير صورة الحيوان: ص ۲۰۱، ج ۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیري سو نو فوراً یې خپل ستر په بلګو باندي پټ کړ او په انساني فطرت کي دا خبره داخله ده، چي باید څوک د عریانیت (لڅوالي) څخه ځان وساتي، ځکه عریانیت (لڅوالی) د حیوانانو خاصه ده.

بیا دین اسلام خو فطرتاً دین دئ او هغه انساني فطرت په اصل شکل او صورت کي وړاندي کوي، لهذا د ستر د پټوالي اهتمام کول ضروري دي او شریعت مقدسه چي د ستر کوم حدود بیان کړي دي هغه مراعتول خپله شرم او حیا ده. لکه څرنګه چي نبي کریم ﷺ حضرت اسماء رضي الله عنها د باریک (نازک) لباس په اغوستلو کي ولیدل مخ مبارک یې ځني وګرځاوه او ورته ویې فرمایل، چي:

د مخ او لاسو څخه ماسوا د بدن یا جسم یوه حصه لڅول هم نه دي جائز او دغه ډول چونکه د صحابه وو په زمانه کي د ګنډل سوو لباسو رواج کم وو او د پرتوګ (پاجامه) پر ځای تهبند (لنګ) استعمالېدی، ځکه په حدیث شریف کي راځي چي یوه صحابیه رضي الله عنها د سوارلۍ څخه ولوېده نو نبي کریم ﷺ د دې خوف (بېري) چي ستر یې نه وي ښکاره سوی خپلي سترګي پټي کړې او بیا چي کله صحابه وو رضي الله عنهم ورته وفرمایل چي یا رسول الله ﷺ! هغې ښځي خو پرتوګ اغوستی وو، نو نبي کریم ﷺ د ستر د پټولو اهمیت بیان کړ او هغو ښځو ته چي ښه سترمندي وې یعني ستر کوونکي وې د مغفرت دعا وکړه.[1]

لهذا کومه ښځه چي ځان دینداره بولي او غواړي چي د نبي کریم ﷺ په دعا کي ځان شامله کړي لکه څرنګه چي په مخکني حدیث شریف کي ذکر سوه نو دي د ذکر سوو شرطو مطابق خپل لباس جوړوي او اغوندي دې او د ښځو د سرپرستانو دا وظیفه ده چي خپلي ښځي او د خپل کور ښځینه افراد د ذکر سوو شرطو په لباس باندي مکلف کړي، ځکه د کور سرپرست د خپل کور مسئول دئ، او د هر مسئول څخه د قیامت په ورځ پوښتنه او سوال د خپلو افرادو په باره کي کېږي.

---

[1]: (مجمع الزوائد: کتاب اللباس والزینة، ج ۲، ص ۸۰۳).

(c) ketabton.com: The Digital Library

قال رسول الله ﷺ:...... أَلَا فَكُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ. (۱)

د ښځو لپاره څنګه لباس اغوستل په کار دي؟

د ښځې ټول بدن عورت دئ، ځکه د هغه پټول شرعاً، طبعاً او عقلاً فرض دي او د ايمان راوړلو وروسته فرض د ستر پټول دي.

ځکه حضرت عائشه رضي الله عنها فرمايي، چي پر هغو ښځو باندي دي د الله تعالی رحم وي چي دوی د اسلام په ابتداء کي (د مکې مکرمې څخه و مدينې منورې) ته هجرت کوي، نو کله چي د الله تعالی دغه حکم نازل سو: (وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ)(۲)

ترجمه: او پر خپلو سينو دي د خپلو پړونو پلوونه واچوي.

نو دغو ښځو خپل پنډ ټوکران پرې کړل پوړني يې ځني جوړ کړل، پر خپل سر، غاړه، سينه باندي يې واچول او ځانونه يې ښه مستور (پټ) کړل.

او دا ډول اسلام ښځو ته حياء او شرم وربښيي، د نامحرم سره يې د يو ځای کېدو څخه منع کوي او د اسي جامو (کالو) د اغوستلو څخه چي باريک (نازک) وي يا چسپ وي يا لنډ وي يا هر هغه ډول لباس چي د هغه په اغوستلو سره د لباس مقصد او مطلب نه حاصلېږي هغه يې منع کړی دئ او د داسي لباس (جامو) حکم ورکوي چي په هغه لباس کي ستر پټ وي، باريک (نازک) نه وي، تنګ نه وي، لنډ نه وي، بې لستونو نه وي، بارچاکي نه وي، ګرېوان يې خلاص نه وي او دا ډول نور چي ستر ته نقصان پېښوي، ځکه چي ښځه چي څومره مستوره وي په هغه اندازه يې حياء او شرم ډېر وي نو اسلام هم و چا ته د حياء او شرم سبق ورکوي.

د مروجه فېشن د لباس حکم:

نن سبا ځيني داسي فېشنونه رواج سوي دي، چي د لباس اصل مقصد او مطلب يې پاته سوی وي، ډېري داسي ښځې سته چي هغه دا ډول لباس

۱: مسند امام احمد ورقمه ۴۹۲۰، ج ۹ ص: ۴۵۶، ط: المکتبة الشاملة.

۲: النور، اية ۳۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

(جامې) اغوندي که د بدن څه حصه لڅه وي دوی پروا نه په کوي او داسي لباسونه اغوندي چي بدن يې تر معلومېږي. آن تر دې پوري چي ورنونه، سينې او بازوګان يې ټوله معلومېږي، نو داسي لباس (جامې) اغوستل د نه اغوستلو سره برابر دي، ځکه د داسي لباس (جامې) د اغوستونکو ښځو په باره کي نبي کريم ﷺ فرمايي، چي:

يو داسي د ښځو جماعت (ټولنه) به وي چي لباس خو به يې اغوستی وي (مګر د هغه سره) به لڅي وي، نارينه به (ځان ته) مائله کوي او (خپله به نارينه وو) ته مائله کېدونکي وي او سر به يې د اوښ د بوک په ډول جوړ کړی وي، يعني وربېښتان به يې پر سر باندي يو ځای کړي وي. نو دغه ډول ښځي به جنت ته نه سي داخلي او نه به د جنت خوشبويي بوی کړي، که څه هم د جنت خوشبويي تر ليري ليري ځايو پوري رسيږي.(١)

نو لهذا د داسي مروج فېشن لباس اغوستل چي د لباس مطلب او مقصد پکښې پاته سوی وي جائز نه دي او سزاء يې دا ده لکه څرنګه چي په لوړ حديث کي ذکر سوه.

د ښځو فېشن پرستي:

خصوصاً په اوسنۍ زمانه کي د فېشن پېروي د ښځو مزاج جوړ سوی دئ، او دوی دا فکر کوي چي لباس د ځان لپاره نه دئ بلکي د نورو د ليدلو لپاره دئ، ځکه لباس د خپل خاوند لپاره اغوستل په دوهمه مرتبه کي بولي، او د دوی په فکر اصل د ښه لباس اغوستل فېشن دئ، په دغه لباس باندي به خلک زما تعريف وکړي او زه به د نورو ښځو په نظر کي ښه معلومه سم.

ځکه يې نو نتيجه دا کېږي، چي ښځي پخپل کور کي او د خاوند په مخ کي په خيرن لباس کي اوسي او کله چي له کوره څخه د وتلو په وخت کي وي بيا د ښه لباس د اغوستلو کوښښ کوي، ځکه چي دا د فېشن موافقه سي.

لهذا ښه لباس اغوستل د ښځي لپاره اول د خاوند حق دئ، د نورو د

١: (مشکوة: ج ١، ص ٣٠٦).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ليدلو لپاره لباس اغوستل د خاوند پر حق تجاوز بلل کېږي.

د هري ښادۍ لپاره جلا جلا لباس اغوستل يا جوړول:

د ډېرو ښځو اوس دا مزاج جوړ سوی دئ، چي د يوې ښادۍ لپاره يو لباس واغوندي نو په بله ښادي کي يې نه سي اغوستلای، ګويا د دې په فکر اوس دغه لباس د دوهم ځل لپاره اغوستل حرام دي او يا دا يې بد بولي، چي په يوې ښادي کي يې يو لباس اغوستی وي په بله ښادي کي يې هم واغوندي نو نوري ښځي به دا فکر وکړي، چي دا يوه جوړه کالي په هره ښادي کي اغوندي، نو په دې باندي د دې په فکر دا بې عزته کېږي، يا بده په معلومېږي. په دغه اراده باندي نو د هري ښادۍ لپاره نوی لباس جوړول يا اغوستل منع دئ البته که د خپل ځان د خوښي لپاره يا د خاوند د خوښي لپاره اغوستل وي بيا پروا نه لري.

د ښځو لپاره کوم رنګ لباس مناسب دي؟

د ښځو لباس د رنګ په اړه چونکه يو خاص رنګ نه دئ مقرر سوی البته په بعضو ځايو کي نبي کريم ﷺ د ښځو د زينت په خاطر سپين لباس خوښ کړی دي. لهذا د ښځو لپاره هر ډول رنګه لباس اغوستل چي د دوی زينت پکښي راسي جائز دي.

البته که يو رنګ داسي وو، چي په عرف کي د نارينه وو لپاره خاص وو نو د ښځو لپاره يې بيا هغه رنګ استعمالول د نارينه وو د مشابهت له وجي جائز نه دي.[1]

د ښځو لپاره د باريک (نازک) لباس د اغوستلو حکم:

لباس که باريک وي چي د هغه ښځه د بدن د ننه حصه معلومېږي يا لباس دومره چسپ وي چي د هغه ښځه د بدن ساخت (اعضاء) معلومېږي، نو داسي لباس ځيني وخت تر لڅ بدن ډېر شهوت پيدا کوونکی وي، ځکه د داسي لباسو

[1]: يجوز للمراة ان تلبس من الثياب ما هو معتاد للناس من اى لون کان ... لعن المشتبهات من النساء بالرجال و بالعکس. (فتاوى هيئة کبار العلماء: ص ...).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اغوستلو په باره کي حضرت عائشه رضي الله عنها داسي فرمايي:

يوه ورځ د بنو تميم د قبيلې څخه ښځي حضرت عائشې رضي الله عنها ته راغلې، چي هغوی باريک (نازک) لباسونه اغوستي وه، کله چي حضرت عائشې رضي الله عنها ورته وکتل، نو حضرت عائشې رضي الله عنها ورته وفرمايل: که چيري تاسي مؤمناني ښځي ياست نو د مؤمنانو ښځو داسي لباس نه وي او که چيري مؤمناني ښځي نه ياست نو څه ډول چي غواړئ هغسي خوند ونه اخلئ.(۱)

لهذا د ښځو لپاره داسي لباس اغوستل چي په هغه لباس کي د بدن پټ اعضاء (اندامونه) ښکاره کېږي د ښځو او نارينه وو د دواړو په مخ کي يې اغوستل حرام او ناجائز دي.(۲)

د باريک (نازک) پوړني د پر سرولو حکم:

نن سبا ښځي د سر پټول يا پوړنی پر سرول عيب بولي او که يې پر سروي هم بيا دومره نازک او باريک يا کوچنی وي چي د سر وېښتان او حسن و جمال يې په هغه باندي نه پټېږي او د پردې مقصد پکښي پايمال سوی وي. څکه يو وخت حضرت عائشې رضي الله عنها ته د دې وريره حضرت حفصه بنت عبدالرحمن رضي الله عنها راغله په دې وخت کي حضرت حفصې رضي الله عنها باريک (نازک پوړنی پر سر کړی وو) حضرت عائشې رضي الله عنها د دې څخه پوړنی واخيستی ورڅيري يې کړ او له خپل ځان څخه يې پنډ پوړنی د پر سر کېدو لپاره ورکړ.

د دې حديث څخه دا معلومه سوه چي د باريک (نازک) پوړني د پر سر کېدلو څخه ځان ساتل په کار دي، که څه هم ډېري داسي ښځي سته چي خپل ځان ديندار بولي مګر بيا هم دغه ډول نازک او کوچني پوړني پر سروي.

۱: (قرطبي: ج ۱۲، ص ۲۳۳).

۲: قال العلامة ابن عابدين رحمه الله: قول مفادة ان رؤية الثوب بحيث يصف حجم العضو ممنوعة ولو كثيفا لا ترى البشرة منه، (ردالمختار: ج ٦، ص ٣٦٦، كتاب الحظى والاباحة).

و روى ابو سعيد الخدري رحمه الله عنه عليه السلام انه قال: لا ينظر الرجل الى عورت الرجل ولا المراة الى عورة المرأة، (احكام القرآن للترمذي: ج ۳، ص ۳۲۴).

(c) ketabton.com: The Digital Library

لهذا د ښځو لپاره د باریک (نازک) پوړني د پر سر کېدو څخه پرهېز کول لازم دي او داسي پوړني پر سر کول ضروري دي چي د سر ورېښتان، غاړه او ځیګر پکښي پټ وي.(۱)

ایا د ښځو لپاره لڅ سر ګرځېدل جائز دي؟

که څه هم د ډېرو دیندارو خاندانو ښځي لڅ سر کېدل عیب او بد بولي مګر بیا هم ډېري ښځي داسي سته چي لڅ سر په کور کي یا په بیابان کي اوسي، یعني پوړنی نه پر سر وي، چي دا یو فېشن دئ.

او د داسي ښځو په باره کي شیخ الاسلام جعفر کناني رحمه الله علیه پخپل کتاب کي یو حدیث رانقلوي، په حدیث شریف کي دا رانقلوي چي په کوم کور کي چي ښځه لڅ سر ګرځي ملائکي د هغه څخه نفرت کوي، لهذا د ښځو لپاره لڅ سر په کور کي او په بیابان کي ګرځېدل جائز نه دي.(۲)

د ښځو لپاره د کوټ پتلون (پینټ شرټ) اغوستلو حکم:

که څه هم په اوسنۍ زمانه کي نارینه او ښځینه مسلمانان د کفارو او مشرکینو لباس اغوندي یا ښځي د نارینه وو لباس اغوندي او دا عمل د دوی په فکر ترقي او فېشن دئ، او کوم شی چي د الله تعالی او د هغه د رسول صلی الله علیه وسلم په نزد د نفرت باعث او د لعنت سبب ګرځي هغه څرنګه د ترقۍ شی کېدلای سي. په دې کي انساني او ایماني ترقي او پرمختګ خو نسته البته حیواني، شهواني او د لعنت او نافرمانۍ ترقي ده، ځکه دا لباس چي د پینټ شرټ (کوټ پتلون) په نامه یادېږي د کفارو او مشرکینو او بې حیایۍ لباس دئ، د مسلمان لپاره که نارینه وي یا ښځینه وي دغه لبس اغوستل نه دي مناسب. د کوټ پتلون (پینټ شرټ) په اغوستلو کي د لباس مقصد چي د اعضاوو پټول دي د تنګوالي د وجي نه سي پر ځای کېدای، یعني د تنګ والي د وجي داسي

۱: وعن علقمة بن ابي علقمة عن امه قالت دخلت حفصه بنت عبد الرحمن علی عائشة رضی الله عنها و علیها خمار رقیق فشقته عائشة رضی الله عنها و کستها خمارا کثیفاً (مشکوة: ص ۳۷۷، ج ۲)

۲: (بلوغ القصد و المرام ببیان بعض ما تنفر منه الملائکة الکرام).

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي لکه لڅ اندامونه او د کفارو او فاسقانو سره د مشابهت له وجې يې په شريعت مقدسه کي اغوستل جائز نه دي.(۱)

د ساړي اغوستلو حکم:

چيري چي په مسلمانانو کي ساړي اغوستل رواج نه وي، بلکي يوازي د کفارو او مشرکينو سره خاص وي نو هلته د ساړي اغوستل د کفارو سره يا فاسقانو سره د مشابهت د وجې يې اغوستل مکروه دي.

او که په مسلمانانو کي هم د ساړي اغوستلو رواج وي نو بيا اغوستل يې جائز دي. البته اوس چي کومي عامي ساړي اغوستل کېږي، هغه داسي وي چي په هغه کي د ښځو پوره بدن (جسم) پټ نه وي، بلکي لاسونه يې تر بغلو پوري لڅ، شا و نس او سر يې هم لڅ وي، لهذا د ښځو لباس بايد داسي وي چي د دوی بدن او جسم ټوله پکښې پټ وي، لکه څرنګه چي د لباس په اصولو کي ذکر سول او دغه عامي ساړي چي اوس اغوستل کېږي په دې کي هم بدن او جسم پټ نه وي نو اغوستل يې جائز نه دي.(۲)

د فراکي لباس اغوستلو حکم:

فراک هغه بې لستوڼو لباس دئ، چي په هغه کي بازوګان تر بغلو پوري سره د سينې لڅ وي او د فراک لباس په اغوستلو کي يو ډول د کفارو د ښځو سره مشابهت وي نو لهذا د صالحو ښځو لپاره د فراکي لباس اغوستل نه دي مناسب، البته د نهو کلونو څخه د کم عمر نجلۍ ته يې ور اغوستل جائز دي،

۱: ليس للمرآة ان تلبس الثياب الضيقة لما فی ذلک من تحديد جسمها و ذلک مثار للفتنة والغالب فی البنطلون انه ضيق ... الخ.
فتاوی هيئة الكتاب العلماء: ج ۲، ص ۲۳۹، احکام تجميل النساء: ج ۱، ص ۲۲۹، امداد الاحکام: ج ۴، ص ۳۴۰.

۲: (امداد الاحکام: ج ۴، ص ۳۴۸) الشرط السابع: عدم التشبه بالكفار و اهل الكتاب والفساق: و هذا شرط عظيم فی زينة المرأة المسلمة ... و الخنا و الفجور ... (احکام تحميل النساء: ج ۱، ص ۱۱۱).

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دا خبره ده چي کوچنۍ نجوني باید د کوچنیوالي څخه د دا ډول لباسو څخه لیري وساتل سي، ځکه چي د دا ډول بېکاره لباس اغوستل يې عادت جوړ نه سي.

او د ښه تربیت غوښتنه هم دا ده چي د لویښت څخه وروسته د ښه لباس عادي جوړه وي.(۱)

د بې لستوڼو یا نیم لستوڼي لباس د اغوستلو حکم:

د نیم لستوڼي لباس اغوستل په داسي ځایو کي چي هلته یوازي د ښځي محرم لکه پلار، ورور، ماما، اکا، وراره او خوریی او داسي نور وجود ولري او د فتنې بېره هم نه وي جائز دي که څه هم د حیاء او شرم له مخي مناسب نه دي او په داسي ځای یا کور او ماحول کي چي نیم لستهوني لباس اغوستل چي نامحرم یعني هغه څوک چي د دې نکاح ورسره صحیح کېږي یا یو وخت ورسره صحیح کېدای سي، جائز نه دي. خصوصاً په هغو کورو کي چي هلته لېوروڼه، د خاوند د اکا زامن ورسره په یوه کور کي اوسي جائز نه دي، ځکه چي لېوروڼه او د خاوند د اکا زامنو ته او داسي نورو د خاوند قریبانو ته د دې مخ لڅول نه دي جائز نو لېڅي یا بازوګان لڅول بیا بېخي نه دي ورته جایز.(۲)

د خلاص ګرېوان د قمیص اغوستلو حکم:

داسي لباس یا قمیص چي په هغه کي سینه او غاړه ښکاره وي که څه هم د خپل محارمو لکه پلار، ورور، اکا، ماما او داسي نورو په مخکي اغوستل که د فتنې بېره نه وي پروا نه لري البته د حیا له مخي د خپلو محارمو په مخکي يې

۱: (اعلاء السنن: ج ۱۱، ص ۲۶۹ – ردالمختار: ج ۱، ص ۱۶۲).

۲: یری المحرم من الرجال من محارمة مواضع الزینة من وجه و رأس و صدر و ساق و عضه ان أمن الشهوة عندالخفیه ... و قید بعضهم بان رویة الیدین الماجة الی المرفقین و هذا کله بشرط امن الشهوة (احکام تحمیل النساء: ص ۱۰۴).

و من محرمة هی من لا یحل له نکاح أبداً بنسب او سبب ... والساق و اعضو ان أمن تنهوته ... و الالا ... و البطن (الدر المختار: ج ٦، ص ۳٦۴)

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم اغوستل مناسب نه دي او د نامحرمو په مخکي چي د هغوی سره د دې ښځي نکاح صحيح کېدای سي اغوستل يې جائز نه دي.

خصوصاً په داسي کورکي چي هلته لېور، د اکا زامن او داسي نور قريبان ورسره اوسېږي.(۱)

د ښځو لپاره د برچاکي قميص اغوستلو حکم:

يو فېشن خو د برچاکي قميص دا دئ چي بارچاک يې دومره لوی ورجوړ کړی وي چي اغوستونکی که څه هم يو شی يې پر سر اچولی وي بيا يې هم د بارچاک د طرفه څخه بدن معلومېږي.

او بل داسي فېشن په قميص کي هم سته چي د مخ د لمني طرف ته يې دومره بارچاک ورکړی وي چي تر نامه پوري وي يا تر نامه يو څو انچه کښته وي نو دا ډول لباسونه اغوستل د بې شرمۍ او بې حيايۍ علامې او نښې دي، او د داسي لباسو اغوستل جائز نه دي البته که يې د برچاکو څخه بدن نه معلومېدی بيا هم د شرم او حيا له مخي اغوستل مناسب نه دي، ځکه د نېکو او مؤمنو صالحو او غيرتمنو ښځو لباس دا ډول نه وي او صالحي ښځي داسي لباس اغوندي چي په هغه کي دوی ښې پټې او مستوري وي.

د حضرت هندي رضي الله عنها د قميص د لستوڼو په باره کي راځي، چي هغې د لويو لستوڼو والا قميص اغوستی، ځکه دا وايي چي زما د لاسو پرده هم خوندي وي.

ښو ښځو په دومره اندازه د لباس مراعت کوی.(۲)

۱: و من محرمة هی من لا يحل له نکاح ابداً بسبب او سبب ... والوجه و الصدر والساق و العضدان امن شهوته ... و الا لا الخ (الدر المختار: ج ٦، ص ٣٦٤ - ٣٢٩).

۲: (فتح الباري: ج ١، ص ٣٧٣).

لا يجوز لبس الرقيق من الثياب اذا کان يشف عن العورة، فيعلم لون الجلد من بياض او حمرة سواء فی ذلک الرجل والمرأة ولو فی بيتها ... الخ (الموسوعة ....، ج ٦، ص ١٣٦).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چسپ لباس د اغوستلو حکم:

په اوسنۍ زمانه کي ډېري داسي ښځي سته، چي د نوي فېشن په نامه داسي تنګ لباسونه اغوندي، چي په هغو لباسو کي د لباس مقصد نه تر سره کېږي، ځکه چي د بدن ساخت (جوړ) واضح ښکاره کېږي او د تنګ لباس اغوستل د دوږخیانو ښځو نښاني ده او تنګ لباس نه د محرمو لکه پلار، ورور او داسي نورو په مخکي اغوستل جائز دئ او نه د نامحرمو (چي نکاح یې ورسره صحیح کېږي) جائز دئ.

نبي کریم ﷺ د هغو ښځو په باره کي چي تنګ لباس اغوندي فرمایي: که څه هم لباس به یې اغوستی وي لیکن د تنګوالي یا نازک والي له وجي به لڅي وي نو دوی به جنت ته نه سي داخلي او نه به د جنت بوی پیدا کړي که څه هم د جنت بوی به تر پنځو سوو کلونو تر مسافت پوري رسیږي.

لهذا چسپ لباس چي د بدن ساخت (جوړ) یې تر معلومېږي اغوستل یې جائز نه دي او پرهېز یې د اغوستلو څخه ضروري دئ.(۱)

د چوړي پایجامې د اغوستلو حکم:

د چوړي پایجامې په نامه هغه پایجامه یا پرتوګ دئ، چي پر بدن باندي ډېر چسپ وي، حتی چي د ډېر چسپ والي څخه پکښې کښېنستلای هم نه سي. دا پایجامه ډېري ښځي د فېشن په توګه اغوندي او د تنګوالي له وجي پر بدن باندي چسپ وي چي له کبله یې د اغوستونکي د بدن اعضاء (اندامونه)

من تشبه بقوم ای من شبه نفسه بالکفار مثله فی الباس و غیره او بالفساق او الفجار، (مرقات: ج ۸، ص ۱۵۵).

۱: عن ابي هریرة ﷺ انه قال: نساء کاسیات عاریات مائلات ممیلات لا یدخلن الجنة و لا یجدن ریحها و ریحها یوجد من مسیرة خمس مأة سنة (موطا امام مالک رحمه الله: ج ۲، ص ۱۶۱، باب ما یکره النساء لباسه).

و علی هذا لا یحل النظر الی عورة غیره فوق ثوب ملتزق بها یصف حجمها (ردالمختار: ج ۶، ص ۳۲۶، فصل فی النظر والمس).

(c) ketabton.com: The Digital Library

واضح ښکاره کېږي.

لهذا د غسي پايجامې چې مخکې يې ذکر وسو نه د نارينه وو په مخکې او نه د ښځو په مخکې يې اغوستل جائز دي، او د دغو پايجامو اغوستونکي به جنت ته هم داخل نه سي.(١)

د بارچاکي پايجامې د اغوستلو حکم:

بارچاکي پايجامه يو ډول پايجامه يا (پرتوګ) دئ، چې ډېري ښځې يې د فېشن په توګه اغوندي او د هغه شکل او صورت دا ډول وي چې پايڅې له سر څخه بيا تر زنګانه پوري يا يو څو انچه تر زنګانه لاندي يې بارچاک ورکړی وي نو د تګ په وخت کې يا بېله تکه يې د دغه بارچاک څخه پنډۍ معلومېږي، او دا ډول پايجامې مشرکان (هندوان)، کافران او بې ديني ښځې اغوندي.

لهذا دا ډول پايجامه د محرم او نامحرم د دواړو په مخکې يې اغوستل جائز نه دي. ځکه چې د محرم په مخکې يې په اغوستلو کې د فتنې بېره سته او د هندوانو سره يې په اغوستلو کې مشابهت دئ نو پرهېز ځني کول ضروري دي.(٢)

د پرتوګ د اغوستلو حکم:

پرتوګ چې صحيح جوړ سي يعني تنګ نه وي دا د ښځو لپاره بهترين لباس

١: عن ابي هريرة ﷺ انه قال: نساء كاسيات عاريات مائلات مميلات لا يدخلن الجنة و لا يجدن ريحها و ريحها يوجد من مسيرة خمس مأة سنة (موطا امام مالک رحمة الله عليه: ج ٢، ص ١٦١، باب ما يكره النساء لباسه).

و على هذا لا يحل النظر الى عروة غيره فوق ثوب ملتزق بها يصف حجمها (ردالمختار: ج ٦، ص ٣٦٦، كتاب الحظ والاباحة).

٢: و من محرمه من لا يحل له ... و الوجه والصدر و الساق و العضدان أمن شهوت ... (الدر المختار: فصل فى النظر والمس، ج ٦، ص ٣٦٤).

الشرط السابع: عدم الشتبه بالكفار و اهل الكتاب و الفساق: و هذا شرط عظيم فى زينة المرأة المسلمة و به تتميز عن اهل الفسق والخنا و الفجور ... الخ (احكام اتجميل النساء: ج ...، ص ١١١).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دئ، ځکه چي ستر ډېر ښه پکښي پټېږي او شريعت مقدسه هم دغسي لباس ته فضيلت ورکړی دئ، چي په هغه کي د انسان ستر ښه محفوظ وي.

يو د پايجامې په نامه يو خاص پرتوګ بعضي ښځې اغوندي چي هغه په جوړولو کي سيده غيچچي کوي نو د جوړښت اندازه يې داسي وي لکه يوازي چي پايڅې وي نو که ډېر تنګ نه وي نو اغوستل يې پروا نه لري جائز دي البته که تنګ وو نو اغوستل يې مناسب نه دي.

لهذا د پايجامې تر اغوستلو د پرتوګ اغوستل فضيلت لري، او نبي کريم ﷺ د پرتوګ اغوستونکو ښځو ته د مغفرت دعا فرمايلې ده.(۱)

د مکسي قميص د اغوستلو حکم:

مکسي هغه قميص دئ، چي په اوسني رواج کي يې ځوک د واده په شپه په ناوي اغوندي او دغه مکسي دوه ډوله جوړېږي، يو هغه ډول وي چي لمن يې ډېره اوږده او غټه وي آن تر دې پوري چي لمن يې په ځمکه کي ورسره را اخيستې وي او د دې سره يې لستوڼي بالکل نه وي که وي هم ډېر لنډ وي او د سينې په حصه کي تنګ هم وي او بله د يادولو وړ خبره دا ده چي د مکسي په نامه لباس د عيسوي ښځو خاصيت دئ، نو د دغسي مکسي قميص اغوستل جائز نه دي او دغه دوهم ډول چي يوازي يې لمن غټه وي نور لستوڼي يې پوره وي د سينې پر حصه باندي څه اندازه پراخ هم وي نو بيا يې اغوستل هم مناسب نه دي، ځکه چي بې ضرورته اسراف ډېر پکښي سوی وي او اسراف يو خو د پيسو د طرفه وي چي د يوې شپې لپاره يې په ډېرو پيسو رانيسي يا يې کرايه کوي او هم دا اسراف دئ چي تر کر د ضرورت څخه زيات پکښي کار سوی وي.(۲)

---

[1]: لبس السراويل سنة و هو من الستر الثياب للرجال والنساء: (کذا فی الغرائب هنديه: ج ۵، ص ۳۳۳، مجمع الزوائد: کتاب اللباس: ج ۲، ص ۸۰۳)

[2]: لا بأس بلبس الثياب الجميلة اذا کان لا ينکر عليه فيه، (البحرالرائق: ج ۸، ص ۳۴۹، فصل فی اللباس).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عام مکسي قميص د اغوستلو حکم:

د مکسي قميص يو ډول هغه وو، چي مخکي يې حکم تېر سو، چي هغه يوازي په ناويانو باندي د واده په شپه اغوستل کېږي، دوهم مکسي قميص دا دئ، چي عامي ښځي يې اغوندي د هغه د جوړښت کيفيت هم دوه ډوله دئ، يو خو داسي وي چي تر ييجلکو اوږد وي مګر تنګ نه وي او نه يې لستوڼي لنډ وي نو د دغه قميص اغوستل جائز دي.

دوهم هغه ډول جوړ وي چي د چا پر بدن باندي ډېر چسپ وي چي د هغه ښځه د انسان اندامونه او ساخت يې واضح معلومېږي او لستوڼي يې هم لنډ وي نو د دغسي مکسي قميص اغوستل چي دومره تنګ وي لکه مخکي چي وويل سول جائز نه دي.(١)

د پنجابي لباس حکم:

د پنجابي لباس په نامه دا هغه لباس دئ، چي د جوړښت کيفيت او طريقه يې دا ده چي مخکي به يې قميص محض بارچاکونه درلودل نور به پراخ وو، که څه هم د بارچاکو په وجه يې اغوستل مناسب نه وه مګر په اوسني وخت کي د هغه پنجابي لباس په نامه لباس دئ، ليکن د هغه سره فرق ډېر لري هغه دا چي يو خو يوه اندازه تنګ وي دوهم دا چي قميص يې دومره لنډ ورجوړ کړی وي چي محض يې سروزنه په پټه وي، نور يې د ورنو حجم او ساخت معلومېږي.

لهذا د دغسي لباس يا قميص اغوستل د انسان لپاره خصوصاً د ښځو

کلوا والشربوا والبسوا و تصدقوا من غير اسراف و لا مخيلة و هذا من هذا (تفسير ابن کثير: ج ٣، ص ٣١۴).

يتناول الاسراف فی الانفاق و فی سائر الاعمال، (تفسير الماتريدي: ج ۴، ص ٢٨٠).

و ابن عمر رضي الله عنه قال: قال رسول الله ﷺ من تشبه بقوم فهو منهم.

قال علی قاري: ای من تشبه بالکفار مثلاً فی اللباس و غيره او بالفساق او الفجار (مرقاة: ج ٦، ص ٥٥، کتاب اللباس).

١: و علی هذا لا يحل النظر الی عورة غيره فوق ثوب ملتزق بها يصف حجمها (رد المختار: ج ٦، ص ٣٦٦، فصل فی النظر و المس).

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره بې حیایي، بداخلاقي او د شرم ضد لباس دئ او بیا د نارینه وو په مخکې یې اغوستل د ښځې بې حیایي په ګوته کوي، نو ځکه یې اغوستل جائز نه دي.(۱)

د انارکلي لباس حکم:

د انارکلي په نامه لباس دا هغه لباس دئ، چې د جوړښت کیفیت او طریقه یې تر ډېره حده صحیح وي او جوړښت یې دا ډول وي چې قمیص یې ګردي او پراخ وي او دا ډول یې پایجامه هم صحیحه جوړه وي نو لهذا د انارکلي لباس که په همدغه کیفیت وي نو اغوستل یې جائز دي.(۲)

د چوړي پنجابي لباس د اغوستلو حکم:

د چوړي پنجابي لباس جوړ داسې وي چې قمیص یې بارچاکونه لري او پرتوګ یې ډېر تنګ وي چې پر بدن باندې ډېر چسپ وي او د دغه سره یې بعضې ښځې یې د قمیص لستوڼي هم ور لنډ کړي نو په دغسې کیفیت او صورت کې چې جوړ وي د چوړي پنجابي لباس اغوستل جائز نه دي.

البته که د چوړي پنجابي لباس جوړښت په دغه ذکر سوي شکل او صورت کې نه وي یعني د قمیص لستوڼي یې لنډ نه وي او پرتوګ یې پر بدن باندې چسپ نه وي نو بیا یې اغوستل جائز دي.(۳)

د ساوریا لباس د اغوستلو حکم:

د ساوریا لباس په نامه دا هغه لباس دئ، چې جوړښت یې په دا طریقه وي

---

[1]: لیس للمرأة ان تلبس الثیاب الضیقة لما فی ذلک من تحدید جسمها و ذلک مشار للفتنة ... (فتاوی هیئة کبار العلماء: ج ۲، ص ۸۳۹).
و علی هذا لا یحل النظر الی عورة غیر فوق ثوب ملتزق بها یصف حجمها (ردالمختار: ج ۶، ص ۳۶۶، سعید).

[2]: لا بأس بلبس الثیاب الاجمیلة اذا کان لا ینکر علیه في (البحرالرائق: ج ۸، ص ۳۴۹، فصل فی اللباس).

[3]: و علی هذا لا یصل النظر الی عورة غیره فوق ثوب ملتزق بها یصف حجمها (ردالمختار: ج ۶، ص ۳۶۶)

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي قميص يې ګردی وي او ډېر لنډ او تنګ يې جوړوي، چي څوک يې واغوندي د هغه د بدن ساخت او انداموته ځني واضح معلومېږي، لهذا د دغسي لباس اغوستل چي د چا د بدن ساخت او اندامونه يې واضح معلومېږي جائز نه دي حرام دي. (۱)

د بنګله (جانکټ او لمن) لباس د اغوستلو حکم:

د جانکټ و لمن په نامه د تېرو وختو ښځه مشهور لباس دئ، چي اوس يې څوک د بنګله په نامه باندي هم يادوي، د جوړښت کيفيت او طريقه يې دا ډول وي چي د نامه تر حدودو پوري يې جانکټ وي او بيا جلا لمن وي، يعني جوړ يې داسي وي چي جانکټ يې جلا وي لمن يې جلا وي او د اغوستلو پر مهال دواړه سره متصل اغوستل کېږي، بعضي ښځي يې بېله لستوڼو يا نيم لستوڼو هم جوړوي.

لهذا د جانکټ او لمن په نامه يا بنګله په نامه باندي دغه لباس که چيري بېله لستوڼي يا نيم لستوڼي وي نو اغوستل يې جائز نه دي، البته که لستوڼي يې پوره وي نو بيا يې اغوستل جائز دي. (۲)

د شاراره لباس د اغوستلو حکم:

د شرارې په نامه لباس هغه لباس دئ چي په دا ډول يې څوک جوړوي چي قميص او پرتوګ دواړه آزاد جوړېږي، د چا د بدن سره چسپ نه وي نو په دغسي صورت کي يې اغوستل جائز دي البته بعضي اوقات يې څوک داسي هم جوړوي چي لستوڼي يې نه وي ورکړي که يې ورکړي هم وي مګر لنډ وي نو بيا

۱: قال العثمانی مدظله العالی: فکل لباس ينکشف معه جزء من عورة الرجل و امرأة لا تقره الشريعة الاسلاميه مهما کان جميلاً ... و کذلک اللباس الرقيق او الاصق بالجسم الذی يحکی للناظر شکل حصة من الجسم ... فهو فی حکم ما سبق فی الحرمة و عدم الجواز (تکملة فتح الملهم: ج ۴، ص ۸۸، کتاب اللباس).

۲: لا بأس بلبس الثياب الجميلة اذا کان لا ينکر عليه فيه (البحر الرائق: ج ۸، ص ۳۴۹، فصل فی اللباس).

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې اغوستل جائز نه دي.(۱)

د ګیر پرتوګ د لباس د اغوستلو حکم:

په اوسني عصر (وخت) کي د ښځو د لباسو ډیزاینونه او فېشنونه دومره ډېر ډولونو ته رسېږي، چي د هغو د جوړښت کیفیتونو ته او د جوړ طرزونو ته ځوک په تعجب کي کېږي، د هغو فېشني لباسو څخه یو لباس په نامه ګیر پرتوګ دئ، چي جوړ يې داسي سوی وي چي پرتوګ يې ډېر او بې حده لوی جوړ کړی وي او قمیص يې لنډ ور جوړ کړی وي چي محض يې سروزنه په لمن پټه کړې وي دا ډول لباسونه چي یو طرف ته پرتوګ يې دومره لوی وي بل طرفته يې دومره کوچنی او لنډ قمیص وي نو دغه ډول لباسونه محض د شهرت او تفاخر لپاره اغوستل کېږي، بلکي په دا ډول لباس اغوستلو کي یو ډول بداخلاقي، بې حیايي او اسراف هم وي نو لهذا د يوې مسلماني او حیاداري ښځي لپاره دا ډول لباس اغوستل مناسب نه دي.(۲)

د افغاني لباس حکم:

د افغاني لباس په نامه دا هغه لباس دئ، چي د څه مودې څخه رائج دئ، او د هغه جوړښت دا ډول وي چي مکمل ځوک پکښي مستور وي یعني پخپل مناسب انداز باندي جوړ وي، چي نه تنګ او نه لنډ وي او نه دا چي لستوڼي يې لنډ وي او د قمیص غاړه يې پراخه او آزاده وي.

نو دا ډول لباسونه چي ښه ځوک پکښي مستور وي په اوسني وخت کي

۱: لا بأس بلبس الثياب الجميلة اذا كان لا ينكر عليه فيه (البحر الرائق: ج ۸، ص ۳۴۹، فصل فی اللباس).

۲: قال الملا علي قاري رحمه الله: من تشبه بقوم ای من شبه نفسه بالكفار مثلاً فی اللباس و غیره او بالفساق او الفجار ... فهو منهم ... ای فی الاثم و الخير ... (مرقات المفاتيح: ج ۸، ص ۱۵۵).

والأصل فی هذا الشرط ما قال رسول الله ﷺ: من لبس ثوب شهورة فی الدينا البسه الله ثوب مزلة يوم القيامة ثم الهب فيه ناراً (ابوداود: كتاب اللباس، ج ۲، ص ۳۱۴).

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې اغوستل د فتنې د ډېرښت د وجې د ښځو لپاره ضروري او لازمي دي که څه هم قيمتي او د ډېرو پيسو او ښايسته لباس وي. (۱)

د شېرواني (چپنه والا) لباس حکم:

چونکه د لباسو اغوستل په اوسنۍ زمانه کي بعضي څوک دا فکر کوي چي څه اندازه بدن پټول د لباس مقصد دئ بس، نو ځکه داسي ډول ډول لباسونه رائج سول، چي په هغو کي د چا بدن مکمل نه وي پټ او بعضي داسي وي چي د فاسقانو او کفارو د لباسو په ډول وي او بعضي دا ډول وي، چي ظاهراً يې بدن په پټ وي مګر د چا د بې حيايۍ او بې شرمۍ او بداخلاقۍ شاهدي ورکوي او د فتنې لورته د چا فکر وراړوي، او دا هغه لباسونه دي چي نن سبا يې بعضي ښځي د شېرواني (چپنه والا) په نامه باندي اغوندي او جوړښت يې دا ډول وي چي يو خو يې د عام بارچاکي لباس په ډول بغلونه بارچاکونه لري دا خو په هر صورت دوهم دا چي د مخ لمني ته يې لوی بارچاک ورکړی وي او دغه د مخ لمني ته دومره لوی بارچاک ورکول چي د انسان د ورنو لوړه حصه هم ورڅخه معلومېږي او دا هغه لباس دئ چي د چا بې حيايي او بې شرمي ور په ګوته کوي او د دې سره سره دا د کفارو او فاسقو ښځو لباسونه دي، چونکه هغوی نه حيا لري نه اخلاق او نه د دغو شيانو مراعت ساتي.

لهذا د مسلمانو او ديندارو ښځو لپاره دا ډول لباس اغوستل چي په هغه کي د چا حيا او شرم نه وي خوندي جائز نه دي، خصوصاً چي بيا د کفارو او بې دينو ښځو څخه دا لباس رائج سوی وي يا د هغوی لباس بلل سوی وي. (۲)

۱: لا بأس بلبس الثياب الجميلة اذا كان لا ينكر عليه فيه (البحر رائق: ص ۳۴۹، ج ۸، فصل فی اللباس).

فان الاسلام ... لم يقصره على نوع دون نوع و لم يقرر للانسان نوعاً خاصاً او هيئة خاصه من اللباس... و انما وضع مجموعة من المبادی (تکملة فتح الملهم: ج ۴، ص ۸۷).

۲: ليس للمرأة ان تلبس الثياب الضيقة لما فی ذلک من تحديد جسمها و ذلک مشار للفتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سينه بند د استعمالولو حکم:

د سينه بند د استعمال بنيادي مقصد د ځيګر حفاظت دئ، نو ځکه د ښځو لپاره يې استعمالول جائز او ښه کار دئ. البته که چيري د سينه بند استعمال په داسي ډول وي چي د چا ځيګر ښکاره او واضح پکښې معلومېږي نو بيا يې استعمال جائز نه دئ.

لهذا که د سينه بند استعمال په نيت د ځيګر د حفاظت وي نو جائز او اولی کار دئ او که د سينه بند استعمال په نيت د ځيګر د واضح او د بل توجه ځان ته د را اړولو لپاره وي نو د خاوند د مخه ماسوا د بل چا په مخکي ښکاره کول يې جائز نه دي.[1]

د زنانه جاکټ (انګيا) د اغوستلو حکم:

هغه جاکټ (انګيا) چي عموماً د ښځو لپاره د يخ څخه د ځان ساتلو لپاره جوړېږي او کيفيت او جوړ يې هم د نارينه وو د جاکټ (انګياوو) څخه جلا وي نو د ښځو لپاره يې اغوستل جائز دي. البته که د هغه جاکټ (انګيا) جوړ او استعمال د نارينه وو لپاره خاص وي نو د ښځو لپاره يې اغوستل جائز نه دي او که د ښځو لپاره يې جوړ او استعمال خاص وي نو د نارينه وو لپاره يې اغوستل جائز نه دي.[2]

والغالب فی البنطلون انه ضيق ... (فتاوی هيئة كبار العلماء: ج ٢، ص ٨٣١).
و تعد مجاوزتها خرقاً للحياء و خدشاً للمروءة ... حتی لا يكون لباسها لباس شهوة لمخالفته عادة الناس ... (احكام لتجميل النساء: ج ١، ص ١٠٧).

[1]: لا بأس بلبس الثياب الجميلة اذا كان لا ينكر عليه فيه (البحر الرائق: ج ٨، ص ٣٤٩، فصل فی اللباس).

[2]: لا بأس بلبس الثياب الجميلة اذا كان لا ينكر عليه فيه (البحر الرائق: ج ٨، ص ٣٤٩).
لعن رسول الله ﷺ المتشبهين من الرجال بالنساء ... الخ و هذا الحديث اصل فی عدم جواز تشبه الرجال بالنساء و العكس فی اللباس والزينة ... دون الاخر (احكام تجميل النساء: ص ١٠٨).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځو لپاره د رخچيني د استعمال حکم:

رخچيني پر دوه ډوله دي، يو هغه ډول دي چي د نارينه وو لپاره خاص دي، چي عموماً يې نارينه استعمالوي نو د نارينه وو د رخچيني استعمال د ښځو لپاره جائز نه دئ. دوهم هغه رخچيني دي چي بعضي سپين سري ښځي يې د وريښتانو د حفاظت لپاره استعمالوي نو په دغه نيت يې استعمال جائز دي. البته که چيري يې استعمال د فيشن لپاره وي که څه هم حفاظت پکښې راغلی وي نو بيا يې هم استعمال جائز نه دئ.(۱)

پر لباس باندي د تصوير (عکس) حکم:

دري ډوله تصويرونه (عکسونه) پر لباسو باندي نقش کېږي يا جوړېږي، د درو سرو حکم به انشاء الله په تفصيل سره جلا جلا ذکر سي.

اول:

د ذي روح (ساه اخيستونکو) شيانو تصويرونه (عکسونه) مثلاً لکه د انسان يا نورو حيواناتو يا مرغانو.

دوهم:

د غير ذی روح (د ساه نه اخيستونکو) شيانو تصويرونه (عکسونه) مثلاً لکه د ستوري، لمر، درختي، ډبري او داسي نورو شيانو.

دريم:

د کفارو د شعائرو تصويرونه (عکسونه) مثلاً لکه د صليب يا د هغو نښو تصويرونه چي دوی ته منسوب وي، د دې په ضمن کي نو د دوی د ممالکو د بيرغونو تصيرونه (عکسونه) هم راځي.

پر لباس باندي د ذي روح (ساه اخيستونکو) شيانو د عکسونو حکم:

۱: عن ابن عباسﷺ قال لعن رسو ل اللهﷺ المتشبهين من الرجال ...... من النساء بالرجال. ترغيب والترهيب ج: ۳ ص: ۱۰۳

اذا کان اللباس غالبه لباس رجال نهيت عند المرأة و ان کان ساتراً (احکام تجميل النساء: ص ۱۱۰).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ذي روح (ساه اخيستونکو شيانو) لکه د انسانانو، حيوانانو او مرغانو عکسونه جوړول يا په بل باندي جوړول يا د کېمرې په ذريعه ورڅخه اخيستل يا پخپله اخيستل يا په کورونو کي ايښوول يا ځړول يا پر لباسو باندي نقش کول يا هغه لباس اغوستل چي پر هغه باندي د ساه اخيستونکو شيانو عکسونه وي دا ټول په شريعت مقدسه کي حرام دي، او کوونکی يې د عذاب مستحق دئ او دا ډول په هغو ځايو کي لکه کوټه، صالون او داسي نورو کي چي عکسونه ځړېږي هلته لمونځ کول مکروه دي او په هغه لباس کي لمونځ کول چي پر هغه باندي د ساه اخيستونکو شيانو عکسونه وي د نارينه او ښځينه وو لپاره مکروه تحريمي دي.

ليکن بعضي غافله مسلمانان يا د کفارو د فېشن څخه متأثر مسلمانان داسي لباسونه پخپله اغوندي يا يې په ښځو يا پخپلو کوچنيانو باندي اغوندي چي هغه لباسونه يا هغه ډول لباسونه کفار او فاجران استعمالوي او خصوصاً هغه لباسونه لکه انګيا يا کوټونه او داسي نور بعضي مسلمانان يې اغوندي چي پر هغه باندي د مشرکانو هندوانو د فلمونو د اداکارانو عکسونه وي.

لهذا دغه اعمال او کارونه او دا ډول لباسونه اغوستل چي مخکي ذکر سول حرام او کوونکی يې د عذاب مستحق دئ.

ځکه په حديث شريف کي نبي ﷺ فرمايي:

عن عبدالله بن مسعود رضي الله عنه قال: سمعت رسول الله ﷺ يقول اشد الناس عذاباً عند الله المصورون.[١]

ترجمه: د عبدالله ابن مسعود رضي الله عنه څخه روايت دئ: دی وايي چي ما د نبي کريم ﷺ څخه واورېدل چي د قيامت په ورځ به تر ټولو سخت عذاب د عکسو جوړونکو لپاره وي.

او په بل حديث شريف کي نبي کريم ﷺ فرمايي:

١: (مشکوة: ج ٢، ص ٣٨٥).

(c) ketabton.com: The Digital Library

عن ابن عباس رضي الله عنه سمعت رسول الله يقول: من صور صورة فى الدينا كلف ان نفخ فيها الروح يوم القيامة و ليس بنافخ. (۱)

ترجمه: حضرت ابن عباس رضي الله عنه فرمايي چي د نبي كريم صلى الله عليه وسلم څخه مي واورېدل چي ده مبارک وفرمايل: چا چي يو صورت په دنيا كي جوړ كړ نو د قيامت په ورځ به دى مكلف سي چي دغه (جوړ سوي) صورتو ته ساه وركړه، دى به يې نه سي وركولاى.

او نبي كريم صلى الله عليه وسلم په بل حديث شريف كي فرمايي:

لاتدخل الملائكة بيتاً فيه كلب ولا تصاوير، متفق عليه (۲)

چي په كوم كور كي تصويرونه (عكسونه) وي يا سپى وي و هغه كور ته د رحمت ملائكي نه داخلېږي. (۳)

كه پر لباس باندي د ذي روح (ساه اخيستونكي) ډېر كوچني عكسونه وي؟

كه چيري تصوير (عكس) ډېر كوچنى وي او د ليري ځاى څخه نه معلومېږي، كه څه هم څوک ورنژدې سي ورته معلوم سي يا په ډېر فكر كولو سره ورته معلوم سي نو د مجبورۍ په وجه يې اغوستل جائز دي او ښېله

۱: (مسلم: كتاب اللباس، ص ۲۰۲، ج ۲).

۲: (مشكوة: كتاب اللباس، ج ۲، ص ۳۸۵).

۳: فظاهر كلام النووى فى شرح مسلم الاجماع على تحريم تصوير الحيوان: و قال: سواء صنعه لما يمتهن او لغيره قصنعته حرام بكل حال ... و سواء كان فى ثوب او بساط ... و غيرها (ردالمختار: ج ۱، ص ۶۴۷، سعيد).

و لبس ثوب فيه تصاويرالذي له روح للتشبه بعبادتها! اى من المكروه ... و هو اى الثوب مكروه بذاته: فكيف به فى الصلاة و المقصود هنا الكراهة التحريمية (درالمختار: ج ۱، ص ۴۳۵).

و من خلاصة ما سبق لتضح ان اقتناء المرأة لصورة ذات الأرواح فى لباسها او فى حليها هو أمر محرم: لو رود العقوبة فيه و العقوبة لا تكون الا على فعل محرم (احكام تجميل النساء: ص ۳۳۱).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ضرورته یې اغوستل ښه کار نه دئ[٦١].

پر لباس باندي د سر پرې سوي ذي روح شیانو عکسونه:

پر لباس باندي د داسي تصویر (عکس) وجود چي د هغه تصویر (عکس) سر نه وي یعني ورڅخه قطع سوی یا یې مخ نه وي یا یې داسي اندام نه وي چي د هغه پرته دغه ذي روح شی ژوند نه سي کولای، که څه هم د هغه تصویر جوړښت داسي سوی وي چي سر یا هغه اندامونه چي د هغه ماسوا ژوند نه سي کولای نه وي یا یې وروسته تر جوړښته هغه سر یا اندام ورڅخه قطع کړی وي چي بېله هغه ژوند نه سي کولای، نو د داسي لباس اغوستل چي پر هغه باندي د دغه ذکر سوو ډولونو تصویرونه (عکسونه) وي جائز دي.[١]

پر لباس باندي د غیر ذي روح شي د تصویر حکم:

پر لباس باندي د غیر ذي روح شیانو تصویرونه لکه د درختي، ګلانو، مېوو، ډبرو او داسي نورو پروا نه لري جایز دي، که څه هم لمونځ په دغه تصویر لرونکي لباس کي وکړي مکروه نه دئ، او دا ډول که په کور کي په خونه او صالون کي ځړول سوي وي هم جائز دي.[٢]

پر لباسو باندي د کفارو د شعائرو او تصویرونو حکم

د صلیب لرونکي لباس د اغوستو حکم:

---

(٦١) (الا ان تکون صغیرة) لان الصغار جداً لا تعبد، فلیس لها حکم الوثن لا تکره فی البیت والمراد بالصغیرة التی لا تبدو للناظر علی بعد و الکبیرة التی تبدو للناظر علی بعد (کذا فی فتح القدیر: ص ۴۱۴، ج ۱).

[١]: او مقطوعة الرأس او الوجه او ممحوة عضو لا تعیش بدونه ... قوله او مقطوعة الرأس ای سواء کان من الاصل او کان لها رأس و محی و سواء کان القطع بخیط ... برون الرأس عادة (الدر المختار مع رد المختار: ج ۱، ص ۶۴۸، سعید).

[٢]: قال النووي رحمه الله و اما الشجر و نحوه مما لا روح فیه فلا یحرم صنعة و لا التکسب به: وسواء الشجر المثمر و غیر (شرح النووی علی الصحیح المسلم: ج ۱، ص ۱۳۰، کتاب اللباس).

فان غیر ذی الروح لایکره کالشجر (فتح القدیر: ج ۱، ص ۴۱۴).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دنیا ټوله تجارت تقریباً په اوسنۍ زمانه کي د کفارو په لاس کي دئ، په تجارت کي د مال د ډېرښت تر څنګ یو مهم کار یې د خپل دین د ترقۍ او د خپلو شعائرو د عامېدو لپاره په تجارت کي دا هم کړی دئ، چي د خپل باطل دین او باطل مذهب عقیده او د هغه نښې و نښانې د فېشن او ډیزاین په صورت کي په ټوله دنیا کي وغوړولې او نشر یې کړي او د شعائرو نشر یې دا ډول نه دئ چي یوازي پر یو خاص شي باندي وي، بلکي پر لباس باندي، پر رخچینه باندي، پر کوټ باندي حتی د تعلیم پر اسبابو باندي لکه: قلم، کتابچه او داسي نورو شیانو. داسي شی نسته چي پر هغه باندي یو ډول د ډولونو یو تصویر (عکس) موجود نه وي، کله د صلب د نښان عکس وي چي صورت او کیفیت یې دا ډول وي لکه د جمع علامه خو څه فرق یې دا دئ چي په صلیب کي یې لاندي خط اوږد وي، کله د یهودو د شپږ کونجه ستوري تصویر (عکس) وي. اوس موږ دغه کار ته سازش ویلای سو، او که د خپل ځان لپاره غفلت؟

دا یو فکري جګړه ده چي مغربي هیوادونو د مسلمانانو پر خلاف شروع کړې ده، چي مسلمانان یې د خپلو شعائرو څخه غافل کړي دي او په دغه د فېشن او ډیزاین په نامه یې د مسلمانانو شکلونه، لباسونه چي حتی د مسلمانانو معاشرې او محلې یې د ځان په ډول جوړي کړي دي.

که موږ وګورو مغربي نړۍ پر خپلو لباسو د خپلو شعائرو څومره اشاعت کوي، چي په ټوله دنیا کي یې خپل د دین شعائر پیژندلي دي حتی چي محض یو کمزوري مسلمانان یې هم استعمالوي او د صلیب د نښان استعمال خو څه بلکي ماتول یې په شریعت مقدسه کي ضروري دي او د نبي کریم ﷺ عمل هم دا وو، چي چیري به یې داسي شی ولیدی چي پر هغه باندي د صلیب د نښان سره مشابهت وو نو نبي کریم ﷺ هغه ماتوی. (۱)

د صلیب د نښان عکس د نورو شیانو د عکسو څخه جلا دئ، ځکه چي د

۱: عن یحیی عن عمران بن حطان ان عائشة حدثته ان النبي ﷺ لم یکن یترک فی بیته شیئاً فیه تصالیب الا نقضه (بخاري: کتاب اللباس، ص ۸۸۰، ج ۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

صلیب د نښان خصوصاً عبادت کېږي او هغه د يوه معبود په ډول بلل کېږي، نو لهذا د ساه اخیستونکو تر تصویر ډېر بد په شریعت کي بلل شوی دئ.

او د صلیب نښان استعمالول يو ډول د دوی سره مشابهت کول دي او په حدیث شریف کي نبي کریم ﷺ فرمايي: چا چي د دوی سره (يهود او نصاری) مشابهت وکړ نو مشابهت کوونکی هم د دوی څخه دئ او که د مشابهت نيت يې کړی هم نه وي خو معناً د دوی سره په عقیده کي ګډ بلل کېږي او د صلیب څخه د دوی مراد دا دئ، چي عیسی علیه السلام وفات شوی دئ او دغه عقیده د قرآنکریم د آیات څخه صریح او واضح خلاف ده.

په هر صورت د مسلمانانو لپاره د کفارو د شعائرو خصوصاً د صلیب د نښان استعمالول د اسلامي غیرت خلاف دي او په شریعت مقدسه کي دا ډول لباس اغوستل چي پر هغه باندي د صلیب تصویر وي د ټولو مسلمانانو لپاره حرام او ناجائز دي.(۱)

د کفارو د بیرغونو د لباس د اغوستلو حکم:

پر بعضو لباسونو باندي يا پر نورو داسي شیانو باندي چي پر هغه باندي د بیرغ د جوړولو ضرورت نه وي خو بیا هم ډېر داسي مسلمانان وي چي پر لباس باندي د کفارو د ملکو بیرغونه وي او د ملک بیرغ دا د هغه ملک یا وطن علامه او نښاني وي او د کفارو د ملکو بیرغونه پر خپلو لباسو باندي جوړول يا داسي لباس اغوستل چي پر هغه باندي د کفارو د هیواد بیرغ وي د مسلمان د اسلامي غیرت خلاف دي او بل دا چي په حقیقت کي د کفارو د بیرغ

۱: من تشبه نفسه بالكفار مثلاً فی اللباس و غیره او بالفساق او بالفجار ... فهو منهم فی الاثم والاخیر (مرقات: کتاب اللباس، ج ۸، ص ۱۵۵).

ان الصليب شعار یختص بالنصاری و هو أمر عبادة لديهم ... و لبس المسلم له يعد رضياً بالانتساب اليهم ... و لبس الصليب فيه اظهار من لابسه لموافقة النصاری فی زعمهم انهم قتلوا عیسی علیه السلام و هذا مناف لصريح القرآن، حيث يقول الله تعالی: و ما قتلوه و ما صلبوه و لكن شبه لهم (احکام تجمیل النساء: ص ۳۴۱).

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرونکي لباس اغوستل يو ډول د دوی سره نفرت نه کول دي او د اسلامي ښځو سره محبت نه کول دي او نبي کريم ﷺ چي د صليب او د شرک نښي ماتولې او بيا د نبي کريم ﷺ دا فرمان چي خبردار د مشرکانو دزيم ... ځان وساتئ. (۱)

لهذا معلومه سوه چي د مسلمان لپاره دا ډول لباس اغوستل مناسب نه دي چي پر هغه باندي د کفري هيوادو بيرغونه وي او دا عمل د اسلام د غيرت خلاف دئ.

که پر لباس باندي تصوير (عکس) وي نو څه به کوي؟

که پر لباس باندي يا بل د اغوستلو پر شي باندي يا په کور کي د ځړولو يا ايښوولو پر شي باندي تصوير (عکس) وي نو اول خو دي يې ليري کړي او د ايښودلو او استعمال څخه دي يې پرهېز وکړي. دا بهتر او ښه کار دئ او که يې ليري کول يا ضايع کول ناممکن وي د هغه شي استعمال ضروري وي نو بيا دي په لاندي طريقو کي په يوه طريقه باندي عمل وکړي:

اول:

د تصوير (عکس) سر دي ور څخه پرې کړي ځکه علماء فرمايي چي کله د تصوير سر ور څخه پرې سي نو د هغه ممانعت ختمېږي[۶۷].

دوهم:

د تصوير (عکس) هيئت دي ور خراب کړي که څه هم نيمی پاته سي.

دريم:

يا دي د هغه لباس استعمال پرېږدي يا دي داسي کار ور څخه واخلي چي په هغه کي د تصوير توهين راسي.

څلورم:

يا دي پر تصوير (عکس) باندي يو شی وموږي چي د تصوير هيئت ختم

---

[۱]: و اياکم والتنعم وزی اهل الشرک (صحيح مسلم: ص ۱۹۱، ج ۱).

[۶۷]: (فتح الباري: ج ۱۰، ص ۳۸۸).

(c) ketabton.com: The Digital Library

سي یا یې هیئت معلوم نه سي.

دا ډول که د صلیب تصویر وي یا د صلیب مجسمه وي نو تصویر دي خراب کړي او که یې مجسمه وي نو بیا دي یې ماته کړي.

که د صلیب نښان پر لباس باندي وي نو د لباس څخه دي یې خراب کړي که څه هم د صلیب نښان پر قالین، غالۍ، فرش باندي وي بیا یې هم خرابول ضروري دي، ځکه چي د صلیب نښان د تصویر څخه ډېر شنیع او بد دئ.(۱)

د نوروز د ورځي په نیت د نوي لباس د اغوستلو حکم:

نوروز چي د حمل اول تاریخ دئ، او مهرجان چي د میزان اول تاریخ دئ، دا هغه دوې ورځي دي چي د جاهلیت په زمانه کي لمانځل کېدلې نو کله چي نبي کریم ﷺ مدینې منورې ته تشریف راوړی د مدینې منورې خلکو دغه ورځي لمانځلې، یعني په دغو ورځو کي یې خوشحالۍ کولې او مېلو ته به خلک تلل، نوي لباسونه به یې اغوستل او داسي نور، نو نبي کریم ﷺ د دوی څخه پوښتنه وکړه چي دا څرنګه ورځي دي؟

دوی وویل، چي د جاهلیت په زمانه کي موږ په دغو دوو ورځو کي خوشحالۍ کولې.

پیغمبر ﷺ وفرمایل: په تحقیق سره الله تعالی د دغو دوو ورځو په بدل کي بهتره او خیرتر دې درکړي دي یوه د لوی اختر ورځ بله د کوچني اختر ورځ ده او د دې څخه وروسته بیا هم کفار په دغو ورځو کي خوشحالۍ کولې او لمانځلې یې، آن تر نني زمانې پورې چي په اوسنۍ زمانه کي بعضي کمزوري مسلمانان یې هم په دا ډول لمانځي چي نوي لباسونه کوي، یو تر بله مهمانۍ سره کوي حتی چي بازارونه بند وي، یو تر بله د دغو ورځو مبارکي سره ورکوي، دا ټول د کفارو، مجوسیانو، مشرکینو او شیعه ګانو رواجونه دي.

لهذا د مسلمانانو لپاره دا ورځي لمانځل نه دي په کار او په دغو ورځو

۱: ان كانت الصورة الذرات الارواح و هی فی لباسها ... ان تقطع رأسها ... ان تفرق هيئتها ... ان تغير من استعمالها ... او بقطع رأس فلا امتناع (احكام تجميل النساء: ص ۳۴۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

کي په دې نیت چې د نوروز اوله ده نوي لباسونه ځان ته او اولادو ته کول دا ډول مبارکي سره ورکول جائز نه دي.[۱]

د نقش او کشیده کاري لرونکي لباس حکم:

لباسونه مختلف رنګونه لري هر رنګ ځان ته زینت لري او د لباس د لا زینت او ښایست لپاره ښځي پر لباسو باندي د کشیده کارۍ کار یا د ګلدوزۍ کار کوي او د ښځو دا ډول لباسونه خوښ دي.

لهذا د ښځو لپاره نقش او کشیده کاري سوی لباس اغوستل جائز څه بلکي افضل او ښه کار دئ، خو په دې شرط چي د شریعت مقدسه د اصولو مطابق وي.[۲]

د دستکلو او جرابو د استعمال حکم:

ښځي اکثر اوقات د خپل لباس سره د حجاب (چادرۍ) د اغوستلو پر مهال دستکلې په لاسوي او جرابي په پښو کوي، که د دستکلو او جرابو د استعمال نیت د خپلو لاسو او پښو د زینت پټول وي، نو د دستکلو او جرابو استعمال جائز خو څه بلکي په اوسنۍ زمانه کي اولی او بهترین کار دئ.

البته که چیري د دستکلو او جرابو رنګ او پر هغو باندي نقش او نګار دا ډول وي چي په ورته کتلو سره څوک ورته متوجه کېږي نو بیا د دا ډول دستکلو

---

[۱]: (مشکوة: ج ۱، ص ۱۲٦ – مرقات: ج ۳، ص ۵۴۳).
قال المظهر فیه دلیل علی ان تعظیم النیروز والمهرجان و غیرهما ای من اعیاد الکفار منهی عنه.
والاعطار باسم النیروز والمهرجان لایجوز (مجموعة الفتاوی: ج ۲، ص ۲۹۲).
و یخروجه الی نیروز المجوس لمرافقته معهم فیها ... و باهدائه ذلک الیوم للمشرکین و لو بیضة تعظیماً کذلک (هندیه: ج ۲، ص ۲۷٦).

[۲]: لا بأس بلبس الثیاب الجمیلة اذا کان لا ینکر علیه فیه (البحر الرائق: ج ۸، ص ۳۴۹، کتاب الکراهیة).

(c) ketabton.com: The Digital Library

او جرابو استعمال جائز نه دئ (۱)

په عده کي د ښایسته لباس اغوستل جائز دي؟

د هغو ښځو لپاره چي خاوند یې مړ سوی وي یا خاوند دا طلاقه کړې وي تر څو چي د خاوند د مرګ یا د طلاق عده تېره سوې نه وي نو د داسي ښځي لپاره ښایسته لباس اغوستل یا د ښایست شیان استعمالول جائز نه دي (۲)

د ښځو لپاره د ورېښمو لباس اغوستل جائز دي؟

د ورېښمو استعمال د ښځو لپاره جائز دئ که ورېښم اصلي وي که مصنوعي وي، که یې ډېر استعمالوي که لږ، په هر صورت کي د ښځو لپاره د ورېښمین لباس اغوستل جائز دي.

البته د نارینه وو لپاره که لوی وي که کوچنی وي بلا عذره د ورېښمین لباس اغوستل جائز نه دي (۳)

د لویو او کوچنیو نجونو په لباس کي فرق سته؟

هغه لباسونه چي د هغو اغوستل د لویو ښځو لپاره په یوه وجه د وجوهاتو په شرعت کي منع سوي وي د کوچنیو نجونو لپاره څه فرق لري:

اول:

یو هغه لباسونه دي چي د لویو ښځو ښځه په دغه وجه منع سوي وي چي هغه ډېر باریک یا لنډ یا پر بدن باندي چسپ وي او یا داسي نور. د دا ډول لباس په هغو نجونو اغوستل چي عمر یې د نهو کلونو څخه کم وي یا د فتنې

۱: و ثانیهما: ما یقصد به مستر القدم عن النظر الیها و هو الجورب او النعل ان کان من النوع الساتر (تجمیل احکام النساء: ۲۳۱ مخ).

۲: عن ام سلمة رضي الله عنها عن النبي ﷺ قال المتوفی عنها زوجها لا تلبس المعصفر من الثیاب ولا المشطة ولا الحلی و لا تخصب ولا تکتحل، (مشکوة: ۲۸۶ مخ).

۳: و یحل للنساء لبس الحریر ولا یحل للرجال، (مجمع الانهر: کتاب اللباس، ج ۴، ص ۱۹۴). یکره لبس الحریر للذکور صغیراً کان او کبیراً، (الفتاوی السراجیه: باب فی اللبس، ص ۷۵، سعید).

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېره د ډېر کوچنيوالي په خاطر نه وي نو اغوستل يې جائز دي، البته چي آينده د دغو کوچنيو نجونو تربيه او عادت خرابېږي يا په لوی والي کي يې دا ډول لباس عادت جوړېږي نو ځکه يې اغوستل مناسب نه دي.

دوهم:

هغه لباسونه چي د هغو اغوستل په دغه وجه منع سوي وي، چي پر هغو باندي د ذي روح شيانو تصويرونه (عکسونه) وي يا د صليب تصوير (عکس) وي او يا داسي نور نو د دغه لباس اغوستل په کوچنيو اولادو باندي جائز نه دي، لکه څرنګه چي د لويانو نارينه او ښځينه وو لپاره يې اغوستل جائز نه دي بلکي که څوک په کوچنيو اولادو باندي دغه ډول لباسونه واغوندي نو د هغو ګناه هم پر اغوستونکو (پر مور او پلار) باندي ده.

لهذا اول ډول لباسونه په اولاد باندي اغوستل مناسب نه دي او دوهم ډول لباسونه په اولادو باندي اغوستل جائز نه دي که يې په واغوندي ګناه يې پر اغوستونکو باندي ده.[1]

د لباس آداب

د لباس د اغوستلو د آدابو څخه څه آداب د ښځو لپاره په لاندي ډول ذکر سوي دي:

(۱)

د لباس په اغوستلو کي ښه نيت

تر ټولو دمخه د لباس د اغوستلو پر وخت ښه نيت خپلول چي زه کوم لباس

---

[1]: اما الصبيان: فان كان مميزاً غير ذى شهوة فله نظر ما فوق السرة و ما تحت الركبة اذ انه لا شهـ [illegible]ـله اشبه الطفل ... و لا يجب لاستتار عمن هو دون سبع سنين فى امر من الامور (احكام تجميـ[illegible]: ص ۱۰۲).
و ما يكر[illegible] لبسه يكره للغلمان والصبيان ... ولاثم على من البسهم لانا امرنا بحفظهم، (هنديه: ج ۵، ص [illegible]۳۳).

(c) ketabton.com: The Digital Library

اغوندم د دغه مقصد د ستر پټول دي او د الله تعالی د نعمت اظهارول او ښکاره کول دي، چې الله تعالی ما ته د داسې لباس د اغوستلو توفيق راکړی او د رانيولو قدرت يې راکړی دئ، چې د هغه په وجه سره زه خپل خاوند ته په ښه ښايسته شکل او صورت کي ښکاره سم:

ان الله يحب ان يری أثر نعمته علی عبده.

بېشکه چي الله پاک خوښوي چي د ده ورکړل سوي نعمتونه پر خپل بنده باندي ووينې (۱).

(۲)

د لباس د اغوستلو دعا

د لباس د اغوستلو پر وخت د لباس دعا کول او تر ټولو مختصره او بهتره دعا په لاندي ډول ده:

اَلْحَمْدُلله اَلَّذِیْ کَسَانِیْ هٰذَا الثَّوْبَ وَ رَزَقَنِيْهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّیْ وَ لاَ قُوَّةَ.

ترجمه:

ټوله ثنا او صفت الله تعالی لره ثابت دي، هغه الله چي ما ته يې دغه لباس را اغوستی دئ، او زما بېله طاقت او استعداد يې ما ته راکړی دئ (۲)

(۳)

لباس اغوستل د راسته طرفه څخه شروع کول

د لباس د اغوستلو پر وخت د راسته طرفه څخه شروع کول يعني د قميص د اغوستلو پر مهال اول راسته لستوڼی اغوستل او د پرتوګ اول راسته پايڅه په پښه کول، د نبي کريم ﷺ سنت او د لباس آداب دي (۳)

(۴)

---

[۱]: ترمذي: کتاب الادب، ج ۲، ص ۱۰۹

[۲]: (ابو داود: کتاب اللباس، ج ۲، ص ۵۵۸).

[۳]: عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا لَبِسَ قَمِيصًا بَدَأَ بِمَيَامِنِهِ (ترمذي: کتاب اللباس، ج: ٦ ص: ٣٩٠، ط: المكتبة الشاملة ورقم الحديث: ١٦٨٨

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لباس کښل د چپه طرفه شروع کول

د لباس د کښلو پر مهال د چپه طرفه څخه شروع کول، يعني د قميص د کښلو پر مهال اول چپه لستوڼی کښل او د پرتوګ د کښلو پر وخت اوله چپه پايڅه کښل سنت او د لباس آداب دي (۱)

د لباس د کښلو دعا

لباس که د پرېوللو يا د خوب (پرېوتلو) لپاره کښل کېدی نو دغه لاندې ذکر سوې دعا دې ووايي:

بسم الله الذي لااله الا هو (۲)

(۵)

د لباس د اغوستلو دمخه په لباس کي کتل

د لباس د اغوستلو دمخه په لباس کي کتل يا لباس ټکوهل د سنت او آدابو څخه دي، ځکه نبي کريم ﷺ فرمايي: څوک چي پر الله تعالی او د آخرت پر ورځ ايمان لري نو موزې دې نه اغوندي تر څو چي ټکوهلی يې نه وي.

تشريح: که څه هم دغه حديث د الفاظو له رويه د موزو په اړه وارد سوی دئ مګر علماء کرامو د اغوستلو د ټولو انواعو (قسمو) لپاره بللی دئ، ځکه د حشراتو (خزندو) څخه د ځان ساتلو لپاره د اغوستلو په هر شي کي کتل سنت دي (۳)

۱: عن ابي هريرة رضي الله عنه ان رسول الله ﷺ قال اذا انتعل احدكم فليبدأ باليمنى و اذا خلق فليبدأ بالشمال ... (الحديث). قال نووي رحمه الله فيستحب البداءة باليسار فی كل ما هو ضد ما يتسحب فيه البدأ باليمين ... و من ذلک ... والسراويل والكم ... الخ (شرح مسلم للنووي: ص ۷۴ – ۷۵، فتح الباري ص ۳۱۲، ج ۱).

۲: (اذكار النووي: ص ۲۴).

۳: من كان يؤمن بالله واليوم الآخر فلا يلبس خفيه حتى ننفضهما.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(٦)

د لباس اوږدوالی

د ښځو لباس پر دوه ډوله دئ، یو مستحب دوهم جائز.

اول د ښځو لپاره مستحب لباس دا دئ، چي قمیص یې د پښو (بجلکو) څخه یوه لویښت لوړ.

دوهم: جائز لباس یې دا دئ، چي د پښو (د بجلکو) څخه یې قمیص یو شرعي ګز لوړ وي(۱)

(٧)

په لباس کي د لویي (تکبر) څخه ځان ساتل

تزویر یعني د خلکو په مخکي خپل ځان یا لباس په دا ډول ښکاره کول چي دا ډول لباس یوازي زه لرم، بل څوک یې نه لري او پخپل لباس باندي په باطله طریقه ځان ښایسته کول. دا عمل د لباس د آدابو څخه نه بلل کېږي. بلکي په لباس کي اعتدال او میانه روي اختیارول په کار دي(۲)

و هذا الادب و ان کان لفظه وارداً فی الخف ... عند تطبیقه فی سائر أنواع اللباس (احکام تجمیل النساء: ص ۳۵۵).

۱: و عن ابن عمر ﷺ قال رخص رسول الله ﷺ لامهات المؤمنین فی الذیل شبراً ثم استزدنه فزادهن شبراً فکن یرسلن الینا فنذرع لهن ذراعاً (ابوداود: کتاب اللباس، ص ۷۷٦، باب فی قدر الذیل).

و قال ابن حجر رحمه الله: والحاصل ان النساء لهن حالان: حال استحباب و هو ما یزید علی هو جائز للرجال بقدر الشبر و حال جواز بقدر الزراع (فتح الباري: ص ۲۵۹، ج ۱۰).

۲: عن عائشة رضی الله عنها ان أمراة قالت یا رسول الله ﷺ اقول ان زوجی اعطانی ما لم یعطنی فقال رسول الله ﷺ المتشبع بما لم یعط کلابس ثوبی زور (مسلم: کتاب اللباس والزینة، باب النهن عن التزویر، ص ۱۹۲، ج ۲).

والمقصود ان یظهر للناس اتصافه بدالک.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۸)

په لباس کي تواضع کول

په لباس کي تواضع (عاجزي) کول خپل ځان د لباس د اغوستلو په ذريعه پر بل باندي لوړ بلل په کار نه دي، او په لباس کي اوسط لباس اغوستل مناسب دي(۱)

(۹)

پاک لباس اغوستل

د لباس له آدابو څخه يو ادب پاک لباس اغوستل دي، ځکه چي کله لباس خيرن سي نو پرېولل يې په کار دي، او نبي کريم ﷺ يو څوک وليدی چي هغه خيرن لباس اغوستی وو، نو نبي کريم ﷺ وفرمايل: آيا پاکونکی او يا داسي شی دي نه درلودی، چي لباس دي په پرېولی وای(۲)

د ښځو لپاره مخصوص آداب

حيا د ښځو لپاره زينت ده، نو کله چي د ښځي څخه حيا ورکه (ليري) سي ګويا هر شی ور څخه ولاړل، ځکه حيا د ښځي لپاره خزانه او ښايست ده.

(۱)

د نارينه وو د مجلس اجازه

ښځه بايد هغه مجلس ته چي په هغو کي نارينه ناست وي اجازه واخلي که

۱: التواضع فی اللباس و التوسط فيه، فيستحب التواضع و ترک الترفع فی اللباس تواضعاً (تجميل احکام النساء: ص ۳۵۸).

۲: عن جابر بن عبد الله اتانا النبی ﷺ فرأی رجلاً شعثا ... و رأی رجلا آخر عليه ثياب و سخة فقال اما کان هذا يجد ماء يغسل به ثوبه (ابو داود: کتاب اللباس، ص ۳۳۲، باب فی غسل الثوب).

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه هم وروښه یې وي او خصوصاً د پرپوتو (خوب) په وخت کي.

(۲)

په کښته اواز خبري کول

ښځه باید په کښته آواز همېشه خبري وکړي که څه هم د غضب (درد) پر وخت وي.

(۳)

د لاري پر کناره تلل

ښځه چي کله د یو ضرورت لپاره د کور څخه ووزي پر لاري دي د لاري په منځ کي نه ځي بلکي د لاري پر اړخ (کناره) باید ولاړه سي.

(۴)

په لوړ آواز خندل

خصوصاً ښځه باید په ټلیفون کي یا په عام ځای یا لار کي په لوړ آواز خندا ونه کړي.

(۵)

په لاره کي په زوره خبري نه کول

د ښځي لپاره په لار کي په زوره خبري کول یا په ګوتو باندي ټکان کول مناسب نه دي.

(۶)

د لباس او د ناستي په کیفیت کي احتیاط کول

په لباس، تګ او ناسته کي احتیاط کول په کار دي.

(۷)

په یوازي ځای کي لباس بدلول

ښځه باید د لباس د بدلولو پر مهال په خونه یا بل داسي ځای کي چي دا لباس بدلوي یوازي وي او د هغه ځای دروازه په ځان پسي بنده کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۸)

د حمام دروازه ښه بندول

ښځه بايد حمام يا پای خانې (د ضرورت ځای) ته د داخلېدو په صورت کي دروازه ښه بنده کړي.

دوهم فصل

د ښځو د سينګار په اړه د زينت، جمال او تجمل معنی

زينت:

د زينت لغوي معنی د سمولو او ښايسته کولو په معنی ده، په عربي کي (امرأة زائنه) د جوړي سوي ښځي په معنی راځي، چي د هغه مقابل طرف (شين) د خراب سوي په معنی راځي.

د زينت اصلي ماده زين ده، ځکه د ښځي جوړونکي ته مزين ويل کېږي او دا ډول د زينت معنی پر هر هغه شي باندي صادقه راځي چي هغه شی سم سوی وي يا سم سي او د دغه يو لفظ د تزئين هم راځي، چي هغه باب د تفعل دئ، نو زنيت په لغت کي پر يو زائد شي باندي يې اطلاق کېږي، يعني پر اصل شکل او صورت (خلقت) باندي اضافه شي ته زينت ويل کېږي.

لهذا زينت سينګار او ښايسته جوړولو ته ويل کېږي.

جمال:

جمال په لغت کي د حسن او ښايست والي په معنی دئ، او د دوی دواړو مقابل لفظ قبح راځي، جمال په خلقت او فعل دواړو کي راځي. د جمال يا ښايسته والي د لفظ اطلاق پر صورت او سيرت دواړو باندي هم راځي، جميل

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا ښایسته د مکمل جسم او د حسین صورت درلودونکي حیوان ته ویل کېږي.

یعني جمال د قدرتي حسن نوم دئ او زینت د مصنوعي حسن یا کوم شی چي په مصنوعي ډول پر زیات سوي وي د هغه نوم زینت دئ.

تجمل:

د تجمل معنی ده په تکلیف سره حسین جوړول یا ښایسته جوړول یا یو شی یا انسان ښایسته کول او مزین کول.

یعني جمال قدرتي حسن دئ چي په هغه کي د اعضاوو (اندامو) خلقتاً برابروالی او صحیح والی هم شامل دئ او دا حسن بېله د یوه شي د اضافه کېدو په یوه شي کي وي او دغه د انسان پیدایښت او اصلي حسن دئ.

که څه هم زینت او سینګار ته اصلي حسن ویل سوي دي ځکه قرآنکریم د اصلي حسن بعضو شیانو ته زینت ویلي دي لکه په سورة نور کي په آیت نمبر (۵۹) کي د (غَیْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِینَةٍ) څخه زینت او حسن اصلي مراد دئ.

او په بعضو احادیثو کي بیا د زینت څخه اضافي شیان لکه زېور، د ورېښتانو رنګ او نازک لباس مراد سوي دي (۱)

د زینت او جمال فرق:

اول:

د جمال لفظ یوازي تر هغه پوري خاص وي چي جمال (ښایست) يې اصلي پیدائشي وي بل شی پر زیات سوی نه وي.

د زینت لفظ د اصل خلقت حسن (ښایست) ته هم شاملېږي او چي یو شی پر زیات سوی وي هغه ته هم شاملېږي.

دوهم:

جمال خلقتي (پیدائشي) وي او زینت کسبي وي.

۱: تفسیر ابن کثیر: ج ۷، ص ۲۴۲.

(c) ketabton.com: The Digital Library

البته کله پر زینت باندي د زینت خلقتي (پیدائشي) اطلاق کیږي خو د هغه څخه (جمال خلقتي) مراد وي.

د تجمل او تزین فرق:

تزین، تجمل او تحسین د بعضو پر رایه باندي درې سره هم معنی دي، یعني ښایسته جوړول، د هغه کوښښ کول او د ښایست والي اسباب استعمالول، لکه د زېوراتو استعمال، د وربښتانو رنګ او داسي نور ... او د بعضو پر رایه باندي تزین او تجمل یو څه فرق لري، تزین هغه ښایست ته ویل کیږي، چي پر اصل ښایست باندي زیاتوب سوی وي خو بیا هم د اصل څخه جلا وي.

د مثال په توګه الله تعالی فرمایي: وَزَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ. (سوة الملک: ۴آیت)

ترجمه: موږ د دنیا آسمان ښایسته کړی دئ په ستورو باندي.

او تجمل هغه ښایست ته ویل کیږي، چي پر اصل ښایست باندي څه زیاتوب سوی وي او زیاتوب د اصل سره متصل وي، د مثال په توګه الله تعالی فرمایي، وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ. (تغابن: ۲)

یادونه:

پورتنی تحقیق له لاندي کتابونو څخه اخیستل سوی دئ:[1]

زینت او سینګار د شریعت له نظره:

زینت او سینګار د ښځي فطري حق دئ، میک اپ کول، ځان ښایسته کول د ښځي د فطرت سره موافق دي، ځکه هره ښځه طبعاً حسن او جمال خوښوي او هره ښځه غواړي چي زه ښه وایسېږم.

اسلام د ښځي د دغه فطري خواهش مخالف نه دئ، بلکي دا غواړي چي

---

[1]: لسان العرب: ج ۱۱، ص ۱۲۵ – ۱۲۶. القاموس المحیط: ج ۳، ص ۳۵۱. په حواله د تجمیل احکام للنساء: ص ۷۵. الموسوعة الفقهیه: ج ۱۱، ص ۴۰۱.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور ښه منظم سي او خصوصاً چي د ښایست والي او د سینګار کولو هدف یې یوازي د هغه چا لپاره سي چي په ټوله ژوند کي د دې سره په ژوند کي شریک دئ او د هغه لپاره ځان ښایسته کول او سینګارول ضروري او لازمي دي.

لیکن په اوسنۍ زمانه کي نوي نوي فیشنونه راغلل او په هغو کي یو تر بله په مخکي کېدو کي تېزوالی شروع سو.

آن تر دې چي ښځي د سینګار او ښایست تر حدودو ووتلې که څه هم اسلام د ښځو د سینګار مخالف نه دئ البته دومره ضرور غواړي چي ښځه دي په سینګار او ښایست کي د شرعي حدودو څخه دباندي نه وزي او د سینګار کولو لپاره دغه لاندي ذکر سوي خبري په پام کي درلودل د سینګار د جواز لپاره ضروري دي:

۱. د نامحرم په مخ کي به سینګار نه کوي یا د هغه په مخ کي به د سینګار په حال کي نه تېرېږي.

۲. سینګار به د اسراف په توګه نه وي یعني په سینګار کي به غیر ضروري زائد شیان نه استعمالوي.

۳. سینګار به د ریاکارۍ او د همعصرو ښځو د مقابلې لپاره نه وي.

۴. سینګار به په شرعي حدودو کي وي د شرعي حدودو تر دائرې به نه وي وتلی.

او نبي کریم ﷺ فرمايي: هره سترګه زناکوونکې ده، ښځه چي کله عطر (خوشبويي) ووهي نو وروسته دباندي ووزي د (نارینه وو) د مجلس سره تېره سي هغه داسي یعني لکه زانیه ده ([1])

الله تعالی جل جلاله فرمايي:

وَلاَ تُسْرِفُواْ إِنَّهُ لاَ يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ (سوة الانعام: ۱۴۰آیت)

ترجمه: تاسي اسراف مه کوئ، ځکه الله پاک جل جلاله اسراف کوونکي نه خوښوي.

[1]: الترغيب والترهيب: ج ۳، ص ۸۴.

(c) ketabton.com: The Digital Library

او الله تعالی ښځې په دې باندې مکلفې کړې دي چې خپل زينت به د نامحرمو نارينه وو په مخ کې نه ښکاره کوي او د دنيا ټوله نارينه او ښځينه پر دې خبره موافق دي چې د ښځې د زينت او سينګار او ښايست اصلي ځای او مرکز يوازې مخ دئ، ځکه مخ د ښځې هغه ځای دئ، چې تر نور بدن په مخ باندې ډېر مصرف کوي او د انسان ښايست هم خصوصاً په مخ کې وجود لري.

قرآنکريم هم ښځو ته د مخ د نه لڅولو حکم کړی دئ، او د ښځې لپاره په لڅ مخ د نامحرمو نارينه وو مجلس ته راتګ نه دئ جائز کړی او که زينت او سينګار وکړي بيا د نامحرمو نارينه وو مجلس ته راتګ خو بالکل جائز نه دئ.(۱)

يوه مؤمنه حياداره ښځه چې د هغې په زړه کې يوه ذره ايمان موجود وي د نامحرمو نارينه وو مخ ته بيا چې زينت او سينګار يې هم کړی وي نه راځي.

د ښځې تګ د نامحرمو نارينه وو مجلس ته چې زينت او سينګار يې هم کړی وي د څه مقصد لپاره ځي؟ او د زينتي او سينګار کړي ښځې تېرېدل د نامحرمو نارينه وو په مخ کې څه مقصد دئ؟

لهذا د مؤمني حياداري ښځې لپاره د زينت او سينګار سره د نامحرمو نارينه وو مخته راتګ او په سينګار کې اسراف کول يا په سينګار کې يو تر بله مقابله کول او په سينګار کې د شرعي حدودو څخه وتل دغه ټوله کارونه د ښځې او د هغې د کور او معاشرې لپاره نقصان رسوونکي کارونه دي.

د سينګار کولو شرطونه:

څرنګه چې ځان ښايسته کول يا سينګارول د ښځې طبيعي غوښتنه ده، خو شريعت مقدسه د ځان ښايسته کولو او سينګارولو لپاره څه شرطونه مقرر کړي دي، د هغو شرطو مطابق يې د ځان د ښايسته کولو او سينګارولو جواز ورکړی دئ.

۱: وَقُل لِّلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ...... النور اية ۳۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه شرطونه په لاندي ډول ذکر کېږي:

اول:

خپل زينت به پټوي او خپل زينت به بل نامحرم ته نه ښکاره کوي، ځکه الله تعالی فرمايي:

وَلاَ يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلاَّ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ (۱) .

ترجمه: او دوی دي خپل زينت او ښايست نه ښکاره کوي مګر هغه چي ښکاره کېږي د هغه څخه (لکه پوړنی يا لباس) او دوی دي پر خپلو ګرېوانو باندي خپل پوړني واچوي.

او دا ډول بل ځای الله تعالی فرمايي:

وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلاَ تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الأُولَى....(۲)

ترجمه: او قرار ونيسئ (اې ښځو واوسېږئ) پخپلو کورونو کي او مه ښکاره کوئ (خپل ښايست بېګانه خلکو ته) د مخکنيو جاهلو (ښځو) په ډول د (ښايست) اظهار مه کوئ.

تشريح:

د اسلام تر راتګ مخکي د جاهليت په زمانه کي به ښځي بې پردې ګرځېدلې او د خپل بدن، لباس، ښايست او سينګار ښکاره کول او ښوول به يې په علانيه ډول سره کوله، دغه بد اخلاقي او بې حيايي د اسلام مقدس دين ناجائز او حرام وګرځوله او ښځو ته يې واضح حکم صادر کړ چي دوی دي پخپلو کورونو کي هستوګنه وکړي او د جاهليت د زمانې په شان دي د باندي نه وزي او نه دي د خپل حسن، جمال او سينګار نمايش او ښودنه کوي.

دوهم:

خپل زينت او سينګار د خپلو محارمو ماسوا بل چا ته ښکاره کول جائز نه دي، بلکي د ښځو لپاره ضروري دا دي چي د زينت او سينګار په کولو کي نيت

۱: سورة النور: ۳۰ آيت

۲: سورة الاحزاب: ۳۳ آيت

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاص د خپل خاوند د خوشحاله کولو او د خاوند د نظر، فکر او زړه د راجلبولو لپاره وکړي او د زینت او سینګار کولو مقصد هم د خاوند نظر او فکر ځانته را اړول دي.

لکه څرنګه چي الله تعالی په قرآنکریم کي فرمایي:

وَلاَ يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلاَّ لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَاء بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَاء بُعُولَتِهِنَّ (سورة النور: ۳۰ آیت)

ترجمه: او نه دي ښکاره کوي خپل مخ زینت ښایست (او ځای د ښایست) (هیچا ته) مګر د خپلو مېړونو (خاوندانو) لپاره (چي دغه د هغه دي) یا خپلو پلرونو (او نیکه ګانو) یا د خاوندانو پلرونو یا خپلو زامنو (او لمسیانو) ته یا د خپلو خاوندانو زامنو ته یا خپلو ورونو ته یا خپلو د ورونو زامنو ته یا د خپلو خوندو زامنو ته یا خپلو ښځو ته یا هغه چا ته چي دوی یې مالکاني سوي وي یا د هغو نارینه وو څخه چي (ښځو ته) احتیاج (اړتیا) نه لري یا هغو هلکانو ته چي دوی د ښځو په اسرارو نه وي خبر.

تشریح:

ښایست او سینګار عرفاً خارجي او کسبي ارائش ته ویل کېږي، چي هغه د لباس یا زېور او نورو شیانو څخه حاصلېږي، ځکه چي د زیبائش (ښایست) لفظ هر قسم خلقي او کسبي زینت ته شامل دئ، او د ښایست پخپل ځان کي که څه هم څو درجې لري لهذا ښځو ته د خپل هیڅ قسم خلقي یا کسبي ښایست د خپلو محارمو سوا بل چا ته ښکاره کول او اظهارول جائز نه دي.

البته په دغو محارمو کي هم د مراتبو فرق سته، مثلاً هغه زینت او ښایست چي دا یې د خپل مېړه (خاوند) په مخ کي ښکاره کولای سي هغه د نورو محارمو په مخ کي نه سي څرګندولای.

یادونه:

د محارمو پېژندنه او د هغو تفصیل د مؤلف په هغه رساله کي چي (د ښځي د پردې شرعي حدود) په نامه ده وګورئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دريم شرط:

دا دئ چي هغه هم ډېر مهم شرط دئ چي اکثره ښځي په اوسنۍ زمانه کي ورڅخه ناخبره دي هغه دا چي ښځي دا فکر کوي چي مونږ خو ښځي يو هم مثل يو او د نارينه په ډول شهوت مونږ نه لرو، لهذا يوه ښځه د بلي ښځي ټوله بدن ته کتلای سي، بلکي داسي نه ده، ځکه د ښځي لپاره مطلق خپل زينت و خپل خاوند ته ښکاره کول جائز دي، بل چا ته په هغه اندازه باطني زينت ښکاره کول که څه هم ښځو ته وي جائز نه دي.

نبي کريم ﷺ فرمايي، چي: يو نارينه دي د بل نارينه عورت ته نه ګوري او يوه ښځه دي د بلي ښځي عورت ته نه ګوري، او دا ډول دوه نارينه دي په يوه بستره کي نه پرېوزي او نه دي دوې ښځي په يوه بستره کي پروزي (۱)

څلورم شرط:

دا دئ چي په سينګار کي به يې داسي شی نه وي استعمال کړی، چي د هغه په کولو سره ښځي ته د نارينه وو نظر او فکر ور واوړي، لکه پايزېبونه په پښو کول، ځکه د جاهليت په وخت کي به ښځو پايزېبونه په پښو کول نو کله چي به يې تګ کاوه نو د پايزېبو آوازونه نارينه وو اورېدل نو نارينه به يې ځان ته متوجه کړ، يا د خوشبويۍ (عطرو) په وهلو (لګولو) سره و ښځي ته د نارينه وو فکر کېږي، خصوصاً چي ښځه بيا د کور څخه ووزي.

نبي کريم ﷺ د دغه ډول عمل کوونکو ښځو په باره کي فرمايي:

عن ابی موسی رضي الله عنه عن النبی ﷺ قال: کل عين زانية، والمرأة اذا استعطرت فهرت بالمجلس فهی کذا کذا يعنی زانية (۲)

ترجمه: د حضرت ابو موسی رضي الله عنه څخه روايت دئ، چي نبي کريم ﷺ وفرمايل: هره سترګه زنا کوونکې ده، ښځه چي کله عطر (خوشبويي) ووهي نو پس دباندي ووزي د نارينه وو د مجلس سره تېره سي هغه داسي يعني

۱: (مسلم: کتاب الحيض، باب التحريم النظر الی العورات).

۲: (الترغيب والترهيب: ج ۳، ص ۸۴).

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه زانيه ده.

پنځم شرط:

د مسلماني ښځي د زينت او سينګار لپاره يو شرط دا دئ، چي په زينت کي به يې د نارينه وو سره مشابهت نه وي کړی يا په سينګار او زينت کي به يې داسي شی نه وي استعمال کړي چي هغه د نارينه وو سره خاص وي يا په زينت او سينګار کي داسي يو عمل اختيار کړي چي هغه عمل په نارينه وو پوري خاص وي. ځکه حضرت ابن عباس ﷺ فرمايي، چي نبي کريم ﷺ لعنت کړی دئ پر هغو ښځو باندي چي د نارينه وو سره يې مشابهت کړی وي او پر هغو نارينه وو باندي چي د ښځو سره يې مشابهت کړی وي.

او دا حديث شريف يوه قاعده ده د مشابهت د نه جواز په باره کي او هغه مشابهت که په لباس کي وي يا په زينت او سينګار کي وي او يا په داسي نورو عملونو کي (۱)

شپږم شرط:

دا دئ چي په زينت او سينګار کي به يې يو ناجايز عمل نه وي اختيار کړی، مثلاً د سر د کوڅيو پرې کول (په هغه اندازه چي د نارينوو سره مشابهت راسي)، يا وروځي کول يا د بلي ښځي وريښتان پر خپل سر باندي ايښوول يعني مښلول او داسي نور.

که څه هم د خاوند لپاره زينت او سينګار کول اولی او ښه کار دئ، خو هغه زينت او سينګار به يې د شريعت مقدسه مطابق وي البته که خاوند د هغې دزينت او سينګار غوښتنه کوله چي هغه په شريعت مقدسه کي جواز نه درلودی نو د خاوند لپاره دي د شريعت حکم نه پرېږدي.

---

[1]: لعن رسول الله ﷺ المشبهين من الرجال بالنساء والمتشبهات من النساء بالرجال (بخاري: كتاب اللباس، ج: ۱۸ ص: ۲۳۹، ط: المكتبة الشاملة ورقم الحديث: ۵۴۳۵).
و هذا الحديث اصل فی عدم جواز تشبه الرجال بالنساء والعكس فی اللباس والزينة (احكام تجميل النساء، ص ۱۰۸).

(c) ketabton.com: The Digital Library

او نبي کريم ﷺ فرمايي، چي د مخلوق اطاعت (پيروي) د الله تعالی په ناراضي کي مه کوئ.

عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا طَاعَةَ لِمَخْلُوقٍ فِي مَعْصِيَةِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ(۱)

او په يو بل حديث شريف کي نبي کريم ﷺ فرمايلي دي، چي: لعنت دي وي پر هغه چا باندي چي ورېښتان ايږدي يا ورايږدي يا وروځي کوي يا يې ورکوي (۲)

اووم شرط:

په زينت او سينګار کي به يې د کفارو يا فاسقانو يا اهل کتاب ښځو سره مشابهت نه وي اختيار کړی او د مسلماني ښځي د زينت او سينګار په باره کي دا يو لوی شرط دئ، ځکه په دغه شرط سره د مسلماني ښځي فرق د فاسقانو او فاجرانو ښځو سره راځي.

او مسلماني ښځي ته الله تعالی د دنيا په ټولو ښځو کي يو خاص امتياز ورکړی دئ مسلمانه ښځه د عامو ښځو په ډول نه ده، بلکي د مسلماني ښځي مرتبه ډېره لوړه ده او هغه د هغه چا څخه بېزاري اختياروي چي د الله تعالی د احکامو لحاظ او مراعت نه کوي، که څه هم بعضي مسلماني ښځي له دغه شرط څخه غافلي دي الله تعالی دي دوی ته هدايت ورنصيب کړي.(۳)

اتم شرط:

په زينت او سينګار کي به داسي شيان نه استعمالوي چي په هغه سره د چا صحت، شکل او صورت او بدن ته نقصان ورسېږي او په داسي شي باندي به زينت او سينګار نه کوي چي آينده نور تاوانونه را منځته کړي.

۱: مسند احمد ج: ۳ ص: ۴۷ ط: المکتبة الشاملة

۲: واشمه والمشتوشمه ... الخ (بخاري: کتاب النکاح، باب لا تطيع المرأة).

۳: و هذا شريط عظيم فی زينة المرأة المسلة و به تتميز عن اهل الفسق والخنا و الفجور ... و هذا الشرط افعل کثرآ فی مجتمعات النساء اليوم (احکام تجميل النساء: ص ۱۱۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه نبي کريم ﷺ فرمايي: لاضرر و لاضرار ... (۱)

دا حديث د زينت او سينګار په سلسله کي يو لوی اصل او قانون دئ، چي د هر هغه شي چي د هغه استعمال نقصان رسوونکی وي په هيڅ صورت کي يې استعمال جائز نه دئ، ځکه شريعت مقدسه د انسانانو د نفع د ډېرښت او د مفاسدو د کمښت ختمولو لپاره راغلی دئ.

الله تعالی چي کوم شيان حرام کړي دي د هغو يوازي او يوازي لامل دا دئ، چي په حراموالي کي د انسانانو د دنيا او آخرت نفع او ګټه وي که څه هم بعض وختونه د حراموالي حکمت زموږ څخه پټ وي. (۲)

نهم شرط:

دا دئ چي د شهرت د لباس څخه به پرهېز کوي، د شهرت د لباس څخه مقصد دا دئ چي د دومره زيات قيمتي لباس اغوستل چي د هغه په اغوستلو سره ښوک په عامو خلکو کي جلا معلومېږي.

يا په بل عنوان باندي د شهرت لباس داسي لباس اغوستل چي ډېر کم قيمته او په اغوستلو سره يې ښوک په عامو خلکو کي جدا معلومېږي، او دا هم يو ډول شهرت دئ.

او د هر ډول شهرت د لباس اغوستونکو لپاره د نبي کريم ﷺ د حديث ارشاد داسي فرمايي:

نبي کريم ﷺ فرمايي چا چي د شهرت لباس واغوستی د قيامت په ورځ به الله تعالی هغه ته د ذلت لباس ور واغوندي او بيا به په هغه کي اور ولګېږي.

تشريح:

په حديث شريف کي د شهرت څخه مراد دا دئ چي د شي ظاهروالی او ښکاره والی د دې لپاره چي په خلکو کي مشهوره سي او د شهرت اندازه د

---

[1]: (ابن ماجه: کتاب الاحکام ص ۷۸۴، ج ۲، باب من بنی فی حقه ما یضر لجاره).

[2]: ان شريعة الاسلاميه جاءت بجلب المصالح والمنافع وتکثيرها و دفع المفاسد والتقليل منها ... والاصل فی هذا قول النبی ﷺ لاضرر و لاضرار (احکام تجميل النساء: ص ۱۱۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلي معاشرې او وطن و علاقې د خلکو د عاداتو څخه معلومېږي، چي د هغو د رواج او عاداتو څخه ډېر قیمتي یا کم قیمته لباس واغوندي، دا شهرت بلل کېږي.(۱)

لسم شرط:

د زینت او سینګار د شرطو څخه یو شرط دا دئ، چي پر مسلماني ښځي باندي دا لازمه ده چي په زینت او سینګار کي اعتدال وکړي، د اسراف څخه ځان وساتي، ځکه په اعتدال نه کولو سره څوک تبزیر او اسراف ته رسېږي او د دې ډېره هم سته چي څوک دي په تکبر او لویي کي اخته سي او خپل مقصد چي محض زینت وو هغه ورڅخه پاته سي.

لهذا د اسراف کوونکو او اعتدال نه کوونکو په باره کي د الله تعالی ﷻ ارشاد مبارک دئ (۲):.

وَلَا تُبَذِّرْ تَبْذِيرًا ﴿٢٦﴾ إِنَّ الْمُبَذِّرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ ۖ وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا ﴿٢٧﴾ (سورة اسراء: ۲۶ – ۲۷ آیتونه)

ژباړه: تاسو زیات اسراف مه کوئ، باور وکړئ چي اسراف کونکي د شیطانانو ورونه دي او شیطان خپل رب لره پوره ناشکره دئ.

یوولسم شرط:

دا دئ چي په زینت او سینګار کي به یې نیت صحیح وي یعني نیت به یې یوازي د زینت او سینګار کولو نه وي بلکي په زینت او سینګار کي به یې نیت دا وي چي د خاوند په مخ کي ښه وایسېږم او خاوند خپل حسن او زینت ته

۱: من لبس ثوب شهرة فی الدینا البسه الله ثوب مذلة یوم القیامة، ثم الهبة فیه ناراً (ابن ماجه: لبس شهرة من الثیاب، ص ۲۵۷).

۲: ولاتسرفوا انه لایحب المسرفین – لانه لا یحب الاسراف و قد ذکرنا ان المفروض من الستر هو یستربه العورة و اما غیره فانما هو علی دفع الاذی والتجمل (تفسیر الماتریدي، ج ۴، ص ۴۰۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

را جلب کړم او د عامو ښځو په مخکې پاکه صافه معلومه سم. ځکه الله پاک هر چا ته پر نېک نيت باندي اجر او ثواب ورکوي.

نو که ښځه زينت او سينګار په دا نيت وکړي چي خاوند ته ښه معلومه او ښه وايسېږم نو الله پاک پر دغه نيت باندي ثواب ورکوي او دا ډول که ښځه د ښه لباس په اغوستلو کي او په زينت او سينګار کولو کي دا نيت وکړي چي په ښه لباس او زينت کي مي نيت د نورو ښځو ترغيب دئ چي نوري ښځي به هم ښه لباس وکړي چي هغه هم د شريعت موافق سي او د خيرن لباس او خيرن بدن څخه ځان وساتي تر څو چي د لباس او بدن د پاکۍ يې عادت سي که څه هم ډېري ښځي زينت او سينګار کوي او دا ډول ښه ښه لباسونه هم اغوندي خو په کور کي د خاوند لپاره يې نه کوي، بلکي چي دوی يوې ښادۍ ته ځي نو زينت او سينګار کوي په دا نيت چي موږ د نورو ښځو په مخ کي ښې معلومي سو نو په دې نيت دوی اجر او ثواب نه سي پيدا کولای، بلکي دغه نيت د دوی لپاره د لويي او تکبر ذريعه او سبب ګرځي.

لهذا په زينت او سينګار کي ښه نيت مراعتول ضروري دي، ځکه چي اجر او ثواب پر نيت باندي مرتب دئ.

﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخۡتَالٖ فَخُورٖ ۝١٨﴾ (سورة لقمان: ۱۸ آيت) (۱)

ژباړه: باور وکړئ چي الله جل جلاله په کبر سره تګ کونکی او فخر کونکی نه خوښوي

۱: انما الاعمال بالنيات و انما لکل امرئ ما نوی ... فهجرته الی ما هجر اليه (بخاري: ص ۱، ج ۱).

د تعليم الاسلام ويب پاڼې له خوا:
www.taleemulislam-radio.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریم فصل

د ښځو د وریښتانو په اړه

د ښځو لپاره د سر د وېښتانو پرې کول (لنډول) جائز دي؟

خصوصاً د ښځې د جمال او زینت یو جزء په وېښتانو کي هم دئ او د وېښتانو اوږدوالی او ډېروالی د ښځي لپاره د جمال او زینت نښاني ده او بیا خصوصاً په تېره سوې زمانه کي د ښځو لپاره اوږده وېښتان پرېښودل د ښځو پر زینت او جمال باندي دلالت کوي.

آن تر دې چي د صحابیاتو ﵅ څخه یوې صحابي ام سلمة ﵂ د نبي کریم ﷺ څخه سوال وکړ چي یا رسول الله ﷺ! زما د سر کوڅۍ سختي اودل سوي دي نو د جنابت د غسل پر مهال د وېښتانو د کوڅیو خلاصېدل ضروري دي که یا؟

نبي کریم ﷺ ورته وفرمایل: چي ستا لپاره درې واره اوبه پر سر باندي اچول کافي دي (چي د وېښتانو بېخو ته ورسېږي) بیا پر نور بدن باندي اوبه واچوه نو ته به پاکه سې.

دا حدیث د صحابیاتو د وېښتانو پر اوږدوالي باندي دلالت کوي.

او دا ډول د ازواجو مطهراتو ﵅ د وېښتانو په باره کي حضرت ابو سلمة ﵁ بن عبدالرحمن روایت کړی دئ، فرمایي چي زه او د حضرت عائشي ﵂ رضعي ورور د حضرت عائشې ﵂ و حضور ته حاضر سوو، نو د حضرت عائشې ﵂ رضعي ورور د حضرت عائشې ﵂ څخه د نبي کریم ﷺ د جنابت د غسل په اړه وپوښتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت عائشې رضي الله عنها يو لوښی د پيالې په اندازه راوغوښتی نو دې غسل پکښې وکړ، زموږ او د دې مبارکې په مابين کې پرده وه ... حضرت ابو سلمه رضي الله عنه بن عبدالرحمن فرمايي چې د نبي کريم صلی الله علیه وسلم د ازواجو مطهراتو ویښتان د وفره (تر اوږو څخه کښته) په اندازه وه.

د دغه حديث شريف څخه دوې خبرې معلومې سوې اول دا چې د نبي کريم صلی الله علیه وسلم په ژوند کې د ازواجو مطهراتو ويښتان نه وه پرې (لنډ)، دوهمه خبره دا چې ويښتان د ښځې لپاره يو نوع مهم زينت دئ، خصوصاً چې د ښځې ويښتان څومره ډېر وي او اوږده وي.

په مخکنيو وختو کې چې به د ښځې خاوند مړ سو نو مېرمن به يې ويښتان کوچني (لنډ) کړه، ځکه چې په زينت کې يې د عدې د تېرېدو تر وخته پورې کموالی راسي.

مګر د څه مودې څخه وروسته هغه عمل (د ويښتانو لنډول) چې د ښځې د بدرنګۍ او د نه ښايست او نه زينت نښانه وه په اوسني وخت کې هغه د زينت او سينګار نښانه جوړه سوې ده.

لهذا د ښځو لپاره د سر د ويښتانو دوفره د اندازې څخه چې تر اوږو د لاندې حصې پورې يې اندازه ده د (صحيح قول مطابق) تر هغه کمول يا لنډول يا د ويښتانو دومره کوچني کول يا لنډول چې د نارينه وو سره يا فاسقو او فاجرو ښځو سره يې مشابهت راسي جائز نه دي، بلکې مکروه تحريمي دي.

که څه هم د خاوند په غوښتنه وي ځکه د الله تعالی ناراضه کول د بنده (مخلوق) د راضي کېدو لپاره جائز نه دي، البته په حج کې يې د تهوله سر د ويښتانو څخه د ګوتې د يوه بند په اندازه پرې کول جايز دي.(۱)

---

[1]: عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ رَافِعٍ مَوْلَى أُمِّ سَلَمَةَ عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ قَالَتْ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي امْرَأَةٌ أَشُدُّ ضَفْرَ رَأْسِي فَأَنْقُضُهُ لِغُسْلِ الْجَنَابَةِ قَالَ لَا إِنَّمَا يَكْفِيكِ أَنْ تَحْثِي عَلَى رَأْسِكِ ثَلَاثَ حَثَيَاتٍ ثُمَّ تُفِيضِينَ عَلَيْكِ الْمَاءَ فَتَطْهُرِينَ ، صحيح مسلم ، ج : ۲ ص : ۲۱۸ ط : المكتبة الشاملة ، ورقم الحديث : ٤۹۷

عَنْ أَبِي بَكْرِ بْنِ حَفْصٍ عَنْ أَبِي سَلَمَةَ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ قَالَ دَخَلْتُ عَلَى عَائِشَةَ أَنَا وَأَخُوهَا مِنْ الرَّضَاعَةِ فَسَأَلَهَا عَنْ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځي لپاره د سر د مخ (پېکي) وېښتان پرېکول یا لنډول جائز دي؟

د سر د مخ د طرف (پېکي) پرېکولو یا لنډولو ته په عربي ژبه کي قـصّه وایي، نو د پېکي په پرې کولو یا لنډولو کي یا کله په اوږدوالي کي د ښځي په زینت یا ښایست والي کي زیاتوالی راولي او د ښځي لپاره زینت کول جائز دي.

لهذا د ښځي لپاره د پېکي وېښتان پرې کول یا اوږدول دواړه جائز دي، البته د فاسقو او فاجرو ښځو سره یا د نارینه وو سره به یې مشابهت نه وي کړی.(۱)

د ښځي لپاره د سر د وېښتانو پرېکول جائز دي؟

د ښځي لپاره د سر د وېښتانو د پرې کېدو حکم په مخکنۍ مسئله کي ذکر سو او د ښځي لپاره د سر د وېښتانو د تراشلو حکم دا دئ که د سر د وېښتانو پرېکول محض د فېشن او زینت لپاره وي جائز نه دي، البته بعض

غُسْلِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنَ الْجَنَابَةِ فَدَعَتْ بِإِنَاءٍ قَدْرِ الصَّاعِ فَاغْتَسَلَتْ وَبَيْنَنَا وَبَيْنَهَا سِتْرٌ وَأَفْرَغَتْ عَلَى رَأْسِهَا ثَلَاثًا قَالَ وَكَانَ أَزْوَاجُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَأْخُذْنَ مِنْ رُءُوسِهِنَّ حَتَّى تَكُونَ كَالْوَفْرَةِ ، مسلم كتاب الحيض ، ج : ۲ ص : ۲۰۰ ط : المكتبة الشاملة ورقم الحديث : ٤٨١

فی الدر المختار عن المجنبی اقطعت شعر رأسها اثمت و لعنت زاد فی البزایه و ان یأذن الزوج لانه لا طاقة لمخلوق فی معصیة الخالق ... فی الاشباه ... و تمنع من حلق رأسها ای حلق شعر راسها ... ان المراد بحلق راسها ازالته سواء کان بحلق او قص او نتف او نورة فلیحرر و المراد بعدم الجواز کراهة التحریم (درالمختار: ، ج : ٦ ص : ۷۲۷،ط: المکتبة الشاملة امداد الفتاوی: ج ۴، ص ۲۲۷ – ۲۲۸).

و فریق یری الاباحة لکنه یشرط عدم التشبه بالرجال والکافر ... و فی هذه الحالة کرهه لها (فتاوی هیئة کبار العلماء: ج ۲، ص ۳۲۹).

[1]: و قد شاع فی هذه الآونة ان تقص المرأة شعرها من الأمام فقط و تسمی هذه الطریقة (الـقَصّة) و قد تکون بحیث تغطی الجبهة فقط او اقصر قلیلاً او اطول قلیلاً و قد اشار الی جواز ذلک بعض العلماء المعاصرین بالشروط السابقه ... الخ.

و فریق یری الاباحة لکنه یشترط عدم التشبه بالرجال ولا الکافرات (احکام تجمیل النساء: ص ۱۲۹).

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوقات د سر د وېښتانو سرونه دوه درې (ښاخونه) وکړي او د هغه وجي د سر وېښتان توپيرې نو بيا يې پرېکول جائز دي. يا په وېښتانو کي کله فرق وي بعضي کوچني وي بعضي غټ وي نو د کوچنيو وېښتانو د غټولو لپاره که د کوچنيو وېښتانو سرونه پريکړي نو هم جائز دي.(۱)

د ښځي لپاره د ناجوړی يا بل عذر د وجي د سر وېښتان خريل يا ډېر کوچني کول جائز دي؟

که چيري د ښځي په سر کي يوه داسي ناجوړي پيدا سي چي د هغې تداوي د سر د وېښتانو سره يا د سر د وېښتانو د اوږدوالی سره نه سي کېدای نو د دغه شرعي عذر پر بناء باندي د سر خريل يا د وېښتانو کوچني کول جائز دي تر څو چي دغه ناجوړي ختمېږي او د ناجوړی تر ختمېدو وروسته بيا يې کوچني کول يې جائز نه دي.(۲)

د فېشن او زينت لپاره ښځي کولای سي چي د سر په وېښتانو کي مختلف ډيزاينونه جوړ کي؟

ښځه د خپل ښايست او زينت د لا زياتوالي لپاره پخپلو وېښتانو کي هر ډول ډيزاين او اندازه اختيارولای سي، البته د لاندي ذکر سوو شرطونو به مراعت کوي:

۱. د وېښتانو په ډيزاين جوړولو يا د يوې خاصي اندازې په خپلولو کي به د وېښتانو پرېکول يا لنډول نه وي.
۲. د وېښتانو د ډيزاين په جوړولو کي به د يوې کافري يا فاسقي او فاجري ښځي سره مشابهت نه وي کړی يا د هغې سره به يې د مشابهت په نيت دغه انداز نه وي خپل کړی.
۳. د وېښتانو په ډيزاين جوړولو کي به يې نيت خاص د خپل خاوند د

۱: فتاوی رحميه: ج ۱۰، ص ۱۲۰.
۲: و لو حلقت المرأة راسها فان فعلت لوجع اصابها لا بأس به و ان فعلت تشبها بالرجل فهو مکروه (هنديه: ج ۵، ص ۴۲۸).

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوښي يا خوشحالۍ لپاره کړې وي.

۴. د وېښتانو په ډيزاين جوړولو کي به دومره وخت نه مصرفوي چي په نورو ضروري او مهمو کارو کي خلل پيدا سي. يا دومره پيسې په مصرف کي چي هغه د اسراف اندازې ته ورسېږي.(۱)

د ښځي لپاره د سر وېښتان د بوک په ډول پر سر باندي يو ځای کول جائز دي؟

مخکنيو ښځو د زينت او جمال لپاره يا د خلکو فکر ځان ته د را اړولو لپاره د سر ټول وېښتان به يې پر سر باندي لوړ جمع او بند کړل، نو د سر کيفيت او شکل به د اوښ د بوک په ډول معلومېدی.

د داسي وېښتانو د انداز د خپلونکو ښځو په باره کي نبي کريم ﷺ فرمايي:

دوې طايفې (ټولۍ) د اور د خاوندانو څخه دي، چي هغه دوې ټولۍ ما نه دي ليدلي، د دوی سره داسي څوک وه چي د هغوی سره به د غوا د لکۍ په ډول چلاخي وې په هغه باندي به خلک وهي، د هغه دوو صنفو (ډولو) څخه يو ډول هغه ښځي دي چي لباس يې اغوستی وي مګر لڅي به وې (چي د بدن جوړ به يې ور څخه معلومېږي، د ډېر تنګوالی څخه يا ډېر نازکوالي څخه).

دوهم صنف (ډول) هغه ښځي چي د خلکو زړونه فحشاء او بدو ته مائلوي، او د دوی مائله کوونکي دي زنا او د هغه لاملونو ته، نو دغو ښځو به د سر وېښتان د اوښ د بوک په ډول جوړول، دغه ښځي به جنت ته نه سي داخلي او نه به د جنت بوی تر پزه کړي که څه هم د جنت بوی رسېږي تر کومه کومه ځايه

۱: عن ابن عمر ﵄ قال قال رسول الله ﷺ من تشبه بقوم فهوه منهم (مشکوة: ج ۲، ص ۳۷۵).

ای من تشبه نفسه بالکفار مثلاً فی اللباس و غيره (مرقات: کتاب اللباس، ج ۸، ص ۱۵۵).

الاصل فی الاشياء الاباحة عند بعض الحنفيه ... وفی الهداية من فصل الحداد ان الاباحة اصل (الاشباه و النظائر: (ج ۱، ص ۲۰۸ – القاعدة الثالثة).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوري.

او په بل روايت کي نبي کريم ﷺ ملعوني (لعنت پر سوی د الله د رحمت څخه ليري) بلل سوي دي.

لهذا د ښځي لپاره د خپل سر وېښتان په داسي شکل او انداز باندي جوړول چي هغه د ټولو وېښتانو د سر پر لوړه حصه باندي جمع کول لکه د اوښ بوک جائز نه دي.

البته هغه ډول وېښتان چي د سر د شا پر حصه باندي يې جمع کړي وي يا د سر پر بله حصله باندي يې جمع کړي وي لکه په اوسني وخت کي چي بعضي ښځي د کور د خدمت (کار) په وخت کي د وېښتانو د حفاظت لپاره يې دغه انداز عملي کړی دئ جائز دئ (۱)

تر څه وخت پوري د وېښتانو پرې کول يا کوچني کول جائز دي؟

د هغو نجونو لپاره چي عمر يې نهو کلونو ته رسېدلی وي، د وېښتانو پرې کول د نورو لويو ښځو په ډول جائز نه دي او د داسي نجونو لپاره چي عمر يې د نهو کلونو څخه کم وي نو د ښايست او زينت يا د بل جائز مقصد لپاره يې د وېښتانو پرې کول يا کوچني کول جائز دي، البته د کافرانو او فاسقانو د مشابهت څخه ځان ساتل ضروري دي.(۲)

پيدائشي وېښتان خريل يا پرې کول ضروري دي؟

په بعضو علاقو او کورنيو کي دا رواج وي چي د کوچنيو نجونو د سر وېښتان نه ورخروي، بلکي له دغه وخت څخه همدغه وېښتان غټ سي او دا

۱: عن ابی هريرة ﷺ قال قال رسول الله ﷺ صنفان من اهل النار ... و نساء کاسيات عاريات مميلات مائلات رؤسهن کاسنمة البخت المائلة لايدخلن الجنة و لا يجدن ريحها و ان ريحها ليوجد من مسيرة کذا کذا (احسن الفتاوی: ج ۸، ص ۷۴ – مسلم: کتاب اللباس والزينة، ص ۲۰۵، ج ۲).

۲: قال العلامة ابن عابدين رحمه الله بل فی محرمات المنع و بنت لتسع فصاعداً مشتهاة اتفاقاً الخ (ردالمختار: ج ۳، ص ۶۴۰).

(c) ketabton.com: The Digital Library

شرعاً جائز نه دي ځکه نبي کريم ﷺ فرمايي، چي: کله چي يو کوچنی وزېږي نو پر اوومه ورځ يې عقيقه (پسه حلال) کړئ او نوم پر کښېږدئ او دا ډول يې سر ورخروئ، که څه هم د سر خريلو په باره کي د اوو کلونو روايت هم راغلی دئ. (١)

د مصنوعي (جوړ سوو) وېښتانو د ايښودلو حکم:

په اوسني وخت کي د وېښتانو ايښودل د خلکو يو عام عادت او رواج دئ. هغه دا چي بعضي نارينه چي نزله (د سر وېښتان يې) ختلې وي يا بعضي هغه ښځي چي د سر وېشتان يې کم وي يا لنډ وي د زينت لپاره نور وېښتان ايږدي، چي د کمو وېښتانو ځای په ډک کړي يا پر هغه لنډو وېښتانو باندي نور وېښتان مښلوي چي هغه په اوږده سي، نو دغه وېښتان چي ورښودل کېږي کله د بل انسان يا د يو حيوان وېښتان وي، د حيوان وېښتان کله پاک وي کله نجس، يا مصنوعي وېښتان د يوې مادې څخه جوړ سوي وي لکه د ټوکره د تار څخه، يا داسي نور...

او دغه ډول وېښتان پر دوه قسمه ايښودل کېږي:

اول ډول دا چي د همېشه لپاره ايښودل سوي چي بيا نه ايسته کېږي.

دوهم ډول هغه دي چي عارضي ايښودل سوي وي که وغواړي ايښودلای سي او بيا يې ايسته کولای سي. د وېښتانو د ايښودلو دواړه صورتونه (ډولونه) که دائمي وي که عارضي وي که ايښوونکی وي او که ور ايښودونکی وي د ټولو په باره کي نبي کريم ﷺ فرمايي:

د حضرت عبدالله بن عمر رضي الله عنه څخه روايت دئ، چي نبي کريم ﷺ وفرمايل، چي: د الله تعالی لعنت دي وي پر هغو ښځو باندي (چي د وېښتانو د اوږدوالي لپاره يا کموالي د وجي د بل نارينه يا ښځينه وېښتان) د خپلو وېښتانو سره يا د بل د وېښتانو سره ورمښلوي او پر هغه ښځه باندي هم د الله تعالی لعنت دئ چي بلي ښځي ته ووايي چي د بل وېښتان زما پر وېښتانو

١: (ترمذي: ج١، ص ١٨٣).

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندي راومښلوه (۱)

حضرت حیمد بن عبدالرحمن بن عوف ﷺ فرمايي چي ما حضرت معاویه بن ابو سفیان ﷺ د حج په کال (په کوم کال چي هغه د خپل خلافت په زمانه کي حج کوی) پر منبر باندي څه ویل ما واورېدل. ده د وېښتانو یوه پنچه د یوه خادم په لاس کي ولیدله وې فرمایل: چي ستاسي علماء چیري دي، ما د نبي کریم ﷺ د دغسي کړونو څخه منع کول اورېدلي دي او ده وفرمایل، چي: بني اسرائیل ځکه هلاک سول چي د هغوی ښځو دغه (د وېښتانو ایښودل یا ورایښودل) شروع کړل (۲)

لهذا د وېښتانو په ایښودلو کي د یوه انسان لپاره د بل انسان وېښتان ایښودل یا د نجس العین حیوان وېښتان ایښودل جائز نه دي بلکي حرام دي.

البته هغه وېښتان چي د حیوان وي د نجس العین حیوان نه وي یا مصنوعي وېښتان یې د یوه شي (مادې) څخه جوړ کړي وي هغه دایمي ایښودل سوي وي یا عارضي جائز دي.

او د دائمي ایښودلو په صورت کي د غسل کولو یا مسح کولو پر مهال یې ایسته کول ضروري نه دي ځکه د سر جزء ګرځي.

او د عارضي ایښودلو په صورت کي د غسل او مسح کولو پر مهال یې ایسته کول ضروري دي.

۱: عن ابن عمر ﷺ ان رسول الله ﷺ قال: لعن الله الواصلة والمستوصلة والوا شمة والمستوشمة (بخاري: باب الوصل،)

او حضرت اسماء بنت ابوبکر صدیق ﷺ فرمايي چي نبي کریم ﷺ وفرمایل، چي: د وېښتانو پر مښلوونکو او ورمښلوونکیو باندي د الله تعالی لعنت وي.

عن اسماء ﷺ بنت ابي بکر قالت لعن ... الواصلة والمستوصلة (بخاری: باب الوصل، ص ۸۷۹، ج ۲).

۲: عن حمید بن عبد الرحمن بن عوف انه سمع معاوية بن ابی سفیان عام حج و هو علی المنبر و هو یقول و تناول ... این علماؤکم سمعت رسول الله ینهی عن مثل هذه و یقول انما هلکت بنو اسرائیل حین اتخذ هذه نساؤهم. (بخاري: ص ۸۷۸، ج ۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

یادونه:

د ایښودلو وېښتانو که دائمي وي او که عارضي وي د ښځي د نامحرم په مخکي او په لمانځه کي د اصل وېښتانو حکم لري یعني ایښودل سوي وېښتان د ښځي هم عورت بلل کېږي.(۱)

د ښځو لپاره د سر د وېښتانو رنګول جائز دي؟

ښځي د خپل سر د وېښتانو د ښایسته کولو لپاره د کېمیاوي مادو څخه جوړ سوي رنګونه هغه که سور رنګ وي یا ژړ یا تور ته نژدې رنګ وي یا په نکریزو باندي رنګوي جائز دي او دا ډول که د ښځي وېښتان په کم عمر کي یا د یوې ناجورۍ د وجي سپین سوي وي په تور رنګ باندي تورول یې هم جائز دي.

د دغه عذر پرته د نورو ښځو چي عمر یې د وېښتانو سپین کېدو ته رسېدلی وي جائز نه دي. البته د ټولو رنګو د استعمال لپاره مناسب دا دئ چي د وېښتانو په رنګولو کي وخت ضایع او عبث نه کړي او دا ډول یې دومره پرله پسې استعمال نه کړي چي بالاخره یې د مجبورۍ پر اساس رنګوي یا د ډېر رنګ د استعمال د وجي وېښتان ورسپین کړي نو بیا مجبوراً یې رنګوي چي سپین وېښتان ښکاره نه سي.(۲)

---

[1]: الوصل بشعر الادمی حرام و کذلک الوصل بشعر نجس من غیر الادمی ... قال العثمانی حفظه الله و الذی یظهر من کتب الحنفیة ان الراجع عندهم القول الثانی و هو تخصیص الحرمة بشعر الادمی ... و لا بأس للمرأة ان تجعل فی قرونها و ذوائبها شیأ من الوبر ... و به ظهر ان اتخاذ القرا مل (و هی خیوط مریر) للنساء جائز ... الخ (تکملة فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۱ – فتاوی هندیه: ج ۵، ص ۳۵۸ – جدید فقهي مسائل: ج ۱، ص ۳۰۱).

[2]: أما خضاب المرأة شعرها لتتزین لزوجها فقد اجاز قتادة کما اخرج عنه عبدالرزاق مصنفه و کذا اجازه اسحاق ... ابن قدامة فی المغنی (ج ۱، ص ۷۶ – تکمله فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۵۰) قال النووي: والاصح والأوفق للسنة استحباب خضب الشیب للرجل والمرأة بصفرة او بحمرة (شرح صحیح مسلم: ج ۱۴، ص ۸۰)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځي لپاره وروڅي کښل (کول یا نري کول) جائز دي؟

په اوسنۍ زمانه کي د فېشن څخه یو دا هم دئ، چي ښځي د خپلو وروڅو د باریک (نري) ښکاره کولو لپاره په تکلیف سره د وروڅو کنارې (څنډي) کوچنۍ کوي یا یې کاږي، نو که یې پخپله وکاږي یا یې بل څوک ور وکاږي جائز نه دي بلکي حرام دي. البته یو هغه وېښتان وي چي عادتاً په وروڅو کي نه بلل کېږي بلکي د وروڅو څخه ماسوا پر تندي باندي راغلي وي نو د هغو وېښتانو کښل جائز دي

او په حدیث شریف کي نبي کریم ﷺ پر کښونکو (نري کوونکو) او ورکښونکو (چي غوښتنه د کښلو ورڅخه کوي) لعنت ویلی دئ، یعني دغه عمل کوونکي دي د الله تعالی د رحمت څخه لیري وي.

پاملرنه:

هغه ښځي چي د وروڅو د نري کولو یا کښلو په عمل باندي اخته وي د دوی لپاره دا فکر په کار دئ، چي د الله تعالی نبي ﷺ د دغه عمل کوونکو ښځو ته بدعایي (ښرا) کړې ده، هغه دا چي د دغه عمل کوونکي دي د الله تعالی له رحمت څخه لیري وي، دا د الله تعالی د نبي ﷺ بدعاء ده او موږ چي د یو عام ښه کس د بدعاء څخه هم ځان ساتو نو د الله د نبي د بدعایي څخه ځان ساتل څومره زموږ لپاره ضروري او لازمي دي.

لهذا د ټولو مسلمانو ښځو لپاره لازمي ده، چي د الله تعالی د نبي ﷺ د دغه بدعاء څخه ځان وساتي او د ښرا څخه د ځان ساتل هغه وخت راتلای سي چي موږ دغه د وروڅو کښل یا نري کولو څخه پرهېز وکړو (۱)

عن ابي الدرداء ﷺ مرفوعاً من خضب بالسواد سود الله وجهه یوم القیامة (کنزالعمال: ج ٦، ص ٦٧١ - احکام تجمیل النساء: ص ۱۷۹).

[1]: حدثنا اسحق بن ابراهیم ... عن عبدالله قال لعن الله الواشمات والمستوشمات والنامصات و المتنمصات ... الخ (مسلم: ج : ۱۱ ، ص : ۵۳ ، ط : المکتبة الشاملة ورقم الحدیث : ۳۹٦٦).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځي لپاره پر مخ باندي راغلي (شنه سوي) وېښتان کښل جائز دي؟

د ښځي لپاره د هغه ځای څخه وېښتان کښل چي عادتاً د انسان پر هغه ځای باندي وېښتان نه شنه کېږي لکه تندی، بارخوګان، غاړه نو که وېښتان پر راشنه سي کښل يې جائز دي، البته چونکه د وېښته عادت دا دئ، چي په کښلو يا غچي کولو باندي د وخت په تېرېدو سره نور ډېرېږي او بل دا چي په کښلو کي يو ډول پر ځان باندي تکليف او اذيت تېرېدل هم دي او دسترګو ديد ته هم تاوان رسوي، په هغه صورت کي چي په تار باندي يې کاږي او که د کريم يه پاوډر په ذريعه يې کاږي، که څه هم دغه وجه نه وي خو په اوله وجه سره يې نه کښل اولی او ښه کار دئ.

دوهم که پر هغه ځای باندي وېښتان را شنه سي چي عادتاً د ښځي پر هغو ځايو باندي وېښتان نه شنه کېږي لکه ږيره، برېتونه نو د داسي وېښتانو د شنه کېدو په صورت کي د ښځي لپاره يې کښل ضروري او لازمي دي.(۱)

د ښځي لپاره د لاسو (بازوګانو) پښو (پنډيو او ورنو) وېښتان خريل جائز دي؟

د ښځو لپاره د بازوګانو او پنډيو وېښتان که د بال صفا په ذريعه وي يا د بل کريم په ذريعه وي ليري کول يې جائز دي، ځکه چي د ښځي په حق کي زينت مطلوب او مقصود دئ او د لاسو و پښو د وېښتانو په ليري کولو کي د خلقت تبدلي هم نه راځي او دا ډول په هغه کي څه دوکه هم نه معلومېږي ځکه يې د وېښتانو ليري کېدل جائز دي.

قوله: النامصات الخ انمص (بفتح النون و سكون الميم) تتف الشعر: و نمصت المرأة الشعر اى نتفته والنامصة هى التى تنتف شعر الوجه ... المتنمصة من تأمرا مرأة اخرى بنتف الشعر عن نفسها و اكثر ما تفعله النساء فى الحواجب و اطراف الوجه ابتغاء للحسن والزينة و هو حرام بنص هذا الحديث اما اذانبتت للمرأة لحية او شارب او عنفقة فاخذها حلال عند الحنفية رحمهم الله (تكملة فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۵).

۱: و فى الشامية (قوله النامصة) ذكره فى الاختيار ايضاً والمغرب النمص نتف الشعر و منه ... فلو كان فى وجهها شعر ينفر زوجها عنها بسببه ففى تحريم ازالته بعدلأن الزينة للنساء مطلوبه للتحسين ... فلا تحرم ازالته بل تستحب (درالمختار: ج ۶، ۳۸۳ ايچ ايم سعيد).

(c) ketabton.com: The Digital Library

البته که چيري يې د وېښتانو په پرې کولو کې څه تکليف او اذيت وي نو نه پرې کول يې بهتره او ښه کار دئ.[۱]

د ښځې لپاره د زيرناف او بغلو د وېښتانو د خريلو حکم:

د زيرناف او بغلو د وېښتانو د خريلو (ليري کولو) د ښځې او نارينه لپاره مستقله شرعي مسئله ده او د فطرت په لسو شيانو کې داخل دئ لهذا د زيرناف او بغلو وېښتان په هفته کې يو وار پرې کول په کار دي، يا په پنځلسو ورځو کې يې پرې کول ضرور دي.

مګر د څلوېښتو ورځو پوري تأخير (ځنډ) ورکول ګناه بلل کېږي مکروه تحريمي دي.

او د وېښتانو ليري کول که څه هم د هر شي په ذريعه يې ليري کول جائز دي مګر د ښځې لپاره د پوډرو يا يو ډول کريم دي د هغه استعمال د چړې (د ماشين د چړې) پر ځای مناسب دئ او د نارينه وو لپاره دواړه مناسب دي[۲]

د ښځې هغه وېښتان چې پخپله يې پرې کړي وي يا خودبخوده ختلي وي نو څه به په کوي؟

د ښځې لپاره هغه وېښتان چې پرې کول يې پخپله موده کې ضروري وي لکه د زيرناف او بغلو وېښتان يا هغه د سر وېښتان چې خودبخوده تويېږي يا ښځه يې قصداً پرې کوي په دواړو صورتو کې د وېښتانو په خاوره کې پټول ښه او بهتر کار دئ يا په داسي ځای کې بايد کښېښودل سي چې هلته نجاست نه وي يعني په غسل خانه يا پای خانه (بيت الخلاء) کې يې غورځول په کار نه

---

[۱]: والحاصل: ان كل ما يفعل فى الجسم من زيادة او نقص من اجل الزينة ... و اما ماتزينت به المرأة لزوجها من تحمير الأيدى او الشفاء والعارضين بما لا يلتبس بأصل الخلقة فانه ليس داخلا فى النهى عندا جمهور العلماء (تكمله فتح الملهم: ج ۴، ص.۱۹۵).

[۲]: و يستحب حلق عانته و تنظيف بدنه بالاغتسال فى كل اسبوع مرةً والافضل يوم الجمعة و جاز فى كل خمسة عشرة و كره تركه و راء الاربعين. قال العلامة الشامي رحمه الله ولا عزر فيما وراء الاربعين و يستحق الوعيد (ردالمختار: ج ٦، ص ۴۰٦ كتاب الحظر والاباحة – مرقات: ص ۲۱۲، ج ۸، باب الترجل).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي، بلکي مکروه دي.

ځکه دا د انسان جزء دي او انسان محترم او معظم دئ بايد احترام او عزت يې وسي او د دې احترام په هغه صورت کي کېدای سي چي د هغه جزء حفاظت وسي او په فتاوای هنديه کي دا خبره ذکر سوې ده چي د نارينه او ښځي لپاره چي د وسواس او بد فکری يو لامل هم دا دئ چي دوی نوکان او وېښتان بې ځايه غورځوي. (۱)

۱: فاذا قلم اظفاره او جز شعره ينبغى ان يدفن ذلک الظفر و الشعر المجزوز فان رمى به لا بأس و ان القا فى الكنيف او فى المغسل يكره ذلک (حاشية الطحطاوى على الدر المختار: ج ۴، ص ۲۰۲، کتاب الحظر و الاباحه).

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورم فصل

د سينګار او زينت د شيانو په اړه دئ

د خاوند لپاره د زينت او سينګار کولو حکم:

* زينت او سينګار د ښځي فطري حق دئ او هره ښځه طبعاً حسين والى او ښايست خوښوي او دا غواړي چي زه ښه وايسېږم، خصوصاً بيا پر ښځي باندي لازم دي چي د خاوند لپاره د شريعت مقدسه په حدودو کي زينت او سينګار وکړي او د ښځي پر زينت او سينګار باندي هم هغه وخت اجر او ثواب مرتب کېداى سي، چي د خاوند لپاره يې کړى وي او دا ډول په شريعت مقدسه کي د هغي ښځي لپاره چي نکاح (واده) يې کړې وي په خيرن لباس او خيرن بدن ګرځېدل مکروه دي، بلکي په شريعت مقدسه کي خاوند ته دا اجازه سته که مېړمن يې د ده لپاره سينګار نه کوي نو تاديباً دي څه محدوده سزا ورکړي، ځکه چي پر مېرمن باندي د خاوند دا حق دئ، چي دا به خپل خاوند ته ځان سينګاروي.

البته په زينت او سينګار کي هغه کېمياوي دواوي استعمالول چي د انسان د وجود اعضاوو ته ضرر رسوونکي وي جائز نه دي، که څه هم د خاوند لپاره زينت او سينګار کوي.(۱)

---

[1]: استعمال أدوات التجمل كتحمير الشفاء لابأس به و كذا تحمير الخدود فلا بأس به لاسيماً للمتزوجة.

تجمل المرأة لزوجها فى الحدود الشروعه ... ليس هناك ضرر طبى ... من استخدام المكياجات (المغنى، ج ١، ص ١٦٨، بحوالهٔ احكام تجميل النساء: ص ٢٠١).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ميک اپ (د سرخي او سفېدي کولو) حکم:

د زينت، سينګار او ميک اپ (سرخی او سفېدي) استعمال د ښځي لپاره چي نکاح (واده) يې کړې وي جائز خو ښه بلکي د خاوند لپاره خصوصاً ښه او بهترين عمل دئ.

خو البته زينت او سينګار د ميک اپ (سرخی او سفيدي) د استعمال شيان اکثر په اوسني وخت کي د نورو خارجي وطنو څخه راځي، لکه: پاوډر، کريم، لوشن او داسي نور د زينت او ميک اپ (سرخی او سفېدي) د شيانو په جوړېدو کي د خنزير يا مردار سوو حيواناتو وازګي استعمالېږي او هغه شرعاً حرام دي.

سوال اوس دا دئ، چي د دغو شيانو استعمال شرعاً جائز دئ کنه؟

په جواب کي بايد وويل سي که دغه د خنزير يا مردارو سوو حيواناتو وازګي يقيني پکښې وي او د يوې کېمياوي دوا په ذريعه يې حقيقت او ماهيت بدل سوی نه وي نو استعمال يې جائز نه دئ.

او که په دغو شيانو (کريم، پاوډر، لوشن او سرخي) کي يوازي د حرامو شيانو د استعمال شک کېدی نو محض د شک پر بنياد باندي د دغو شيانو استعمال نه حرامېږي، تر څو چي يقين نه وي.

او دا ډول که د دغو شيانو (کريم، پاوډر، سرخي او لوشن) په جوړېدو کي يقيني حرام او حلال دواړه استعمالېدل او د هغو حرامو شيانو حقيقت او ماهيت د کېمياوي دواوو په ذريعه بدل سوی وي نو په دغه صورت کي يې د دغه شيانو استعمال جائز دئ.

ځکه چي اوس يې اصلي حقيقت او ماهيت بدل سوی دئ.[1]

---

[1]: قال العلامة الحصكفي رحمه الله عليه ويطهر زيت تنجس بجعله صابوناً به يفتى للبلوى.
و قال ابن عابدين رحمه الله عليه ثم هذه المسئله فرعوها على قول محمد بالطهارة بانقلاب العين الذى عليه الفتوى اختياره اكثر المشائخ ... فصار صابوناً يكون طاهر لتبدل الحقيقة (ردالمختار: باب الانجاس).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مېلمنو او کور به ښځو لپاره د زينت او سينګار کولو حکم:

په اکثره ځايو کي داسي وي چي ښځي يو ځای مېلمنې وي نو زينت او سينګار کوي هغه نو کله پخپله کور کي زينت او سينګار وکړي يا ولاړه سي آرايشګاه ته هلته په ځان سينګار وکړي او دا ډول کور به ښځي چي دوی ته مېلمنې راځي نو دوی هم د مخکي مېلمنو په ډول پخپل کور کي ځان سينګار کړي يا ولاړي سي آرايشګاه ته هلته ځان سينګار کړي او د دواړو که مېلمنې وي که کور به ښځي وي په دې نيت ځان سينګاروي چي زه ښه وايسېږم يوازي د دغه نيت لپاره ډېري پيسې مصرفوي.

لهذا دغه خيالات او نيتونه يوازي په احساس کمتري کي لوېدل دي، نو د دغو ښځه ځان ساتل په کار دي او دغه سينګار او مصرف چي دې ښځو په ځان وکړ دايې د بل لپاره سينګار او مصرف وکړي.

نبي کريم ﷺ د هغو ښځو په باره کي چي د بل لپاره يې سينګار کړی وي فرمايي چي په اجنبيانو (پرديو) کي د زينت سره تلونکې ښځه داسي ده لکه د قيامت د ورځي په تاريکه کي چي په هغې کي هيڅ نور نه وي.

د دې حديث ځخه معلومه سوه چي د بل لپاره زينت کول د قيامت په ورځ به په هغه تاريکيو کي وي، الله تعالی دي موږ او تاسي د قيامت د تاريکيو ځخه وساتي.(۱)

د خاوند ځخه ماسوا د نورو محارمو په مخکي د سينګار کولو حکم:

د خاوند ځخه ماسوا د نورو هغه محارمو چي د ګرد عمر لپاره يې نکاح نه سي ورسره صحيح کېدای لکه پلار، ورور، وراره، خوريی، اکا، ماما او داسي نورو په مخ کي زينت او سينګار کول د ښځي لپاره في نفسه خو جائز دي، البته په اوسنۍ زمانه کي د اکثرو خلکو په زړو کي فساد ډېر دئ او په اکثرو کورو کي د زړو د فساد او د اخلاقو د فساد اسباب موجود دي لکه تلوېزيون، وي

۱: عن ميمونة بنت سعد رضي الله عنها قالت قال رسول الله ﷺ مثل الرافلة فی الزينة فی غير اهلها کمثل ظلمة يوم القيامة لا نور لها (ترمذي: باب ما جاء فی کراهية خروج النساء)

(c) ketabton.com: The Digital Library

سي آر، او داسي نور اسباب او بیا خصوصاً په هغو کورو کي چي د خاوند قریبان لکه د خاوند ورور، د اکا زوی او داسي نور هم یو ځای ورسره اوسي، نو د دغو وجوهاتو پر بنیاد باندي د ښځي لپاره د پردیو په مخکي خو بالکل جائز نه دئ او د خپلو محارمو په مخکي د ښځي لپاره زینت او سینګار کول مناسب نه دي، ځکه د فتنې څخه نه سي خالي کېدای، لهذا پرهېز ورڅخه کول په کار دي.[1]

د ښځي لپاره د لب شیرین کولو حکم:

په اوسني وخت کي ښځي د زینت او سینګار لپاره پر شونډانو د لب شرین په نامه یو ډول سور رنګ استعمالوي او دغه لب شرین (لپ ستیک) دوه قسمه دئ، یو قسم یې هغه دئ چي کله پر شونډانو باندي استعمال سي نو د ډېري غوړزګی. له وجي د اوداسه او غسل کولو په صورت کي اوبه اصل شونډانو ته یا د شونډانو پوست ته نه رسېږي.

او دوهم قسم یې هغه (لب شرین) دئ، چي کله پر شونډانو باندي استعمال سي نو د اوداسه او غسل کولو په صورت کي اوبه اصل شونډانو ته یا د شونډانو پوست ته رسېږي.

نو لهذا في نفسه د دواړو قسمونو (ډولونو) لب شرین استعمال جائز دئ، البته د اوداسه او غسل کولو په صورت کي د اول قسم (ډول) لب شرین له شونډانو څخه پاکول ضروري دي، تر څو په اوداسه او غسل کولو کي اوبه اصل شونډانو ته یا د شونډانو پوست ته ورسېږي او که د اوداسه سره دغه اول ډول لب شرین استعمال کړی وو نو د لمانځه د ادا کولو پر مهال یې پاکول ضروري نه دي.[2]

---

[1]: (حواله احسن الفتاوی: ج ۸، ص ۶۸).

[2]: و اما التحمیر و نحوه فیجوز باذن الزوج و فی داخل البیت و یحرم بغیر اذن الزوج و خارج المنزل (الفقة الاسلامي و ادلته: ج ۴، ص ۲۶۸۳، کتاب الحظر و الاباحة).

و قال العلامة الحصکفي رحمه الله علیه: و لا یمنع الطهارة بخلاف نحو عجین.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځي لپاره د باڼوګانو د رنګولو حکم:

ښځي بعض اوقات د زينت او سينګار لپاره خپل باڼوګانو ته رنګ ورکوي او د باڼوګانو رنګول پر دوه ډوله دي يو هغه مادي استعمالېږي، چي د اوداسه او غسل کولو په صورت کي اوبه اصل وېښتانو ته نه رسېږي، په دغو صورت کي که څه هم د باڼوګانو رنګول جائز دي خو د اوداسه او غسل په کولو کي يې د رنګ ليري کول يا زائلول ضروري دي تر څو اوبه اصل وېښتانو ته ورسېږي، او په هغه اوداسه او غسل باندي لمونځ صحيح سي.

دوهم ډول د باڼوګانو په رنګولو کي هغه مادې استعمالېږي چي د اوداسه او غسل په کولو کي اوبه اصل وېښتانو ته رسېږي نو د دغه رنګ استعمالول جائز دي او د اوداسه او غسل کولو په صورت کي يې ليري کول او زائلول هم ضروري نه دي(۱)

د ښځو لپاره د ستر ګو مصنوعي (نقلي) باڼوګانو ايښودل يا پر اصلي باندي نور مښلول جائز دي؟

ښځي د زينت لپاره پر خپلو باڼوګانو باندي مصنوعي (نقلي) باڼوګان لګوي (مښلوي) ځکه چي بيا د دوی باڼوګان ګڼ او اوږده معلوم سي، د دغو باڼوګانو د لګولو (مښلولو) لپاره يو ډول مخصوص لوشن (کريم) او ماده ده، چي په هغه باندي مښلي که څه هم بعض اوقات د څه وخت (څو ساعتو) لپاره دغه باڼوګان لګول کېږي، د باڼوګانو د لګولو (مښلولو) د حکم دوه لحاظه دي يو طبي لحاظه دئ او يو فقهي لحاظه دئ.

و قال ابن عابدين رحمه الله ای لعلک و شمع و قشر سمک ... فی شرح المنية فی العجين و استظهر المنع لان فيه لزوجة و صلابة تمنع نفوذ الماء (ردالمختار: مطلب فی ابحاث الغسل،)

۱: و يجب ای يفرض غسل کل ما يمکن من البدن بلا حرج مرة کأذن و سرة و شارب، حاجب... و لا يمع الطهارة و نيم ای خرء ذباب ... و لو جرمه به يفنى (فتاوی محموديه: ج ۱۹، ص ۳۳۲ – الدر المختار: مطلب ابحاث الغسل،)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د طبي لحاظه دومره عرضول كافي دي چي د دغه مصنوعي (نقلي) باڼوګانو پر اصلي باڼوګانو مښلول پر اصلي باڼوګانو باندي زور راولي او پر طبيعي نشو و نما او پوست هم ورڅخه متأثر كېږي او دوهم دا چي پخپله د باڼوګانو د مښلولو لوشن (كريم) نقصان رسونكى دئ او خصوصاً د باڼوګانو تعلق بيا خاص د ستركو سره دي او ستركي نازک او هم باريک عضوي بلل كېږي او تاوان ژر ور رسېږي.

لهذا طبيبان د مصنوعي (نقلي) باڼوګانو پر اصل باڼوګانو باندي د مښلولو اجازه نه وركوي نو پرهېز ورڅخه كول په كار دي.

او د فقهي د لحاظه د مصنوعي (نقلي) باڼوګانو لګول چي د بل انسان او نجس العينْ حيوان وېښتان نه وي جائز دي.

كه چيري دغه باڼوګان دائمي لګول سوي وه نو جزء يې ګرځي د اوداسه او غسل كولو په صورت كي يې ليري كول ضروري نه دي او كه عارضي لګول سوي وه، چي بيرته په اسانۍ سره ايسته كېداى سي او يا كه پاته سي نو او به نه ور رسېدلې نو د اوداسه او غسل كولو په صورت كي د دغه ډول باڼوګانو ليري كول ضروري دي تر څو چي اودس او غسل يې صحيح سي.[1]

د ښځي لپاره پر تندي، شونډانو يا نور بدن باندي خالونه وهل جائز دي؟

د تېري زمانې څخه د ښايست لپاره خصوصاً په ښځو كي دا عادت را روان دئ چي پر تندي باندي د ښايست لپاره خال وهي او بعض نارينه هم په

---

[1]: الوصل بشعر الادمي حرام و كذلک الوصل بشعر نجس من غير الادمي ... قال العثمانى حفظه الله تعالى والذى يظهر من كتب الحنفية ان الراجح عندهم القول الثاني و هو تخصيص الرحمة بشعر الادمى ... و لا بأس للمرأة ان تجعل فى قرنها و ذوائبها شيأ من الوبر ... و به ظهر ان اتخاذ القرامل (و هو خيوط حرير) للنساء جائز الخ (تكمله فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۱).

قال الطبيب ابوبكر ... مادة اتثبيت الرموش الصناعية تؤثر على الرموش الطبيعية ... و ينصح الحباء الرمد بعدم استخدامها على الاطلاق (احكام تجميل النساء: ص ۱۹۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه ناوړه عمل باندي مبتلا دي چي پر لاسو باندي يا د بدن پر يو بل ځای باندي د ستني په ذريعه يا د يوې بلي آلې په ذريعه خالونه پر بدن باندي زخم جوړ کړي بيا په هغه زخم کي رانجه يا اهاک واچوي نو د جوړېدو وروسته شين معلومېږي، نو هغه که خپل نوم يا نور نقش او عکسونه پر بدن باندي ليکلي يا رسم کړي وي او په اوسني وخت کي دغه عمل د کفارو د ملکو ښځه د فېشن په طريقه او شکل کي د مسلمانانو په ملکو کي رائج سوي دي، چي د دغه عمل ښځه خصوصاً نوي ځوانان او نجوني متأثره سوي دي.

نبي کريم ﷺ پر خال وهونکي او ور وهونکي ښځي باندي د الله تعالی لعنت ويلی دي.

لهذا د ښځو او نارينه وو لپاره پر تندي يا شونډانو يا د بدن پر نورو اعضاوو باندي د ښايست لپاره خالونه وهل جائز نه دي او که د کوچنۍ نجلۍ پر تندي يا شونډانو خالونه ووهي نو ګناه يې پر وهونکي ده نه پر کوچنۍ نجلۍ باندي.(۱)

د غاښو باريک (نري) کول جائز دي؟

د ښايست د زياتوب لپاره بعضي ښځي د مخ د طرف غاښونه په يوه ذريعه سره نري کوي يا د ښايست لپاره د غاښو په مابين کي خلاء (پراخي) راولي نو د دغسي ښځو چي د ښايست او زينت لپاره د غاښو په مابين کي خلاء (جلا والی) راولي نبي کريم ﷺ پر هغوی باندي لعنت ويلی دئ او پر هغه چا باندي يې لعنت ويلی دئ، چي د الله تعالی د خلقت بدلونکی وي. لهذا د ښځي او نارينه وو لپاره د غاښو باريک (نري کول) او د غاښو په مابين کي خلاء

---

[1]: عن ابن عمر رضي الله عنه رسول الله ﷺ لعن الواصلة و المستوصلة و الواشمة و المستوشمة.
قوله: و الواشمة و المستوشمة اما الواشمة ففاعلة و الوشم و هو ان تغدز ابرة و نحوها فی ظهر الكف او المعصم، او الشفة من بدن المرأة حتى يسل الدم ... و الوشم حرام بنص هذا الحديث على الفاعلة و المفعول لها باختيارها و الطالبة له و قد يفعل بالبنت و هی طفلة فتأثم الفاعلة ... لعدم تكليفها (تكمله فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۳).

(c) ketabton.com: The Digital Library

(جلاوالی) راوستل جائز نه دي.(۱)

د ښځي لپاره د سرو زرو يا سپينو زرو غاښونه ايښوول يا د هغو پوښونه ورکول جائز دي؟

بعض اوقات د انسان يو يا دوه غاښونه ښوري يا يې بالکل وکاږي نو د غاښو د ښورېدو په صورت کي د نارينه او ښځو لپاره هغه غاښو ته د سرو زرو يا سپينو زرو پوښ (خول) ورکول يا د سرو يا سپينو زرو په تار باندي تړل يا هغه غاښونه کښل د هغو پر ځای باندي نور د سرو يا سپينو زرو غاښونه ايښودل جائز دي.

البته د سرو زرو پر ځای که د سپينو زرو غاښونه کښېښودل سي نو په اتفاق به هم عمل وسي او اولی او بهتر هم دي.

لهذا د سرو زرو او سپينو زرو غاښونه ايښوول دواړه جائز دئ خو د سپينو زرو غاښونه اولی او بهتر دي.

يادونه:

هر هغه غاښونه چي دائماً يعني چي بيا نه ايستل کېږي، ايښودل سوي وي نو د اوداسه او غسل کولو په صورت کي ليري کول يا ايسته کول ضروري نه دي اودس او غسل ورسره صحيح کېږي او که دائماً ايښودل سوي نه وي نو د اوداسه او او غسل کولو په صورت کي ليري کول ضروري دي تر څو چي اودس او غسل يې صحيح سي.(۲)

---

[1]: عن عبدالله قال: لعن الله الواشمات او مستوشمات والنامصات و المتنمصات و المتفلجات للحسن المغيرات خلق الله.

قوله: والمتفلجات: جمع المتفلجة و هی المرأة التی تبرد مابین اسنانها (بالمبرد) الثنايا والرباعيات لتحدث فرجة بينها ... و يقال له ايضاً الوشر (تکملة فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۵).

[2]: ولا يشد سنة المتحرک بذهب بل بفضة وجوزهما محمد رحمة الله عليه ... فعندالامام يتخذ ذلک من الفضة فقط و عندالامام محمد رحمة الله عليه يتخذ من الذهب ايضاً. (الدرالمختار مع رد

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځو لپاره د سرو او سپينو زرو د استعمال حکم:

د ښځو لپاره د سرو او سپينو زرو امېل، والي، بنګړي، انګشترۍ او داسي نور د ټولو استعمال د علماوو په اتفاق سره جائز دئ او د نارينه وو لپاره يې استعمال بالاتفاق ناجائز او حرام دئ. البته د نارينه وو لپاره يوازي تر يوه مثقال په کمه اندازه د سپينو زرو د انګشترۍ استعمال جائز دئ.(۱)

يوازي د اظهار او نمايش لپاره د سپينو زرو استعمال جايز دئ؟

د سرو او سپينو زرو استعمال په نيت د نمايش او په هغه کي په دې نيت ځان ښکاره کول جائز نه دي ځکه نبي کريم ﷺ فرمايي: اې د ښځو معاشرې (ټولني)! ايا په سپينو زرو سره ستاسي ښايست نه راځي.

خبردار! ستاسي څخه چي کومه ښځه د اظهار او ځان ښکاره کولو لپاره سره زر استعمالوي د دغه اظهار د وجي څخه به خامخا پر هغه باندي دوی ته عذاب ورکول کېږي.(۲)

د ښځو لپاره داسي زېور استعمالول چي اواز لرونکي وي جائز دي؟

څه ډول چي د نارينه وو لپاره ښځو ته کتل د نارينه د نفس د راپورته کېدو

المختار: ج ٦، ص ٣٦٢، فصل فى اللبس، سعيد).

قال رحمه الله (و شد السن بالفضة) اى يحل شد السن المتحرک بالفضة ولا يحل بالذهب و هذا عند ابی حنيفة رحمه الله و ابي يوسف رحمه الله و الاصل الحرمة قيهما فاذا حل التضبيب باحرهما حل بالاخر ... و قد زالت بالادنى و هو الفضة ... الخ (تبيين الحقايق: ج ۷، ص ۳٦، فصل فى النظر والمس – فتاوى محموديه: ج ۱۹، ص ۳۴۹).

۱: عن ابی موسی اشعري رضي الله عنه رسول الله ﷺ قال: حرم لباس الحرير والذهب على ذکور امتی و احل لاناثهم (الترمذي: ج ۱، ص ۳۰۲).

قال العلامة ظفر احمد العثماني رحمه الله و فيه ايضاً يجوز للنساء لبس انواع الحلى کلها من الذهب والفضة والخاتم والحلقة والسوار و الخلخال و الطوق والعقد التعاويذ والقلائد و غيرها (اعلاء السنن: ج ۱۷، ص ۲۸۹).

۲: عن اخت لحذيفة ان رسول الله ﷺ يا معشر النساء اما لکن فی الفضة ما تحلين به اما انه ليس منکن امرأة تحلى ذهبا تظهره الاعذبه به (رواه ابو داود، مشکوة: ج ۱، ص ۳۷۹).

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبب کېږي، دا ډول د ښځو آواز او پر دوی باندي هغه آواز لرونکي زېور هم د نارینه وو د نفس د راپورته کولو سبب جوړېږي او د دې څخه ماسوا په بې شمېره احادیثو کي دا خبره واضح سوې ده، چي د هري کنټې (ږغ لرونکي) سره شیطان وي.

حضرت مفتي محمد شفیع صاحب رحمة الله علیه فرمايي، چي: د آیت په شروع کي ښځي د نارینه په مخکي د خپل زینت د ښکاره کولو څخه منع سوي وې (وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ) او د دغه آیت په آخر کي نور هم تاکید دئ، چي د ښایست ځایونه لکه: سر، سینه او داسي نور دي خو خامخا پټول ضروري دي او دا ډول د خپل مخفي زینت ښکاره کول هر ډول چي وي جائز نه دي.

په زېوراتو کي داسي شی لګول چي هغه آواز لرونکی وي یا یو زېور د بل زېور سره د جنګېدو په صورت کي چي آواز کوونکی وي او هغه آواز نامحرم نارینه واوري د دا ډول زېوراتو استعمال د ښځو لپاره د دغه آیات له نظره جائز نه دئ او ډېر فقهاء فرمايي چي د زېور آواز د نامحرمو نارینه وو باندي اورېدل په دغه آیت باندي ناجائز بلل سوي دي.

نو پخپله د ښځي آواز اورېدل د دغه څخه هم ډېر سخت ناجائز دي.

لهذا د ښځو لپاره هر هغه اواز لرونکی زېور یا چي د هغه په جنګېدو سره آواز ورڅخه پیدا کېږي استعمال یې جائز نه دئ البته مناسب دا دئ، چي د څلورو بنګړیو پر ځای چي نري وي دوه غورس (پنډ) بنګړي جوړ کړي تر څو د آواز پیدا کېدو بېره لیري سي.[1]

---

[1]: عن بنانة مولاة عبدالرحمن بن حيان الانصاري كانت عند عائشة رضي الله عنها اذ دخلت عليها بجارية و عليها جلاجل يصوتن فقالت لا تدخلنها علي الأن تقطعن جلاجلها سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول لا تدخل الملائكة بيتاً فيه جرس (مشكوة: ص ٣٧٩).

عن عمر بن خطاب رضي الله عنه قال: سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول مع كل جرس شيطان (مشكوة: ص ٣٧٩ – معارف القرآن: ج ٦، ص ٤٠٦، سورة النور).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځو لپاره د سرو او سپینو زرو ماسوا اوسپنه، پیتل او داسي نور استعمال جائز دئ؟

شریعت مطهره د هر ډول سرو او سپینو زرو استعمال د ښځو لپاره جائز کړی دئ. البته په اوسني وخت کي د زېوراتو په توګه د وسپني، پیتل او داسي نورو معادنو څخه جوړ امېلونه، بنګړي، والي، انګشترۍ او داسي نور ښځي د زینت لپاره استعمالوي، د ښځو لپاره د دغه معادنو څخه د جوړو د زینت د شیانو د استعمالولو په حکم کي د علماوو د مکروه تحریمي او تنزیهي بېلابېل نظرونه دي.

لهذا د اوسپني، پیتل او داسي نورو معادنو څخه جوړ د ښځي د زینت شیان لکه امېل، بنګړي، والي او داسي نور د استعمال څخه پرهېز کول ښه او بهتر کار دئ، ځکه چي د استعمال په صورت کي یې څه نه څه کراهت سته.(۱)

د پلاستیک او ښیښه یي بنګړو په لاسول جائز دي؟

د پلاستیک او ښیښه یي بنګړو په لاسول د ښځو لپاره جائز دي، البته د ښیښي یا هغه پلاستیکي بنګړي چي اواز لرونکي وي په داسي ځای کي یې په لاسول جائز نه دي چي د هغوی آواز تر نامحرمو نارینه وو تر غوږو پوري رسېږي.(۲)

۱: قال العلامة ابن عابدین رحمه الله تحت قوله : (فیحرم بغیرها) و فی الجوهرة و التختم بالحدید والصفر و النحاس و الرصاص مکروه للرجال والنساء (درالمختار: ج ٦، ص ۳۵۹). و اما المعدن الحدید فلعله غیر هذه الانواع ... والأحوط الترک (امدادالاحکام: ج ۴، ص ۳۵۹ – فتاوی رشیدیه: ص ۴۹۱).

۲: ولا یتختم بغیرها کحجر و ذهب وحدید و صفر و رصاص و زجاج وغیرها (تنویرالابصار: کتاب الکراهة فصل افی اللباس).

یجوز للنساء لبس انواع الحلی کلها من الذهب والفضة والخاتم والحلقة والسوار والخلخال والطوق (اعلأن السنن: ج ۱۷، ص ۲۸۹، کتاب الحظر).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځو لپاره د پایزېبونو په پښو کول جائز دي؟

اسلام ښځو ته د پردې (حجاب) کولو حکم کړی دئ او د هر هغه عمل کولو څخه يې منع کړې ده، چي هغه د بې حيايي باعث کېږي. ځکه د ښځي لپاره پايزېبونه په پښو کول يو ډول بې حيايي ده او بعضي اوقات د دغه وجي غټي غټي فتنې او فسادونه جوړېږي.

دوهم دا چي پايزېبونه په پښو کول د شرعي پردې (حجاب) سره منافي دي ځکه الله تعالى د پردې کولو په اړه فرمايي:

وَلاَ يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِن زِينَتِهِنَّ (سورة النور: ۳۰ آيت)

ترجمه: او دوی (ښځي) دي خپلي پښې (د ځمکي سره) نه وهي د دې لپاره چي معلوم سي هغه څه چي دوی (ښځي) يې پټوي د خپل زينت څخه.

يعني دوی (ښځي) دي داسي تګ نه کوي چي هغه پټ زينت چي دې کړی وي معلوم سي.

لهذا هر هغه د ښايست شی چي هغه د استعمال په صورت کي اواز کوونکی وي لکه پايزېبونه په پښو کول يا د ده په ډول نور داسي شيان استعمالول جائز نه دئ بلکي حرام دئ. (۱)

په داسي حال کي چي د ښځي اسم الله په غاړه وي پای خانې يا غسل خانې ته تګ جائز دئ؟

په ښځو کي د اسم الله په نامه باندي د سرو زرو يا سپينو زرو د غاړې يو ګل دئ، پر هغه ګل باندي د (الله جل جلاله) په لفظ باندي د الله نوم مبارک ليکل سوی وي، که څه هم په عامو حالاتو کي د اسم الله په نامه د زرو څخه جوړ سوی

۱: وعن بنانة مولاة عبد الرحمن بن حبان الانصاري كانت عند عائشة رضي الله عنها اذا دخلت عليها بجارية و عليه جلاجل يصوتن فقالت لاتدخلها على الا ان تقطعن جلاجلها سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم لاتدخل الملائكة بيتاً فيه جرس (مشكوة: كتاب اللباس، ص ۳۷۹ - امداد الاحكام: ج ۴، ص ۱۳۷).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګل په غاړه کول جائز دي، البته د پای خانې (مکان) او غسلخانې ته د تګ په صورت کي که دغه د الله نوم په يو ټوکر يا بل شي کي پټ يا پيچلی نه وي نو د غاړي څخه يې ليري کول يا کښل ضروري دي.

او که په يو ټوکر کي پټ يا پيچلی وي يعني پوړنی پر واچوي او يا يې په کميس کي واچوي بيا پروا نه لري د غاړي څخه خلاصول نه غواړي.(۱)

د ښځو لپاره داسي ساعت په لاسول چي سره يا سپين زر پکښي استعمال سوی جائز دي؟

د ښځو لپاره که څه هم د سرو او سپينو زرو استعمال که هغه لږ اندازه وي يا ډېره اندازه وي جائز دي، البته که د استعمال په هغو شيانو کي سره زر استعمال سي چي د هغه سرو زرو استعمال يې مقصود دي نه وي، بلکي مقصود اصلاً هغه بل شی وي. لکه هغه ساعت چي په هغه کي سره زر استعمال سوي وي ځکه د ساعت څخه مقصود د وخت معلومول دي د سرو زرو استعمال يې پکښي غير مقصود دي دئ.

لهذا د ښځو لپاره هغه ساعت چي په هغه کي سره زر يا سپين زر استعمال سوی وي جائز نه دئ او د نارينه وو لپاره بيا په طريقه اولی جائز نه دئ بلکي حرام دئ.(۲)

د ښځو لپاره داسي ساعت په لاسول چي لاسبند يې د اوسپني يا پيتل وي جائز دئ؟

د اوسپني يا پيتل استعمال دوه صورته لري:

يو صورت هغه دئ، چي د اوسپني يا پيتل په لاسول بذات (پخپله) مقصود وي لکه اکثر اوقات يې خلک د زينت او فېشن لپاره يې په لاسوي لکه بنګړي يا زنځير.

۱: عن انس ﷺ قال کان رسول الله ﷺ اذا دخل الخلاء وضع خاتمه (ابو داود: ص ۴، ج ۱)

۲: و يحرم استعمال الذهب والفضة للرجال والنساء فى الآنية ووسائل الکتابة والزينة ... کما لايجوز الساعات والاقلام ... الخ (الفقة الاسلامى وادلته: ج ۴، ص ۲۶۳۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم هغه صورت دئ چي اوسپنه یا پیتل او داسي نور بذات خود (پخپله) مقصود نه وي بلکي د بل شي د بندولو لپاره استعمالېږي، لکه ساعتونه چي مقصود يې د ساعت لاس بند نه دئ بلکي ساعت دئ خو د لاس بند په ذریعه ساعت بند وي.

لهذا بذات خود خالي اوسپنه یا پیتل د زینت لپاره په لاسول جائز نه دي او هغه اوسپنه یا پیتل چي مقصود يې د اوسپني یا پیتل په لاسول نه وي بلکي یوازي په هغه باندي بندول مقصود وي جائز دي.(۱)

د ښځي لپاره داسي انګشترۍ په ګوته کول چي غمي يې د ډبري یا بل شي وي جائز دي؟

د ښځو لپاره داسي انګشترۍ په ګوته کول چي غمی يې د ډبري وي یا د ډبري د جنس څخه یا د بل شي وي جائز دئ(۲)

د ښځو لپاره د پزي او غوږو سوري کول جائز دي؟

ښځه که لویه یا کوچنۍ وي د پزي او غوږو سوري کول د زینت لپاره چي په پزه باندي تېک وکړي او په غوږو باندي والي وځړوي جائز دي. ځکه د ښځو دغه عمل د نبي کریم ﷺ په زمانه کي هم وو سره د دې چي نبي کریم ﷺ د ښځو په دغه عمل خبر وو دوی يې د دغه عمل څخه منع کړي نه دي.

لهذا د پزي او غوږو سوري کول د لویي ښځي لپاره او کوچنۍ نجلۍ لپاره جائز دي.(۳)

---

[1]: یغتفر فی التوابع مالا یغتفر فی غیرها (الاشباه والنظائر: ص ۱۲۱ – احکام الفتاوی: ج ۸، ص ۲۱۳).

[2]: والاباحة ضرورة التختم والنموذج ... والحلقة هی المعتبرة لأن قوام الخاتم بهما و لا معتبر بالفص حتی یجوز من الحجر (تبیین الحقائق: فصل فی اللباس، ص ۳۵ – ۳۶، ج ۷).

[3]: لا بأس بکی البهائم للعلامة و ثقب اذن الطفل من البنات لانهم کانوا یفعلونه فی زمن رسول الله ﷺ من غیر انکار (رد المختار: ج ٦، ص ۳۸۸، فصل فی البیع، سعید)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځو لپاره د لاسو او پښو د سره کېدو حکم:

د ښځو لپاره د لاسو او پښو سره کېدل د ډېر وخت څخه د ښځو عادت دئ، په اوسني وخت کي هم ښځي د خپلو لاسو او پښو د زينت لپاره په نکروځو باندي د خپلو لاسو پر رسته او چپه طرفو او د پوښو پر راسته طرف نقش او نګار او په مختلفو ډيزاينو باندي سره کوي.

د ښځو لپاره په هر ډول ډيزاين باندي لاسونه او پښې په نکروځو سره کول جائز خو څه بلکي بهتر او افضل کار دئ.

ځکه حضرت عائشة رضي الله عنها فرمايي، چي: يوه ښځه په ستر کي نبي کريم صلی الله عليه وسلم ته راغله د دې سره يو خط وو غوښتل يې چي نبي کريم صلی الله عليه وسلم ته يې ورکړي کله چي دې نبي کريم صلی الله عليه وسلم ته خط ونيوی نبي کريم صلی الله عليه وسلم خپل لاس ورڅخه را ايسته کړ او نبي کريم صلی الله عليه وسلم وفرمايل: ما ته نه ده معلومه چي دغه لاس د نارينه دئ او که د ښځي؟

هغې ښځي ورته وويل: نه! دا د ښځي لاس دئ، نبي کريم صلی الله عليه وسلم وفرمايل: که ښځه يې نو خپل نوکانو يعني لاسونو ته تغير ورکړه، يعني په نکروځو يې سره کړه.

لهذا د ښځو لپاره لاسونه او پښې په نکروځو سره سره کول افضل کار دئ.

البته د لمونځو په وخت کي پر لاسو او پښو باندي نکروځي ايښوول مناسب نه دي، ځکه چي د لمانځه د قضا يا تأخير بېره سته.

دوهم په بعضو علاقو کي د ښاديو پر مهال ښځي د لاسو او پښو د سره کېدو لپاره خاص يو پروګرام جوړوي چي په هغه کي داسي عملونه تر سره کېږي چي د شرعي حدودو څخه دباندي وي، لکه عکسونه اخيستل، نامحرم

الاستفسار: هل يجوز ثقب أنف النساء؟ الاستبشار ... ان كان للتزين يجوز كما فى ثقب الاذن ... يجوز قياساً على ثقب الأذن (نفع المفتى والسائل: مجموعة الرسائل اللكهنوى، ج ۴، ص ۱۹۴).

(c) ketabton.com: The Digital Library

نارينه او ښځينه يو ځای کېدل.

دريم: په بعضو کورنيو کي دا رواج وي چي د ناوي کور ته زوم وروليږي لاس ورسره کوي او په دغه رواجي محفلو کي لکه مخکي چي وويل سوه د شرعي حدودو پايمالېده رامنځته کېږي.

نو د دغسي رواجي محفلو څخه لازماً هره ښځه بايد ځان وساتي که څه هم بذات خود لاسونه او پښې سره کول مباح دي، خو د نورو وجوهاتو پر بنياد باندي ناجائز کېږي. (۱)

د ښځو لپاره د لويو نوکانو د پرېښوولو حکم:

شريعت مقدسه د نوکانو پرې کول د فطرت له کارو څخه بللي دي او د هغه لپاره يې ورځ هم ټاکلې ده، يعني په هفته کي يو وار پرې کول يې مستحب دي او د پنځلسو ورځو وروسته يې پرې کول جائز او تر څلوېښتو ورځو پوري يې ځنډول مکروه دي.

او ډېري ښځي د فېشن په توګه د لاسو ټوله نوکان او نارينه د لاس د کوچنۍ ګوتي نوک غټوي د نوکانو غټول د څو وجوهاتو پر بنياد باندي جائز نه دي:

اول:

د نوکانو غټول د هندوانو د ښځو (هندوانيانو) او فاسقو، فاجرانو ښځو عادت دئ د هغوی سره مشابهت راځي او د هغوی سره مشابهت جائز نه دئ.

دوهم:

د انسان د فطرت د کارو خلاف دئ.

---

[1]: عَنْ صَفِيَّةَ بِنْتِ عِصْمَةَ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ أَوْمَتْ امْرَأَةٌ مِنْ وَرَاءِ سِتْرٍ بِيَدِهَا كِتَابٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَبَضَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَدَهُ فَقَالَ مَا أَدْرِي أَيَدُ رَجُلٍ أَمْ يَدُ امْرَأَةٍ قَالَتْ بَلْ امْرَأَةٌ قَالَ لَوْ كُنْتِ امْرَأَةً لَغَيَّرْتِ أَظْفَارَكِ يَعْنِي بِالْحِنَّاءِ(ابوداود ج ۱۱ ص : ۲۱۹ ط : المكتبة الشاملة ورقم الحديث : ۳٦۳۵)

و اما ما تزينت به المرأة لزوجها من تحمير الايدی او الشفاه او العارضين بما لا يلتبس بأصل الخلقة فانه ليس داخلا فی النهی عند جمهور العلماء (تکمله فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۵).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دريم:

د نوکانو غټول د انسان د رزق د کموالي سبب جوړېږي. يعني کوم څوک چي نوکان غټوي پرې کوي يې نه الله پاک د هغه رزق کموي.

لهذا د ښځو او نارينه وو لپاره د لاسو ټوله نوکان پرېښودل يا يو د کوچنۍ ګوتي نوک د فېشن لپاره غټ پرېښودل جائز نه دي او غټ نوکان د کم رزقۍ سبب هم دي.[1]

د ښځو لپاره د نوکانو رنګول جائز دي؟

د نوکانو رنګول د ډېر وخت څخه په ښځو کي د زينت لپاره عادت دي، کله به ښځو خپل نوکان په زعفرانو، کله په نکروځو باندي رنګول او نور مختلف شيان به يې استعمالول او په اوسنۍ زمانه کي هم د ښځو د نوکانو د رنګېدو رواج او عادت سته او د نوکانو رنګول د ښځو د لاسو او پښو زينت پکښي مقصود وي نو د ښځو لپاره د لاسو او پښو د نوکانو رنګول په هر ډول يا په هر رنګ باندي رنګول جائز دي.

البته په اوسني وخت کي چي کوم د ښځو د نوکانو د رنګېدو لپاره کوم رنګونه په بوتلانو يا ښيښو کي راځي هغه اکثر هغه ډول رنګونه وي چي کله پر نوکانو باندي استعمال سي نو د اوداسه او غسل کولو په صورت کي اصل نوکانو ته اوبه نه رسېږي، او اصل نوکانو ته اوبه رسول ضروري دي.

لهذا که څه هم پخپله د ښځو لپاره د نوکانو رنګول جائز دي مګر هغه رنګونه چي د اوداسه او غسل کولو په صورت کي چي د اوبو منع کوونکي وي هغه رنګونه د لاسو او پښو د نوکانو څخه د اوداسه او غسل کولو په وخت کي ليري کول يا زائلول ضروري دي، تر څو اودس او غسل صحت ته ورسېږي.[2]

---

[1]: قال العلامة التمرتاشي رحمه الله: و ليستحب قلم اظافيرة يوم الجمعة) و كونه بعد الصلوة افضل الا اذا اخره اليه تاخيراً فاحشاً فيكره لان من كان ظفره طويلا كان رزقه ضيقاً ... الخ (تنوير الابصار مع شرح الدر المختار: ج ۵، ص ۳۸۷، فصل فی النظر).

[2]: و عنها قالت اومت امرأة من وراء ستر و فی يدها کتاب الی رسول الله فقبض النبی ﷺ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځو لپاره نقلي (مصنوعي) لوی نوکان ایښودل جائز دي؟

په اوسنیو اکثرو ښځو کي دا عادت دئ، چي په ښادیو کي نقلي (مصنوعي) غټ غټ نوکان پخپله ایږدي یا خصوصاً ناوي ته یې لازمي وراېږدي، په شریعت مقدسه کي خپل اصلي نوکان غټول یا نقلي نوکان ایښودل جائز نه دي، ځکه شریعت مقدسه د نوکانو د پرې کولو موده (وخت) د مسلمانانو لپاره تاکلې ده، د مودې تر آخري وخت پوري چي نوکان پرې نه کړي نو هغه څوک ګنهکار بلل کیږي.

او دوهم د لویو نوکانو پرېښودل یا نقلي نوکان ایښوول د فاسقو او فاجرو او کافرو ښځو سره مشابهت راځي او شریعت مقدسه ټول مسلمانان د کفارو سره د مشابهت کولو څخه منع کړي دي، ځکه کوم څوک چي د دوی سره مشابهت کوي د قیامت په ورځ به د هغوی حشر (راپورته کیده) د کفارو سره وي.

لهذا د ښځو لپاره نقلي لوی لوی نوکان ایښوول جائز نه دي.(۱)

د ښځو لپاره د جګي کوړۍ لرونکي بوټ یا چپل په پښو کول جائز دي؟

شریعت مقدسه ښځي د نارینه وو سره د مشابهت کولو څخه منع کړي دي، او نارینه یې د ښځو سره د مشابهت کولو څخه منع کړي دي.

لهذا په عرف او رواج کي چي کوم بوټونه یا چپلان پر مخ باندي تړل کیږي او خلاصیږي او یا تر پښې شا ته تړل کیږي او خلاصیږي. د بوټو او چنپلانو اصل معیار پر عرف باندي دئ. یعني کوم بوټونه او چپلان چي په

یده فقال ما ادری اید رجل ام ید امرأة فقالت بل ید امرأة قال لو کنت امرأة لغیرت اظفارک یعنی بالحناء (رواه ابو داود: کتاب اللباس: ص ۵۵۸، ج ۲).

او لزق باصل ظفره طین یابس او رطب لم یجز (هندیه: ج ۱، ص ۲).

۱: قال النبی ﷺ من تشبه بقوم فهو منهم.

و هذا الامر قد یتحقق فیه الشبه المحرم بالکافرات او الفاسقات، لأصل فی ظاهر المسلمة ان یکون ظفرها مقلماً قصیراً لا معفی طویلاً (احکام تجمیل النساء: ص ۲۳۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

عرف کي د نارينه سره خاص وي هغه بوټونه او چنپلان د ښځو لپاره په پښو کېدل جائز نه دي او کوم بوټونه چي په عرف او رواج کي د ښځو لپاره خاص وي نو د هغو په پښو کول د نارينه وو لپاره جائز نه دي.(۱)

د ښځو لپاره خوشبو (عطر) وهل جائز دي؟

د ښځو لپاره خوشبو (عطر) وهل بذات خود جائز دي البته په هغه صورتو کي چي د خوشبو (عطرو) بوی تر نامحرم نارينه پوري رسېږي يا د يو ضرورت لپاره د کور څخه د وتلو پر مهال خوشبو (عطر) وهل او يا په هغه کور کي چي د خاوند ماسوا نور د خاوند قريبان هم اوسي د عطرو وهل او داسي نور جائز نه دي.

ځکه نبي کريم ﷺ فرمايي، چي: ښځه کله عطر (خوشبويي) ووهي نو وروسته دباندي ووزي د (نارينه وو) د مجلس سره تېره سي هغه داسي يعني لکه زانيه ده.

يعني نبي کريم ﷺ د هغي ښځي چي عطر په ځان باندي ووهي دباندي د نارينه وو د مجلس يا د نارينه وو سره تېرېږي نو د دغي ښځي مشابهت نبي کريم ﷺ د زانيې او فاسقي سره ورکړی(۲۸).

د عدت په وخت کي د ښځي لپاره زينت او سينګار کول جائز دي؟

د کومي ښځي چي خاوند(مېړه) مړ سي يا کومي ښځي ته چي خاوند(مېړه) طلاق ورکړي نو د عدت تر ختمېدو پوري د خاوند په کور کي اوسېدل ضروري دي، بېله سخت ضرورته د خاوند د کور څخه وتل جائز نه دي او دا ډول د عدت تر ختمېدو پوري به زينت نه کوي او نه به د زينت او سينګار

۱: عن ابن ابي مليکة قال قيل لعائشة رضي الله عنها ان امرأة تلبس النعل قالت لعن رسول الله ﷺ الرجلة من النساء (رواه ابو داود:)

(۲۸) عن ابی موسی رضي الله عنه عن النبي ﷺ قال کل عين زانية والمرأة اذا استعطرت ... يعني زانية (الترغيب والترهيب: ج ۳، ص ۸۴).

(c) ketabton.com: The Digital Library

شيان استعمالوي، لکه ښايسته لباس، ځان جوړول، سره يا سپين زر استعمالول او داسي نور جائز نه دي[۲۹].

(۲۹) عن ام سلمة ﷺ عن النبي ﷺ قال المتوفى عنها زوجها لا تلبس المعصفر من الثياب و لا المشطة و لا الحلى و لا ... و لا تكتحل (مشكوة المصابيح: ص ۲۸٦).

د تعليم الاسلام ويب پاڼې له خوا پر ليکه کيږي:
www.taleemulislam-radio.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تعلیم‌الاسلام ویب پاڼې له خوا پر لیکه کیږي:
www.taleemulislam-radio.com

د مؤلف نور تالیفات

۱. د روژې فضائل او احکام
۲. د سفر احکام
۳. افهام صرف شرح ارشاد صرف
۴. د ښځو د پردې شرعي حدود
۵. د الله ذکر او د الله رحمتونه (ژباړه)
۶. تیسیر المنطق (ژباړه)
۷. سود د قرآن او حدیث په رڼا کې

جامعه اسلامیه اشرفیه
اوله ناحیه
کندهار ـ افغانستان

Jamia Islamia Ashrafiyah
Kandahar, Afghanistan

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library